Begroting 2027

Vandaag sluiten, morgen koers bepalen

Inhoudsopgave

Begroting 2027 1

Samenvatting 3

Beleidsbegroting 11

Programmaplan 12
1. Bestuur en Veiligheid 13
2. Ruimtelijk Domein 20
3. Sociaal domein 35
4. Financiën, Control en Economie 46

Paragrafen 53
1. Lokale heffingen 54
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 58
3. Bedrijfsvoering 71
4. Grondbeleid 75
5. Onderhoud kapitaalgoederen 79
6. Financiering 83
7. Verbonden partijen 86
8. Wet Open Overheid 93
9. Balans in uitvoering (draaiknoppen) 95

Financiële begroting 101

1. Overzicht van baten en lasten 102

2. Overzicht financiële positie 115

Bijlagen 125

Bijlage taakvelden 126
Bijlage beleidsindicatoren 128
Bijlage Algemene uitkering gemeentefonds 131
Bijlage overzicht restant kredieten 135

Samenvatting

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2027.

In de begroting staat welke plannen we de komende jaren hebben, wat die plannen kosten en welke inkomsten we verwachten. De begroting is een belangrijk instrument bij het uitoefenen van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Door de begroting vast te stellen geeft de gemeenteraad het college toestemming geld uit te geven voor de plannen.

Bestuurlijke samenvatting

In de gemeenteraad van 12 mei 2026 is het Coalitieakkoord 2026-2030 '*Dichtbij, duidelijk en samen door*' behandeld. Dit coalitieakkoord vormt de politieke en bestuurlijke richting voor het handelen van het college in de periode 2026–2030. Het akkoord is bedoeld als gezamenlijk vertrekpunt voor onze inwoners, de gemeenteraad, de organisatie en onze partners. In deze begroting is het coalitieakkoord 2026-2030 vertaald.

In de kadernota 2027 is aangegeven dat het meerjarig financieel beeld van de gemeente Asten niet rooskleurig is. In de begroting 2027 zijn een aantal ontwikkelingen geweest waardoor het tekort van het jaar 2027 zonder ingrijpende maatregelen is omgebogen naar een overschot van € 4.224.
Vanaf 2028 blijft het tekort onverminderd groot, er is al veel gedaan om Asten in Balans te krijgen, maar vanaf 2028 zijn extra maatregelen noodzakelijk.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Resultaat	**4**	**-1.929**	**-2.542**	**-3.111**

Het tekort 2028 ten opzichte van 2027 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in 2028 de algemene reserve niet meer wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel (€ 750.000), stijging van kapitaallasten door investeringen school Loverbosch en wegen. Daarnaast is er sprake van een daling van de algemene uitkering.
In 2029 is € 700.000 extra geraamd voor financieringskosten en in 2030 is € 955.000 structureel opgenomen voor het realiseren van een binnensportaccommodatie inclusief zwembad.

Het meerjarig effect hiervan komt tot uitdrukking in de financiële kengetallen (netto schuldquote, solvabiliteitsratio) die zich negatief ontwikkelen en in een dalende weerstandsratio (zie paragraaf weerstandsvermogen).

<u>Tekorten vanaf 2028</u>

Met het oog op de voorbereiding van de Begroting 2028 - 2031 gaat de gemeente een integraal onderzoek uitvoeren waarbij de principes van Zero based begroten worden toegepast. Dat betekent dat we de begroting opnieuw opbouwen om te komen tot keuzes die zorgen voor een sluitende meerjarenbegroting. Daarbij is het doel om verder te kijken dan enkel een administratieve sessie naar budgetten, maar ook ambitie / taken (hoe maak je keuzes als gemeenteraad), activiteiten, capaciteit, processen en organisatie-inrichting-samenwerking (netwerk) te betrekken. Het onderzoek is gestart op 1 oktober 2026.
De gemeente gaat samenwerken met een externe partij die dit traject mede ontwerpt, begeleid en tevens input kan leveren voor de benodigde ingrediënten voor het onderzoek. Om concrete keuzes te kunnen maken is alles bespreekbaar en moet 'alles op tafel'. En om dat te bereiken is het goede / kritische gesprek met alle belanghebbenden hierover cruciaal.

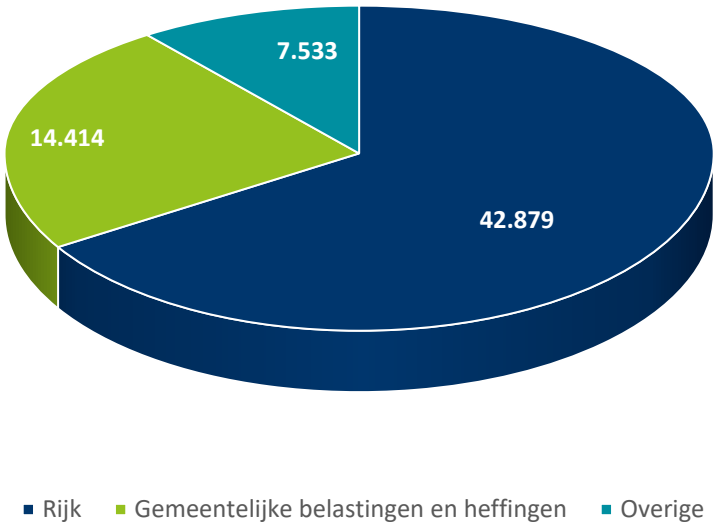
Achtereenvolgens gaan we in deze samenvatting in op:

1. Begroting 2027 en ontwikkelingen
2. Verschillen kadernota 2027 en begroting 2027
3. Incidentele begroting 2027-2030;
4. Lokale lastendruk.

1. Begroting 2027 en ontwikkelingen

Hieronder worden de inkomsten en uitgaven van de gemeente in 2027 in een samenvattend overzicht weergegeven.

Inkomsten 2027
x € 1.000
totale omzet 64.826

Uitgaven 2027

	Lasten:	(x 1.000) in €
1. Bestuur en Veiligheid	**25,9%**	**16.760**
Bestuur	3,3%	2.118

Ondersteuning	18,9%	12.265
Veiligheid	3,7%	2.378
2. Ruimtelijk Domein	**23,8%**	**15.443**
Bouwen en wonen	5,6%	3.635
Natuur en milieu, buitengebied en klimaat	9,3%	6.001
Openbaar groen en recreatie	3,1%	1.999
Verkeer en vervoer	5,9%	3.807
3. Sociaal domein	**46,7%**	**30.303**
Algemene voorzieningen	4,2%	2.705
Cultuur	1,9%	1.242
Jeugdhulp	9,8%	6.322
Onderwijs	3,9%	2.501
Participatie	12,3%	7.958
Samenkracht en burgerparticipatie	5,4%	3.499
Sport	3,5%	2.283
WMO	5,9%	3.793
4. Financiën, Control en Economie	**3,6%**	**2.316**
Economie en recreatie	0,9%	607
Financiën en Belastingen	2,7%	1.709
		64.822

Draaiknoppen Asten in Balans

In de paragraaf 9 Balans in uitvoering worden de resterende "aangezette draaiknoppen" verder toegelicht. In 2028 staan er nog drie draaiknoppen die gerealiseerd moeten worden (bedrijfsvoering, temporiseren projecten en inkomensafhankelijke Wmo) totaal € 392.000.
De draaiknop indexering samenwerkingspartners is niet haalbaar gebleken en de draaiknop Gezins- en jongerencoach wordt gemonitord.

Ingezette draaiknoppen

Nr.	Draaiknoppen	2027	2028	2029	2030	status
	Programma 1 Bestuur en Veiligheid					
1	Bedrijfsvoering		96.000	96.000	96.000	nog te realiseren
	Programma 2 Ruimtelijk Domein					
14	Temporiseren projecten		200.000	200.000	200.000	nog te realiseren
	Programma 3 Sociaal Domein					
16	Indexering samenwerkingspartners	40.000	40.000	40.000	40.000	
	niet haalbaar	*-40.000*	*-40.000*	*-40.000*	*-40.000*	*niet haalbaar*
17	Inkomensafhankelijke Wmo		96.000	96.000	96.000	nog te realiseren
18	Gezins- en jongerencoaches (€ 40.000 gerealiseerd in 2027 en € 40.000 in 2028)	40.000	80.000	80.000	80.000	monitoring
19	Leerlingenvervoer	10.000	10.000	10.000	10.000	gerealiseerd
23	Kosten Jeugdhulp	150.000	150.000	150.000	150.000	gerealiseerd
24	Collectief zorgaanbod	150.000	150.000	150.000	150.000	gerealiseerd
	Saldo draaiknoppen	**350.000**	**782.000**	**782.000**	**782.000**	

Herijking en onderhoud gemeentefonds

Het berekende voordeel voor Asten van de herijking gemeentefonds is € 134,00 per inwoner.

Dit is echter afgetopt naar maximaal € 37,50 per inwoner. De aftopping leidt ertoe dat de algemene uitkering voor Asten structureel wordt gekort met € 1,6 miljoen.
In de septembercirculaire 2026 is een toelichting gegeven op de vervolgonderzoeken. De verwachting is dat met ingang van 2029 een herziening van de verdeling van de algemene uitkering plaatsvindt en de suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds daarop wordt aangepast. Vervolgens wordt de afbouw ervan vanaf 2029 hervat. Het is onbekend of de huidige voordeelgemeenten dan nog voordeelgemeenten zijn en de huidige nadeelgemeenten dan nog nadeelgemeenten zijn.
We blijven ons, samen met de K80, een netwerk van kleine gemeenten tot 25.000 inwoners die kennis delen, elkaar inspireren en samen belangen behartigen en de Vereniging van Nederlands gemeenten (VNG), sterk maken voor een betere bekostiging vanuit het Rijk.

Provinciaal toezicht
Uitgangspunt van de provincie is dat het eerstvolgende begrotingsjaar of de meerjarenbegroting reëel sluitend moet zijn. Dit betekent ook dat structurele uitgaven van de gemeente betaald moeten worden van structurele inkomsten. En incidentele uitgaven éénmalig betaald worden, bijvoorbeeld uit een Reserve Eenmalige Bestedingen.

Repressief toezicht
Repressief toezicht houdt in dat de gemeente de begroting direct kan uitvoeren, zonder dat hier vooraf goedkeuring van de provincie vereist is. Een gemeente komt in aanmerking voor repressief toezicht wanneer de begroting, inclusief nieuw beleid, naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht is.

Reëel evenwicht
Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn. Wanneer de provincie oordeelt dat ramingen onvoldoende reëel zijn, wordt een negatieve bijstelling doorgevoerd op het structureel begrotingssaldo.

Inzetten reserves
Vanaf 2025 kunnen reserves worden ingezet als structureel dekkingsmiddel. Hierdoor is het mogelijk om 10% van de algemene reserve wat niet nodig is voor het afdekken van risico's in te zetten als structureel dekkingsmiddel.
Voorwaarden:
- Solvabiliteit blijft groter of gelijk aan 20%
- Gebaseerd op adequate risico-inventarisatie
- Structurele onttrekking opnemen in overzicht van structurele reserve mutaties

In 2027 € 750.000 uit de algemene reserve ingezet.

Niet opgenomen wensen (structureel)
In de Kadernota 2027 is in de bijlage een lijst met 'Wensen niet opgenomen in de begroting' opgenomen. Of en wanneer deze wensen gerealiseerd kunnen worden hangt af van de financiële situatie.

Deze nieuwe structurele wensen zijn **niet** financieel vertaald in de begroting 2027.

Wensen NIET opgenomen in de Begroting 2027 (- is een nadeel, + is een voordeel)	2027	2028	2029	2030
Programma 1 Bestuur en Veiligheid				
1.1 Extra formatie griffie	-46.000	-46.000	-46.000	-46.000
1.2 Extra formatie SWOT organisatie	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
1.3 Go Vocal/participatieplatform voor inwoners	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
1.4 Conditioneren archiefruimte	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Programma 2 Ruimtelijk Domein				
2.1 Reconstructie gedeelte Vlosbergweg	-1.980	-1.980	-1.980	-1.980
2.2 Reconstructie Waardjesweg	0	-47.700	-47.700	-47.700
2.3 OmgevingsChat	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
2.4 Openbaar groen - Boombeheer	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
2.5 Uitvoering bomenrenovatieplan	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Programma 3 Sociaal Domein				
3.1 Behoud cursusaanbod versterken basisvaardigheden inwoners	-16.896	-16.896	-16.896	-16.896
3.2 Structurele uitbreiding gedragswetenschapper	-67.736	-67.736	-67.736	-67.736
3.3 Overeenkomst 'Uniek Sporten in de Peel' voortzetten	0	0	0	-14.311
3.4 JOGG aanpak	0	0	0	-35.000
3.5 Het Bewegend Kind	0	0	0	-25.000
3.6 Sport en cultuur voucher voor volwassenen	0	0	0	-8.000
3.7 Jeugdeducatiefonds	0	0	0	-10.000
Programma 4 Financiën, Control en Economie				
4.1 Versterking economische ontwikkeling en samenwerking - leveringsbijdrage EZ MRE	-147.200	-147.200	-147.200	-147.200
Saldo wensen NIET opgenomen in de Kadernota	**-313.812**	**-361.512**	**-361.512**	**-453.823**

2. Verschillen kadernota 2027 en begroting 2027

Hieronder worden de verschillen ten opzichte van de kadernota toegelicht.

Verschil kadernota 2027 en begroting 2027 (- is nadeel + is voordeel)	2027	2028	2029	2030
Stand kadernota 2027	-859.405	-2.058.568	-2.540.331	-3.180.477
Resultaat begroting 2027	4.224	-1.928.698	-2.542.298	-3.110.890
Verschil	**863.629**	**129.870**	**-1.967**	**69.587**

Mutaties begroting 2027 t.o.v. kadernota 2027 (- is nadeel + is voordeel)	2027	2028	2029	2030
Autonome ontwikkelingen: Incidenteel lagere kapitaallasten in 2027 door later investeren (School Loverbosch en wegen)	340.180			

Incidenteel voordeel financiering door later investeringen	111.700			
Meicirculaire 2026	-31.184	-243.203	-362.281	-309.533
Septembercirculaire 2026	44.772	-15.657	-10.392	56.919
Niet gerealiseerde draaiknop. Indexering samenwerkingspartners	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Belastingopbrengst OZB toeristen indexatie	331.103	331.103	331.103	331.103
Stijging investeringskosten School Loverbosch door inflatie, toename leerlingen en kosten 1e inrichting.		-65.732	-65.732	-65.732
Structurele inzet reserve van € 850.000 naar € 750.000.	-100.000			
Overige afwijkingen	207.058	163.359	145.335	96.830
Totaal mutaties begroting	**863.629**	**129.870**	**-1.967**	**69.587**

Toelichting verschillen
Kapitaallasten: De kapitaallasten zijn voor 2027 incidenteel lager, voornamelijk doordat de investering in School Loverbosch en wegen later plaats vinden dan in de begroting was opgenomen. De kapitaallasten schuiven hierdoor naar 2028.

Financieringskosten: Omdat investeringen in een later jaar plaatsvinden is het aantrekken van extra geldleningen voor 2027 nog niet nodig. Daarnaast ontstaat een voordeel omdat we rentevergoeding krijgen voor schatkistbankieren.

Meicirculaire 2026: In de Kadernota 2027 was vooruitlopend op de meicirculaire een voordeel opgenomen van € 151.000. Deze berekening was gebaseerd op de voorjaarsnota van het Rijk. Door bijstelling maatstaven is dit voordeel omgeslagen naar een structureel negatief bedrag. Door uitstel (vervanging abonnementstarief Wmo) is het nadeel in 2027 incidenteel lager.

Septembercirculaire 2026: In de circulaire is een positief effect van € 426.000 door stijging algemene uitkering en toevoeging taakmutaties. Daarnaast is een negatief effect zichtbaar door bijstelling BCF fonds € 188.000 omdat de prognoses laten zien dat deze in de komende jaren niet meer wordt uitgekeerd.
Ook zijn er budgetten overgeheveld naar de gemeente waar ook taken tegenover staan (budgettair neutraal geraamd).

Septembercirculaire 2026	**Begroting**	**Meerjarenbegroting**		
bedragen x € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Stijging algemene uitkering	426	262	268	335
Correctie BTW-compensatiefonds	-188	-188	-188	-188
Taakmutaties:				
Wet versterking regie volkshuisvesting	-72	-73	-73	-74
Openbare bibliotheken	-105			
Overige	-16	-17	-17	-16
Septembercirculaire 2026	**45**	**-16**	**-10**	**57**

Draaiknoppen: De draaiknop indexering samenwerkingspartners is niet haalbaar gebleken.

Belastingopbrengsten: De belastingopbrengsten zijn conform de uitgangspunten opgenomen in de Kadernota 2027 geïndexeerd met 3,2%.

Stijging investeringskosten: De investeringskosten voor school Loverbosch zijn gestegen als gevolg van inflatie en stijging aantal leerlingen. Daarnaast dient de 1e inrichting door de gemeente te worden bekostigd.

3. Incidentele begroting 2027-2030

Reserve Eenmalige Bestedingen

In onderstaande tabel laat de reserve eenmalige bestedingen een positief saldo zien tot en met 2030. Een specificatie van deze reserve is terug te vinden in de Financiële Begroting, 2 Overzicht financiële positie, Overzicht Reserve Eenmalige Bestedingen.

Stand Reserve Eenmalig Bestedingen					
bedragen x € 1.000	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Saldo 1-1	**8.590**	**1.689**	**826**	**739**	**701**
Claims voorgaande jaren	-6.444				
Meerjarenbegroting 2026-2029	-398	-38	-38	-38	-38
Raadsbesluiten t/m juni 2026	-59				
Kadernota 2026		-736	-50		
Nieuwe wensen Begroting 2027		-89			
Geactualiseerd saldo 31-12	**1.689**	**826**	**739**	**701**	**664**

De nieuwe wensen in de Begroting 2027 ten laste van de reserve eenmalige bestedingen betreffen:

- Incidenteel budget voor (achterstallig) onderhoud bewegwijzering 55.000
- Indexering van het KTM2 maatregelenpakket (MRE) 34.568

89.568

Deze nieuwe wensen zijn vooruitlopend op een raadsbesluit opgenomen in de begroting 2027.

Niet opgenomen wensen (incidenteel)

Wensen NIET opgenomen in de Begroting 2027 (- is een nadeel, + is een voordeel)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Programma 2 Ruimtelijk Domein				
2.3 OmgevingsChat	-10.000			
Programma 4 Financiën, Control en Economie				
4.2 Voortzetting inhuur professionele centrummanager	-14.400			
4.3 Vernieuwen van bestaande beleidsdocumenten (economomie	-40.000	-40.000		
4.4 Peelsamenwerking evaluatie economisch agenda de Peel en belegeleiding opstellen nieuwe agenda	-18.400			
Saldo wensen NIET opgenomen in de Kadernota	**-82.800**	**-40.000**	**0**	**0**

4. Lokale lastendruk

In dit onderdeel wordt de lokale lastendruk per woonruimte berekend (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing).

Lokale lastendruk	Werkelijk 2025	Werkelijk 2026	Begroting 2027
Gebruiker			
Afvalstoffenheffing (variabel)	93,92	97,02	100,17
Afvalstoffenheffing (vast)	65,17	82,68	98,08
Totaal gebruiker	**159,09**	**179,70**	**198,25**
Eigenaar			
Gemiddelde waarde woning	*€ 422.172*	*€ 469.316*	*€ 469.316*
Onroerendezaakbelasting (OZB)	444,12	533,61	550,51
Rioolheffing	369,24	380,69	392,87
Totaal eigenaar	**813,36**	**914,30**	**943,38**
Totaal lastendruk	**972,45**	**1.094,00**	**1.141,63**

- *Bij de berekening van het variabele deel van de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van een gemiddeld aantal ledigingen van 5 containers restafval à 140 liter en 6 containers GFT-afval à 140 liter per huishouden.*
- *Het tarief onroerendezaakbelasting (OZB) is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning. Vooralsnog is voor 2027 de waarde van 2026 aangehouden.*

De lokale lastendruk stijgt met 4,4% (indexering + stijging vastrecht afvalstoffenheffing).

Beleidsbegroting

Programmaplan

Het coalitieakkoord 2026-2030 is de basis voor de begroting 2027.

De begroting 2027 is evenals voorgaande jaren opgebouwd uit 4 programma's:
1. Bestuur en Veiligheid
2. Ruimtelijk Domein
3. Sociaal Domein
4. Financiën, Control en Economie

Bij ieder programma worden de visie en een taartdiagram met baten en lasten van het programma vermeld.

Voor de vertaling van het coalitieakkoord 2026-2030 is er voor gekozen om onder de programma's hoofdbeleidsvelden te benoemen en daaronder vallen dan de belangrijkste doelstellingen/activiteiten voor 2027(-2030).

Per beleidsveld wordt het volgende opgenomen:

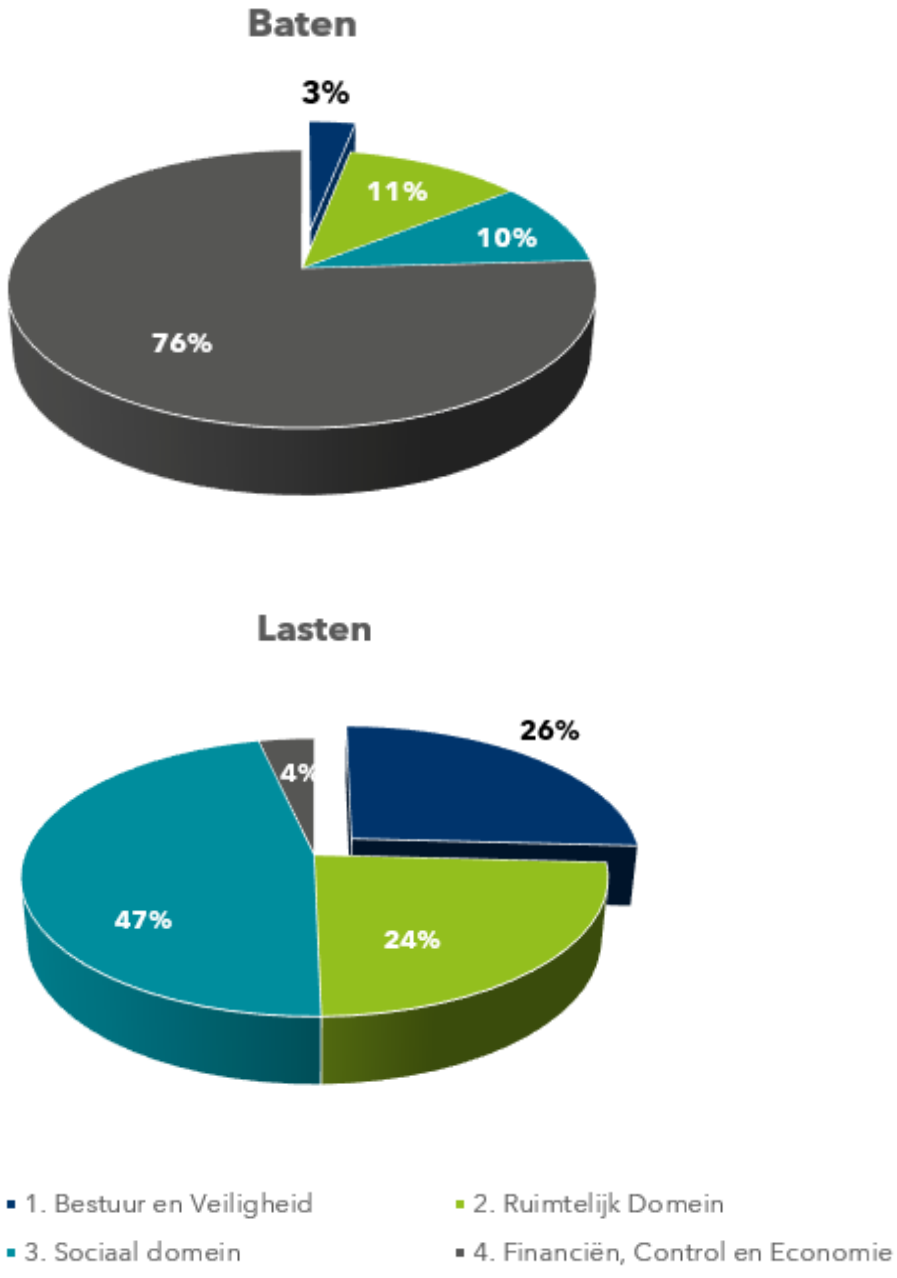
- Wat willen we bereiken?
  De tekst sluit aan bij het coalitieakkoord.
- Activiteiten en planning.
  Welke activiteiten en planning hanteren we om onze doelstelling te kunnen realiseren.
- Wat mag het kosten?
  Per programma worden hier de baten en lasten vermeld.

1. Bestuur en Veiligheid

Visie

Dichtbij onze inwoners, duidelijk voor iedereen en met oog voor de lange termijn brengen we Asten, Heusden en Ommel verder. Vanuit goed bestuur, realistische keuzes en blijvende betrokkenheid bij de samenleving.

Baten en lasten van het programma

Bestuur

Wat willen we bereiken?

Goed bestuur is geen vanzelfsprekendheid. Het vraagt om voortdurende aandacht voor rollen, verhoudingen en onderlinge samenwerking. Een open en herkenbare bestuursstijl die gebaseerd is op wederzijds vertrouwen is het uitgangspunt. Het Astens Manifest blijft ons fundament voor ons bestuurlijk handelen.

Veel opgaven waar we als Asten voor staan zijn te groot of te ingewikkeld om lokaal op te lossen. Regionale samenwerking brengt kansen maar ook aandachtspunten en verplichtingen met zich mee. Het vraagt om duidelijke keuzes. We werken samen wanneer dit meerwaarde heeft voor onze inwoners en organisatie. We durven verantwoordelijkheid te delen of neer te leggen bij andere gemeenten. Tegelijkertijd bewaken we onze zelfstandige positie.

Activiteiten

1.1.1 Toekomstagenda Asten 2040 opstellen

Om richting te geven aan onze bestuurlijke keuzes, maatschappelijke opgaven en uitdagingen stellen we een nieuwe toekomstagenda op, de Toekomstagenda Asten 2040, als vervolg op de Toekomstagenda Asten 2030. Realisme en uitvoerbaarheid zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. Om tot een nieuwe Toekomstagenda te komen organiseren wij een intern traject met college, raad en organisatie. En een extern participatietraject met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en kennispartners. We verkennen of het wenselijk is een digitaal inwonerplatform te implementeren om zo breed mogelijk input uit de samenleving op te halen. Na het doorlopen van het uitgebreide participatieproces kan de Toekomstagenda Asten 2040 worden opgesteld en vastgesteld.

1.1.2 Regionale Samenwerking versterken

Samenwerking is geen doel op zich. Vanuit onze ambities en opgaven die we hebben, zetten we in op logische verbindingen met de Peelgemeenten, MRE, verbonden partijen en onze maatschappelijk partners in het veld. Dit vanuit de overtuiging dat we zaken oppakken vanuit eigen kracht waar we dit kunnen en (pro)actief de samenwerking opzoeken vanuit de overtuiging dat dit bijdraagt aan het verkleinen van kwetsbaarheden en behouden van de kwaliteit van onze dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers.

1.1.3 Dienstverlening uitvoeren

Onze professionals in onze dienstverlening zijn voor veel inwoners het gezicht van de gemeente. Zij vormen het contactpunt waar vragen, zorgen en verwachtingen samenkomen. Inwoners rekenen op een gemeente die snel reageert, toegankelijk is en betrouwbaar handelt, maar we zien ook dat niet iedereen dezelfde digitale vaardigheden of mogelijkheden heeft. Daarom willen we een dienstverlening die meebeweegt met de diversiteit van onze gemeenschap: persoonlijk waar het moet, digitaal waar het kan en met aandacht voor de mens achter de vraag.

Dat doen we als volgt:

- Het niveau van dienstverlening blijft op peil, maar we kijken kritisch naar taken en processen.
- Digitalisering en AI worden ingezet om de dienstverlening verder te optimaliseren waar dat kan.
- Persoonlijke ondersteuning blijft beschikbaar voor inwoners die dat nodig hebben. In communicatie richting inwoners is het schrijven in begrijpelijke taal een belangrijk aandachtspunt.
- Mensen met een beperking krijgen waar mogelijk dienstverlening op maat.

- Om de bereikbaarheid zowel intern als extern te verbeteren wordt de traditionele telefooncentrale vervangen door Teams Calling.

Activiteit	Planning (jaartal)
1.1.1 Toekomstagenda Asten 2040 opstellen:	
a. Voeren inhoudelijk debat gemeenteraad en college over de uitgangspunten voor de nieuwe Toekomstagenda.	2027
b. Organiseren breed participatieproces met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en kennispartners over de doelen van de gemeente Asten richting 2040, waarbij onderzocht wordt of het wenselijk is dit proces deels via een digitaal inwonerplatform vorm te geven.	2027-2028
c. Opstellen en vaststellen Toekomstagenda Asten 2040.	2028
1.1.2 Regionale Samenwerking versterken:	
a. Doorontwikkeling Peelsamenwerking op MRE thema's.	2027-2028
b. Doorontwikkeling Regionale Arbeidsmarkstrategie (RAS).	2027-2028
1.1.3 Dienstverlening uitvoeren:	
a. Onderzoeken hoe digitalisering en AI kunnen worden ingezet om de dienstverlening verder te optimaliseren.	2027
b. Organisatiebrede training “schrijven in begrijpelijke taal” organiseren.	2027
c. Implementatie Teams Calling.	2027

Ondersteuning

Wat willen we bereiken?

De ambtelijke organisatie van Asten is betrokken en flexibel maar staat door de omvang en complexiteit van verschillende ontwikkelingen zoals, de schaalsprong, netcongestie, een krappe arbeidsmarkt en onze financiële uitdagingen onder druk. We zetten in op stabiliteit in de omvang van de organisatie gecombineerd met flexibiliteit in de werkwijze en deelname aan (regionale) overleggen. Regionale samenwerking, slimme taakverdeling en het gesprek over het durven loslaten van (minder essentiële) taken zijn nodig om kwaliteit en continuïteit te waarborgen. Strategisch vitaliteitsbeleid is voor de organisatie een van de speerpunten.

Activiteiten

1.2.1 Specialistische en schaarse functies intergemeentelijk

Wij werken slim samen in de regio om minder kwetsbaar te zijn op specialistische en schaarse functies. We onderzoeken de mogelijkheden van inzet van intergemeentelijke teams en pools en zetten dit waar mogelijk in.

1.2.2 Opleiding en training lokaal en regionaal

We bevorderen een lerende organisatie waarin kennisdeling, eigenaarschap en het leren van én met elkaar centraal staan. Medewerkers worden gestimuleerd om hun vakkennis actueel te houden en nieuwe vaardigheden te ontwikkelen.
We zorgen voor slagkracht en schaalvoordeel door samen opleidingen en ontwikkeling binnen de regio te organiseren.

Activiteit	Planning (jaartal)
1.2.1 Specialistische en schaarse functies intergemeentelijk;	Continu
a. Voortzetten en versterken van lopende initiatieven binnen de Peelregio en proactief verkennen van nieuwe kansen.	Continu
b. Doorontwikkeling beleidsteam Sociaal Domein Asten-Someren.	2027
1.2.2 Opleiding en training lokaal en regionaal:	Continu
a. Organisatie brede training digitale vaardigheden inbedden.	2027-2028
b. Onderzoek inzet van een breed leerplatform.	2028

Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Veilig voelen, wonen, opgroeien, ondernemen en recreëren zijn randvoorwaarden voor een aantrekkelijk en leefbaar dorp. We blijven hierbij inzetten op preventie, bewustwording en eigen verantwoordelijkheid; “aan veiligheid werken we samen”.

Als gemeente zijn we werkgever, lokaal bestuur en regisseur van veiligheid. Vanuit deze drie perspectieven dragen we de verantwoordelijkheid voor een veilige werkomgeving en weerbaarheid tegen agressie en bedreiging.

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor leefbaarheid en vertrouwen in de overheid. In Asten is de veiligheidssituatie relatief goed ten opzichte van andere gemeenten, maar dat mag geen reden zijn om achterover te leunen. Maatschappelijke ontwikkelingen, zoals toename van problematiek van mensen met onbegrepen gedrag, huiselijk geweld (waaronder ook femicide en seksuele uitbuiting) en ondermijning vragen ook lokaal om blijvende aandacht.

We continueren en blijven het ingezette veiligheidsbeleid doorontwikkelen. We investeren in samenwerking, zowel lokaal als regionaal en zetten bestaande instrumenten scherp en zorgvuldig in. We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenwerkingsverbanden met de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO) en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC).

Wij ontwikkelen ons tot een digitaal sterke gemeente waarin informatie veilig is, persoonsgegevens zorgvuldig worden beschermd en digitalisering de dienstverlening daadwerkelijk verbetert.

Dat doen we als volgt:

- Extra aandacht voor de samenhang tussen zorg en veiligheid, onder andere bij mensen met onbegrepen gedrag, huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Voortzetting en versterking van samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis, de jeugdbeschermingsketen en het Peelland Interventie Team (PIT).
- Blijvende aandacht voor interne veiligheid, privacybescherming en ICT-veiligheid.

Activiteiten

1.3.1 Uitvoering geven aan integraal veiligheidsbeleid 2027-2030

Uitvoering geven aan het integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2027-2030. De komende beleidsperiode, 2027-2030, gaan we met één gezamenlijk integraal veiligheidsbeleid werken binnen

Peelland. Er komt één Peelland Integraal Veiligheids Plan (IVP), dat door alle gemeenteraden is vastgesteld. Het wordt gedragen en aangestuurd vanuit de Peelland driehoek.

1.3.2 Stevig doorzetten van strijd tegen ondermijnende criminaliteit
De strijd tegen ondermijnende criminaliteit zoals drugscriminaliteit en het misbruik van woningen, bedrijfspanden, ondernemingen en vergunningen voor criminele activiteiten, zetten wij stevig door. Dit doen we in samenwerking met politie, het Peelland Interventie Team (PIT), het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) Oost-Brabant en andere overheidsinstanties. Ondermijnende criminaliteit werkt ontwrichtend voor de samenleving, brengt mensen in gevaar en gaat ook ten koste van (financieel) kwetsbare inwoners. We zetten actief het Bibob- en Damoclesbeleid in bij signalen van ondermijning.

1.3.3 Versterken van de veilige werkomgeving en weerbaarheid voor politici, bestuurders en medewerkers
Wij zetten samen in op veiligheid voor onze politici, bestuurders en medewerkers bij de uitvoering van hun werk voor de gemeenschap. We pakken elke vorm van agressiviteit tegenover hen aan en investeren verder in een veilige werkomgeving en weerbaarheid. Dit doen we onder andere door duidelijke afspraken te maken over het voorkomen, melden en opvolgen van agressie en bedreiging en door aandacht voor bewustwording en weerbaarheid. Voorheen noemde we dit Veilige Publieke Taak (VPT) maar inmiddels noemen we dit Weerbare Overheid. We sluiten hierbij aan bij de Brabantse Norm voor Weerbare Overheid.

1.3.4 Risico-inventarisatie Natuurbranden (RIN)
We geven uitvoering aan de reeds opgestelde Risico-inventarisatie Natuurbranden (RIN) voor de Groote Peel. Voor de Oostappense Heide is een RIN opgesteld en een Natuurbrandbeheersplan en Uitvoeringsplan zullen in 2027 vastgesteld worden. De burgemeester coördineert de Gebiedscommissie natuurbrandbeheersing voor beide natuurgebieden. Het doel is om de Dennendijkse bossen, Polderse bossen, Wittebergen en Schietbaan toe te voegen aan de RIN Oostappense Heide. Zodat er voor alle natuurgebieden binnen de gemeente een plan ligt in het kader van natuurbrandpreventie. Gesprekken met Provincie en Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) worden opgepakt.

1.3.5 Digitale gemeente: veilig en betrouwbaar
We investeren in digitale weerbaarheid. We nemen preventieve maatregelen zoals bewustwordingscampagnes, technische beveiliging en duidelijke procedures. Tegelijkertijd zorgen we dat we ons voorbereiden op en snel kunnen handelen bij digitale verstoringen, incidenten en crises, of aanvallen van criminele netwerken. De geldende wetgeving ondersteunt ons daarbij met zorgplicht, meldplicht en toezicht.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
1.3.1 Uitvoering geven aan integraal veiligheidsbeleid 2027-2030:	t/m 2030
a. Vaststellen van één Peelland Integraal Veiligheids Plan (IVP).	2027
1.3.2 Stevig doorzetten van strijd tegen ondermijnende criminaliteit.	t/m 2030
1.3.3 Investeren in veilige werkomgeving en weerbaarheid voor politici, bestuurders en medewerkers.	t/m 2030
1.3.4 Risico-inventarisatie Natuurbranden (RIN) opstellen en uitvoeren.	t/m 2030
1.3.5 Digitale gemeente veilig en betrouwbaar:	
a. Opstellen van het informatiebeleid;	2027
b. Jaarlijks actualiseren van het informatieveiligheidsplan.	Jaarlijks

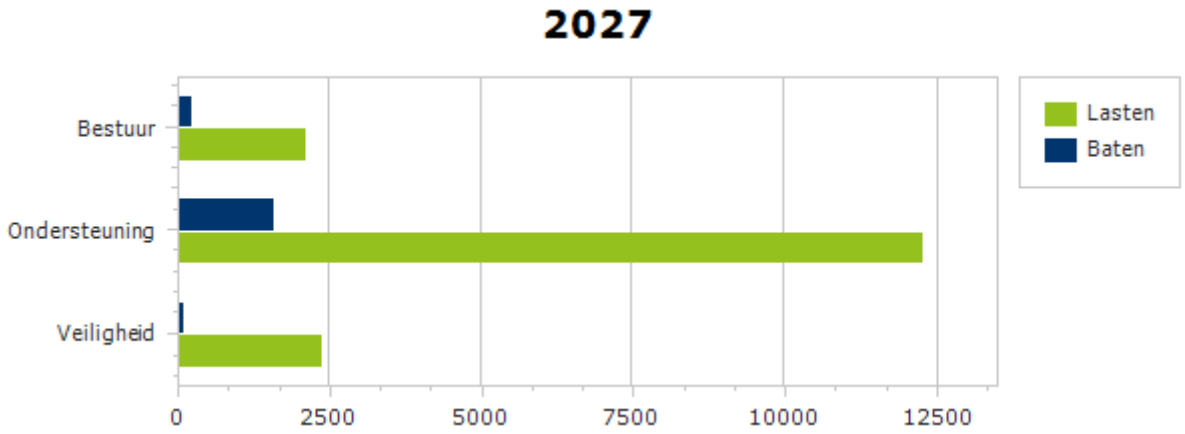
Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de totale baten en lasten van dit programma.

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	**-16.412**	**-16.100**	**-16.760**	**-16.460**	**-16.325**	**-16.310**
Bestuur	**-2.793**	**-1.984**	**-2.118**	**-2.019**	**-2.019**	**-2.019**
Bestuur	-2.282	-1.516	-1.691	-1.591	-1.591	-1.591
Burgerzaken	-511	-467	-427	-428	-428	-428
Ondersteuning	**-11.547**	**-11.912**	**-12.265**	**-12.052**	**-11.928**	**-11.913**
Overhead	-11.547	-11.912	-12.265	-12.052	-11.928	-11.913
Veiligheid	**-2.071**	**-2.205**	**-2.378**	**-2.389**	**-2.378**	**-2.378**
Crisisbeheersing en brandweer	-1.298	-1.431	-1.628	-1.648	-1.637	-1.637
Openbare orde en veiligheid	-774	-774	-749	-741	-741	-741
Baten	**2.284**	**1.807**	**1.981**	**1.994**	**1.992**	**1.992**
Bestuur	**393**	**245**	**245**	**245**	**245**	**245**
Burgerzaken	389	245	245	245	245	245
Bestuur	3					
Ondersteuning	**1.746**	**1.439**	**1.612**	**1.624**	**1.623**	**1.623**
Overhead	1.746	1.439	1.612	1.624	1.623	1.623
Veiligheid	**145**	**123**	**125**	**125**	**125**	**125**
Crisisbeheersing en brandweer	70	60	62	62	62	62
Openbare orde en veiligheid	75	63	63	63	63	63
Saldo van baten en lasten	**-14.128**	**-14.293**	**-14.779**	**-14.466**	**-14.333**	**-14.318**
Resultaat	**-14.128**	**-14.293**	**-14.779**	**-14.466**	**-14.333**	**-14.318**

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2026 naar de nieuwe stand in de Begroting 2027 weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Meerjarenbegroting 2026-2029	-13.849	-13.571	-13.437	-13.437
Kadernota	-549	-446	-446	-446
Saldo na Kadernota	**-14.397**	**-14.016**	**-13.883**	**-13.883**
Meerjarenbegroting 2027-2030	-382	-450	-450	-435
Meerjarenbegroting 2027-2030	**-14.779**	**-14.466**	**-14.333**	**-14.318**

Investeringen programma

Kredieten	Begroting (x € 1.000)				
Ambitie / activiteit	**t/m 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1.1. Bestuur					
1. Opstellen toekomstagenda Asten 2040		50			
	0	**50**	**0**	**0**	**0**

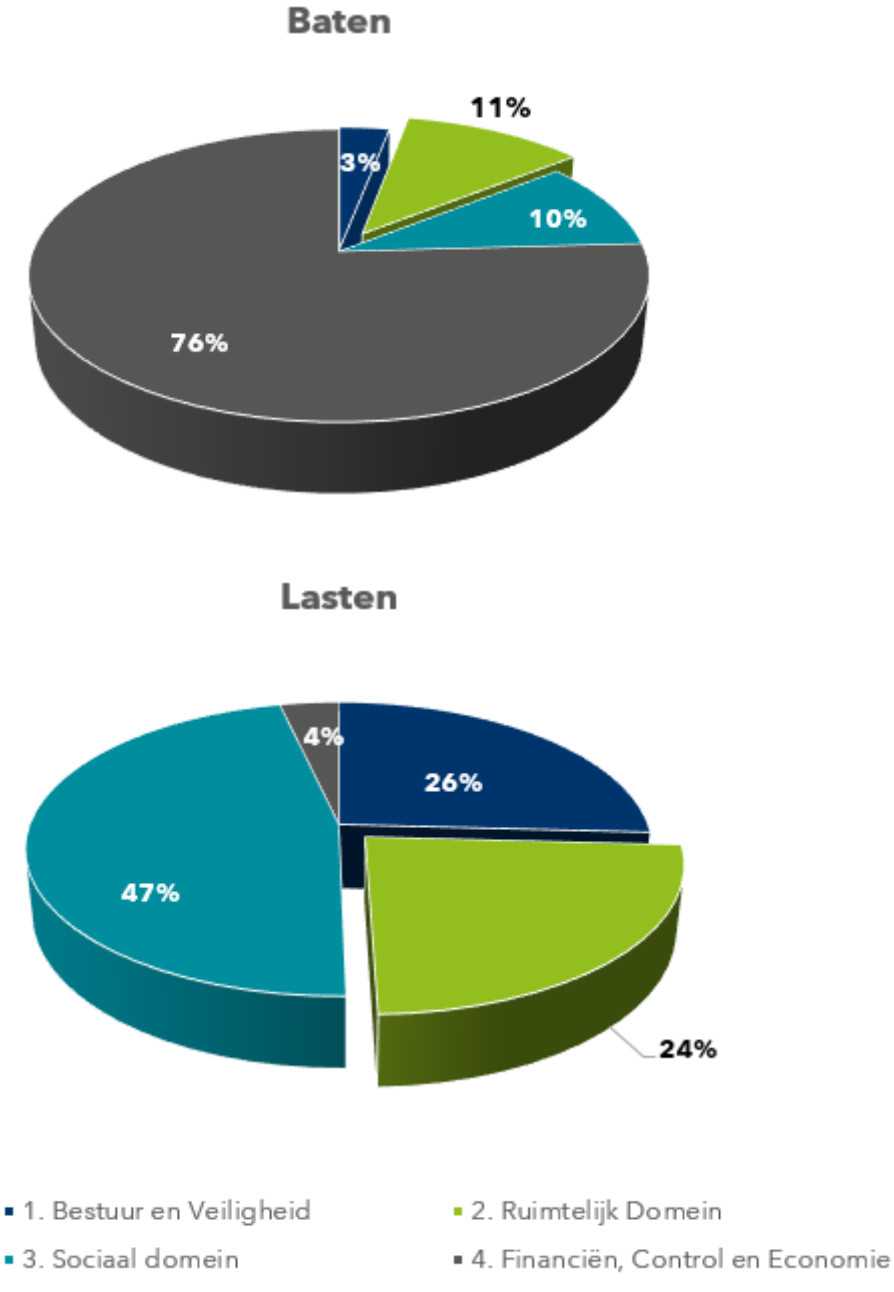
Kredieten	Begroting (x € 1.000)				
Ambitie / activiteit	**t/m 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1.3. Veiligheid					
4. Natuurbrandpreventie en -beheersing	48	11	11		
Totaal	**48**	**11**	**11**	**0**	**0**

2. Ruimtelijk Domein

Visie

De beschikbare ruimte in Asten, Heusden en Ommel is schaars en wordt voor veel verschillende functies tegelijkertijd gebruikt. Wonen, werken, landbouw, natuur, verkeer en recreatie concurreren letterlijk om vierkante meters. De gemeente heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het opstellen van beleidskaders voor ruimtelijke ontwikkeling. De komende bestuursperiode verandert de focus van (visie)ontwikkeling en het formuleren van kaders, naar concrete uitvoering, actualisatie en onderhoud.

Baten en lasten van het programma

Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

We werken aan een goed bereikbare en verkeersveilige gemeente die meegroeit met de ontwikkelingen van Asten en de regio. Daarbij zetten we in op een toekomstbestendig mobiliteitssysteem, met aandacht voor verkeersveiligheid, bereikbaarheid, doorstroming en duurzame vervoerswijzen zoals lopen, fietsen en openbaar vervoer. Het gemeentelijk mobiliteitsbeleid vormt hierbij het kader voor de uitvoering van verkeers- en mobiliteitsmaatregelen. Daarnaast werken we samen met regionale partners aan de bereikbaarheid van Asten en de regio en leveren we een actieve bijdrage aan bovenlokale mobiliteitsopgaven.

Activiteiten

2.1.1. Verbreding A67

Wij blijven ons samen met regionale partners inzetten voor een voortvarende uitvoering van de verbreding van de A67. Daarbij bewaken we de belangen van Asten op het gebied van bereikbaarheid, verkeersdoorstroming, verkeersveiligheid en leefbaarheid.

2.1.2. Vernieuwing N279

Samen met de provincie Noord-Brabant en de betrokken regiogemeenten participeren wij actief in de stuurgroep en regiegroep N279. Vanuit deze gremia leveren wij input op de planvorming en besluitvorming rondom de N279 en behartigen wij de belangen van Asten op het gebied van bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en een goede aansluiting van de N279 op het lokale wegennet.
Daarnaast zetten wij ons in voor de realisatie van een viaduct op de huidige kruising Oostappensedijk – N279. Dit is als no regret-maatregel aangemerkt binnen het N279 project, waarmee de verkeersveiligheid wordt verbeterd door de huidige gelijkvloerse (koude) oversteek op de N279 ongelijkvloers te maken.

2.1.3 Nieuwe openbaar vervoer concessie

We nemen actief deel aan de voorbereiding van de nieuwe OV-concessie voor Zuidoost-Brabant en brengen de belangen van Asten in. Daarbij zetten we ons in voor een aantrekkelijk, toegankelijk en toekomstbestendig openbaar vervoeraanbod voor inwoners, werknemers en bezoekers.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
2.1.1 Inzet op verbreding A67 met regionale partners.	Continu
2.1.2 Inzet op N279 met regionale partners.	Continu
2.1.3 Openbaar vervoer: inzet t.b.v. OV concessie.	2027

Openbaar groen en recreatie

Wat willen we bereiken?

De openbare ruimte is dagelijks zichtbaar en voelbaar voor inwoners. Wegen, fiets- en wandelpaden, groen en verlichting bepalen hoe mensen hun leefomgeving ervaren. Door beperkte middelen en toenemende gebruiksintensiteit staat het onderhoudsniveau onder druk. Daarnaast vragen klimaatverandering en vergroening om een andere manier van inrichten en onderhouden. De openbare ruimte is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en inwoners. Inzicht, duidelijke prioriteiten en een eerlijk gesprek over wat wel of niet haalbaar is zijn belangrijk om de openbare ruimte te onderhouden.

Activiteiten

2.2.1 Dorpspleinen Ommel en Heusden vernieuwen

Samen met de inwoners en het dorpsoverleg Heusden / dorpsraad Ommel wordt een uitvoeringsplan opgesteld voor het verfraaien van de dorpspleinen in Ommel en Heusden. De daadwerkelijke aanpassing van de inrichting van de pleinen wordt in 2027 uitgevoerd.

2.2.2 Reconstructies Meijelseweg en Venbergweg uitvoeren

Onderzoeksbureau Kiwa KOAC heeft een verhardingsonderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de Meijelseweg (van rotonde N279 tot de komgrens van Heusden) en de Venbergweg (van de Brand tot en met de wegversmalling na Legro). Uit het onderzoek is gebleken dat beide wegconstructies geen restlevensduur meer hebben. Er wordt daarom een reconstructiemaatregel geadviseerd. In 2027 starten we met de voorbereidingswerkzaamheden waarbij we o.a. kijken naar maatvoering, materialisatie, fasering en mogelijke maatregelen zoals verkeersplateau's. De aanwonenden en ondernemers nemen we daarin mee waar nodig. De uitvoering staat gepland in 2028.

2.2.3 Bomenrenovatieplan 2027 opstellen

Het Bomenrenovatieplan 2027 is het vervolg op het Bomenrenovatieplan 2020. Het plan maakt inzichtelijk welke bomenlanen aan vervanging toe zijn vanwege de veiligheid (bijvoorbeeld door ouderdom of ziektes), welke aanpak wordt gevolgd en wat dit betekent voor de planning en het budget. Met het plan van 2020 is al een groot deel van de meest zorgwekkende lanen gerenoveerd. Een bomenrenovatieplan, waaronder een volledige laanvervanging, valt buiten de reguliere individuele boomvervanging die voortvloeit uit de periodieke boomveiligheidscontrole. De financiële gevolgen zijn nog niet inzichtelijk en zijn afhankelijk van onder andere de locatie, het aantal bomen en omgevingsfactoren. Het voorstel, inclusief financiële onderbouwing, wordt in 2027 aan het college en de gemeenteraad voorgelegd.

2.2.4. Bestek boombeheer uitbreiden

Het bomenareaal is toegenomen door de vergroeningsprojecten en de ontwikkelingen van uitbreidingswijken. Daarnaast zijn de inkoopkosten voor bomen gestegen en de extra inzet die nodig is om deze bomen goed aan te laten slaan, zoals bijvoorbeeld de gedeeltelijke uitbesteding van het water geven aan jonge aanplant. Door strengere eisen rondom boomveiligheid en de gevolgen van klimaatverandering is intensiever en structureler boomonderhoud nodig om aan de gemeentelijke zorgplicht te kunnen blijven voldoen. Daarbij wordt in het kader van het nieuwe boombeheerbestek verwacht dat de kosten voor regulier boomonderhoud zullen stijgen. Al deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat het budget in 2027 naar alle waarschijnlijkheid ontoereikend zal zijn.

2.2.5. Uitvoeringsplan Bewegen Ontmoeten Sporten en Spelen opstellen

Als gemeente vinden we het belangrijk dat inwoners van alle leeftijden in de openbare ruimte kunnen bewegen, ontmoeten, sporten en spelen. Daarom wordt (in 2026) een beleidsplan opgesteld met daarin de kaders en ambities die aansluiten bij de uitgangspunten van het Sociaal Domein. Het

bijbehorende uitvoeringsplan werkt de benodigde maatregelen, kaders, en financiële opgave van de vastgestelde ambities uit. De financiële gevolgen zijn nog niet inzichtelijk en zijn afhankelijk van onder andere de gekozen ambitie.

2.2.6. Onderzoeken Urban sports op het Loverveld
In Park 't Loverveld is ruimte beschikbaar voor een Urban Sports Park. Er loop het initiatief voor aanleg van een Calisthenicspark, maar er is nog ruimte beschikbaar voor nieuwe plannen. Financiële haalbaarheid wordt hiervan onderzocht.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
2.2.1 Dorpspleinen Ommel en Heusden vernieuwen: a. Ommel uitvoeringsplan realiseren; b. Heusden uitvoeringsplan realiseren.	 2027 2027
2.2.2 Uitvoeren reconstructies: a. Meijelseweg (van rotonde N279 tot de komgrens van Heusden); b. Venbergweg (Brand tot en met de wegversmalling na Legro).	 2027-2028 2027-2028
2.2.3 Bomenrenovatieplan 2027 opstellen.	2027
2.2.4 Bestek boombeheer uitbreiden.	2027
2.2.5 Uitvoeringsplan Bewegen, ontmoeten, sporten en spelen opstellen.	2027
2.2.6 Onderzoeken Urban sports op het Loverveld.	2027

Natuur en milieu, buitengebied en klimaat

Wat willen we bereiken?

Natuur en milieu
Asten ligt in een gebied waar natuur, landbouw en wonen elkaar raken. Een groot en gevarieerd buitengebied met veel kwaliteiten én uitdagingen. De nabijheid van Natura 2000 gebieden zoals De Groote Peel maakt dat landelijke en provinciale beleidskeuzes grote impact hebben op lokale situaties, met name voor de agrarische ondernemers, bewoners in het buitengebied en natuurorganisaties. De kwaliteit van natuur en leefomgeving is van groot belang voor gezondheid, recreatie en de aantrekkelijkheid van Asten als woon- en werkgemeente. Met maatwerk en realisme is het doel om te werken aan natuurherstel, waterkwaliteit en milieubescherming.

Transitie buitengebied
Het buitengebied is sterk in beweging en agrarische ondernemers worden verplicht hun bedrijfsvoering aan te passen. We denken mee met de ondernemers, zowel de blijvers als de stoppers. We bewaken de balans in het gebruik van de ruimte voor akkerbouw, grasland, intensieve- en extensieve agrarische bedrijven, nieuwe vormen van economie en natuur- en landschapsontwikkeling.

Dat doen we als volgt:

- Perspectief landbouw, nieuwe economie en wonen in het buitengebied: perspectief bieden en de balans bewaken in het buitengebied. Hierbij is aandacht voor de blijvende agrarische bedrijven en in het bijzonder de melkveehouderij. Er wordt ruimte geboden aan herontwikkelingsmogelijkheden met nieuwe verdienmodellen en maatschappelijke initiatieven bij of in de plaats van agrarische bedrijven. Ook worden er meer mogelijkheden

geboden voor ‘wonen’ in het buitengebied voor behoud van de leefbaarheid. Er wordt uitvoering gegeven aan het regionaal opgestelde plan rondom de teelt van biobased gewassen.

- Natuur, water en biodiversiteit: we investeren samen met externe partners in het landschap, natuur en toeristisch potentieel in het buitengebied. We willen de verschillende natuurgebieden ieder op zijn eigen waarde inrichten en versterken en de natuur(beleving) nadrukkelijker koppelen aan toerisme en recreatie.
- Gebiedsgericht werken: we pakken ontwikkelingen al dan niet met andere partners gebiedsgericht op om ontwikkelingen met elkaar te combineren en het toekomstperspectief in een gebied op meerdere punten te verbeteren, zoals in Gebiedsgerichte Aanpak (GGA). We zoeken in de opgaven voor het landelijk gebied de samenwerking met andere Brabantse- en Limburgse gemeenten, zoals in Peel- en/of MRE-verband, NOVEX De Peel, Platform Vitale Veehouderij en Nationaal Park de Peel.

Klimaat en energie
De energietransitie is één van de grootste maatschappelijke opgaven van deze tijd. De gemeente staat voor het bijdragen aan de landelijke klimaatdoelstellingen, zoals het verminderen van de CO2 uitstoot door energiebesparing en het vervangen van fossiele energie door duurzame energie. De gemeente heeft de taak energiebesparing in de eigen organisatie, bij inwoners en bij ondernemers te realiseren en over te stappen op duurzame verwarming. Daarnaast willen we actief bijdragen aan het verduurzamen van de bouwketen (biobased) en anticiperen op klimaatontwikkeling door onze leefomgeving klimaatadaptief in te richten.

De opgave wordt bemoeilijkt door netcongestie hetgeen woningbouw, bedrijventerreinen, maatschappelijke voorzieningen en verduurzaming van woningen raakt. Ambitie en uitvoerbaarheid wegen we af vanuit een pragmatische- en samenwerkende benadering met inwoners, bedrijfsleven en onze overheidspartners. We gebruiken de denkkracht uit onze eigen gemeente om te onderzoeken of er mogelijke alternatieve oplossingen zijn.

Activiteiten

2.3.1 Geurverordening aanpassen

De geurverordening maakt sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet deel uit van het tijdelijke omgevingsplan. Door het versoepelen van de geurverordening ontstaat een betere balans tussen wonen en landbouw. Om de versoepeling mogelijk te maken, moet het tijdelijke omgevingsplan worden gewijzigd. Voor deze wijziging is een plan-milieueffectrapport (plan-MER) vereist.
De procedure voor het aanpassen van het tijdelijke omgevingsplan is in 2026 opgestart, besluitvorming vindt in 2027 plaats.

2.3.2 Opstellen gemeentelijk actieplan Kaderrichtlijn water (KRW)

Werken aan een gezonde waterkwaliteit doen we op basis van het vastgestelde Water- en rioleringsprogramma. Hiervoor stellen we eerst een gemeentelijk KRW-actieplan op, dat doen we gezamenlijk in de regionale samenwerking en met ondersteuning van de gemeentelijke KRW-ambassadeurs en het waterschap.

2.3.3 Plan met ontwikkelrichting Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Vitale Peel opstellen en uitvoeren

We werken samen met andere partners en grondeigenaren aan een nieuwe toekomst voor het gebied rondom Natura 2000-gebied de Groote Peel waarin de doelen aanleg en verbetering natuur, waterkwaliteit en -kwantiteit, behoud duurzame landbouw, vergroten leefbaarheid en beleefbaarheid, nieuwe economie en energiekansen in het gebied integraal worden opgepakt. Het Rijk formuleert voor de gebieden rondom Natura 2000-gebieden generieke doelen met kaders waaraan moet worden voldaan. Gebieden kunnen ook een eigen plan opstellen. Met GGA Vitale Peel wordt een eigen plan opgesteld om uit te voeren.

2.3.4 Gebiedsaanpak Glastuinbouwgebied Waardjesweg opstarten
We werken samen met betrokkenen in het glastuinbouwgebied door middel van een gebiedsaanpak waarin toekomstperspectief is en blijft voor de lokale glastuinbouw, maar ook op de wat langere termijn ruimte voor het beekdal van Aa ontstaat.

2.3.5 Nationaal Park De Peel toekomstbestendig maken
We werken aan een toekomstbestendig Nationaal Park dat meer potentieel biedt voor recreatie en waarvoor wordt onderzocht of de status van Nationaal Park kan worden uitgebreid met de andere Peelrestanten op Brabants- en Limburgs grondgebied.

2.3.6 Wonen in het buitengebied verruimen
We werken aan een herziening van de structuurvisie Bebouwingsconcentraties waarin het huidige aantal bebouwingsconcentraties wordt uitgebreid om op meer locaties de bouw van één of meer woningen mogelijk te maken om de leefbaarheid in het buitengebied te vergroten.

2.3.7 Beleefbaarheid (Dennendijkse) bossen vergroten
We vergroten de beleefbaarheid van natuur, water en landschap voor inwoners en toeristen door kwaliteitsverbetering van natuur en landschap te combineren met de aanleg van speelgelegenheden, als eerste in de Dennendijkse bossen. Verder verbeteren we de routestructuren vanaf de kernen naar en in de natuur in het buitengebied.

2.3.8 Ruimtelijke ordening buitengebied optimaliseren
Een aantal activiteiten die bijdragen aan het evenwichtig ruimtegebruik in het buitengebied.

We onderscheiden de volgende activiteiten:

a. Herziening structuurvisie Bebouwingsconcentraties: Het herzien van de structuurvisie bebouwingsconcentraties waardoor er meer mogelijkheden zijn in het landelijk gebied.
b. Structuurvisie bebouwingsconcentratie Eeuwselse loop. Het verwerken van het onderzoek van de HAS-studenten naar een beleidsstuk. Meer woningbouw- en omschakelmogelijkheden bieden in de bufferzone rondom Natura-2000 gebied de Groote Peel.
c. Richtlijn boerderijsplitsing – aanwijzing beeldbepalende panden: Het aanwijzen van meerdere beeldbepalende panden in gemeente Asten. Dit maakt woningsplitsing mogelijk op basis van provinciaal beleid. Daarnaast richtlijn opzetten wanneer iets wel of niet beeldbepalend is en welke eisen hieraan verbonden zijn.
d. Herziening structuurvisie kwaliteitsverbetering van het landschap gemeente Asten: Het herzien van bovenstaande structuurvisie naar een document onder de actuele normen en eisen. Rekenmodel tegenprestatie etc.
e. Het verwerken van bovenstaande visies/beleidsstukken tot één programma onder de Omgevingswet.

2.3.9 Verduurzamen gebouwde omgeving
De gemeente heeft in het klimaatakkoord de regie gekregen op het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Daarvoor hebben we in 2021 de Warmtetransitievisie vastgesteld en sinds die tijd werken we actief aan het ondersteunen van inwoners om hun woningen te isoleren. Eind 2027 dient het nieuwe verplichte Warmteprogramma vastgesteld te zijn. In de jaren daarna maken we wijkuitvoeringsplannen om uitvoering te geven aan het Warmteprogramma.

Binnen de scope van het warmteprogramma vallen ook taken als het beschermen van gebouw-bewonende beschermde diersoorten en het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.
Nieuwe activiteiten in 2027 en verder zijn:

a. Opstellen Warmteprogramma;
b. Uitvoering Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed;
c. Uitvoeren Soorten Managementplan;
d. Versterken van het regionale energieloket (Energiehuis Slim Wonen) conform wettelijke eisen;
e. Opstellen en uitvoeren wijkuitvoeringsplan volgend op warmteprogramma.

2.3.10 Energietransitie breed

Naast het verduurzamen van de gebouwde omgeving hebben we ook de taak om bij te dragen aan de opwek van duurzame energie en het ontwikkelen van een duurzaam energiesysteem met voldoende energie om onze ambities in de regio en de gemeente waar de maken. In de MRE-regio maken we daarvoor afspraken in de Regionale Energiestrategie (RES). In 2027 wordt de RES 2.0 opgeleverd en als onderdeel van de uitvoering zullen er energieopwekprojecten in de gemeente worden uitgevoerd. Niet alle nieuwe activiteiten zijn al bekend.
Nieuwe activiteiten zijn in ieder geval:

a. Bijdragen aan de brainportaanpak netcongestie. Naast de inspanningen van het Rijk, de provincie en de netbeheerders wordt in de crisisaanpak ook van iedere gemeente een bijdrage gevraagd in het leveren van ambtelijke capaciteit om oplossingen mogelijk te maken.
b. Realiseren grootschalige opwek op bijvoorbeeld parkeerplaatsen, daken.
c. Bijdragen aan het versneld realiseren van nieuwe gemeentelijke energie-infrastructuur zoals nieuwe verdeelstations.
d. Samen met partners innovatieve oplossingen ontwikkelen om woningbouw mogelijk te maken ondanks netcongestie.
e. Oppakken van de gemeentelijke rol bij de uitbreiding van landelijke energie-infrastructuur met een 380 KV hoogspanningsverbinding en een 380 KV station die beiden mogelijk in de gemeente Asten landen.

Niet alle problemen zijn door de gemeente op te lossen, bijvoorbeeld als het gaat om netcongestie of landelijke regelgeving. We gebruiken onze creativiteit en kennis uit het netwerk om ons heen om daar zo goed mogelijk mee om te gaan.

2.3.11 Circulariteit verhogen

Energieneutraliteit en circulariteit zijn sterk aan elkaar verbonden. De meeste energie die we gebruiken, wordt veroorzaakt door de materialen die we gebruiken. Door minder materialen gebruiken, gebruikte materialen hoogwaardig te hergebruiken en biobased materialen te gebruiken besparen we enorm op ons energiegebruik en onze CO2uitstoot. Nieuwe activiteiten die we gaan uitvoeren zijn:

a. Circulair inkopen van materialen voor het openbaar gebied;
b. Bijdragen aan de gemeentelijke taken in de ketenontwikkeling voor biobased bouwen via woningbouwproject Biesvelden II.

2.3.12 Klimaatadaptatie

We werken aan een waterrobuuste leefomgeving op basis van het vastgestelde Water- en rioleringsprogramma. Hiervoor geven we uitvoering aan de geplande maatregelen, zoals de herinrichting van de Wilhelminastraat/Heesakkerweg (gereed 2028), herinrichting Plutostraat (gereed 2028), herinrichting Julianastraat en omgeving (gereed 2030) en de aanleg extra HWA-uitlaten bedrijventerrein Nobis.

Om Asten in de steeds warmer wordende zomers leefbaar te houden stellen we een hitteplan op. In dit hitteplan zullen we maatregelen opnemen om de openbare ruimte te koelen, en om goed om te gaan met de resterende hitte. Voor deze maatregelen is cofinanciering mogelijk vanuit de provincie.
Nieuwe taken:

a. Uitvoeren groenmaatregelen uit hitteplan;
b. Uitvoeren gezondheidsmaatregelen uit hitteplan.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
Natuur en milieu	
2.3.1 Geurverordening aanpassen.	2027
2.3.2 Opstellen gemeentelijk actieplan Kaderrichtlijn water (KRW).	2026-2027
Transitie buitengebied	
2.3.3 Plan met ontwikkelrichting GGA Vitale Peel opstellen.	2027
2.3.4 Gebiedsaanpak Glastuinbouwgebied Waardjesweg opstarten.	2027
2.3.5 Nationaal Park De Peel toekomstbestendig maken.	2027
2.3.6 Wonen in het buitengebied verruimen.	2027
2.3.7 Beleefbaarheid Dennendijkse bossen vergroten (speelgelegenheid, routestructuren).	2027-2028
2.3.8 Ruimtelijke ordening buitengebied optimaliseren:	
a. Structuurvisie Bebouwingsconcentraties: vaststellen en verwerken in omgevingsvisie / omgevingsprogramma / omgevingsplan.	2027
b. Bebouwingsconcentratie Eeuwselse loop: Toevoeging op structuurvisie bebouwingsconcentraties Asten.	2027
c. Richtlijn boerderijsplitsing – aanwijzing beeldbepalende panden: vaststellen en verwerken in omgevingsvisie / omgevingsprogramma / omgevingsplan.	2026-2027
d. Herziening structuurvisie kwaliteitsverbetering van het landschap gemeente Asten: vaststellen en verwerken in omgevingsvisie / omgevingsprogramma / omgevingsplan.	2027
e. Het verwerken van bovenstaande visies/beleidsstukken (a t/m d) tot één programma onder de Omgevingswet.	2027-2028
Klimaat en energie	
2.3.9 Verduurzamen gebouwde omgeving:	
a. Opstellen Warmteprogramma.	2027
b. Uitvoeren Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed.	2027-2030
c. Uitvoeren Soorten Managementplan.	2028-2030
d. Versterken van het regionale energieloket (Energiehuis Slim Wonen) conform wettelijke eisen.	2027-2030
e. Opstellen en uitvoeren wijkuitvoeringsplan volgend op warmteprogramma.	2028-2030
2.3.10 Energietransitie breed:	
a. Brainportaanpak netcongestie.	2027-2030
b. Realiseren grootschalige opwek.	2029-2030
c. Versneld realiseren van nieuwe gemeentelijke energie-infrastructuur zoals nieuwe verdeelstations.	2027-2030
d. Ontwikkelen innovatieve oplossingen voor woningbouw bij netcongestie.	2027
e. Invulling gemeentelijke rol bij realisatie nieuwe landelijke energie-infrastructuur: hoogspanningstraject en -station.	2027-2030
2.3.11 Circulariteit verhogen:	
a. Circulair inkopen voor openbaar gebied.	2028-2030
b. Ontwikkelen gemeentelijke taken in de ketenontwikkeling voor biobased bouwen.	2027
2.3.12 Klimaatadaptatie:	

a. Herinrichting Wilhelminastraat/Heesakkerweg.	2028
b. Herinrichting Plutostraat.	2028
c. Herinrichting Julianastraat e.o.	2030
d. Aanleg extra HWA-uitlaten bedrijventerrein Nobisweg.	2027-2028
e. Uitvoeren groenmaatregelen hitteplan.	2028-2029
f. Uitvoeren gezondheidsmaatregelen hitteplan.	2028-2030

Bouwen en wonen

Wat willen we bereiken?

Omgevingswet

Deze coalitieperiode valt in de wettelijke overgangsperiode Omgevingswet. In deze periode werken wij toe naar een gebiedsdekkend omgevingsplan nieuwe stijl en optimaliseren wij onze werkwijze met het Omgevingswetinstrumentarium (omgevingsvisie, programma, omgevingsplan). Hierbij hebben wij aandacht voor een goede samenwerking tussen raad, college en organisatie (zorgvuldig beleidsproces) en participatie. De wettelijke overgangsperiode leent zich ook voor evaluatie en/of actualisatie van eerdere besluiten, zoals het per 2024 ingestelde raadsadviesrecht en de in 2021 vastgestelde omgevingsvisie. De komende jaren wordt ook gewerkt aan een nieuwe Toekomstagenda Asten 2040. Om de ruimtelijke ambities uit de nieuwe Toekomstagenda daadwerkelijk te kunnen realiseren zorgen wij voor een goede vertaling van deze ambities in het Omgevingswetinstrumentarium.

Bouwen en wonen

In 2027 werkt gemeente Asten aan een toekomstbestendige woningvoorraad die aansluit bij de behoeften van starters, gezinnen, senioren, aandachtsgroepen en zorgvragers. Daarbij geven we uitvoering aan het Coalitieakkoord 2026-2030, het Programma Wonen, het Uitvoeringsprogramma Wonen-Welzijn-Zorg en bereiden we ons voor op de uitvoering van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting.

De woningmarkt in Asten staat al jaren onder druk. De behoefte aan woningen is groot en divers: van betaalbare woningen voor starters tot levensloopbestendige woningen en passende huisvesting voor specifieke groepen. Een breed scala aan woningbouwplannen is de afgelopen jaren voorbereid en zal in de komende periode gerealiseerd worden.

Woningbouw is meer dan alleen aantallen realiseren. Nieuwe wijken en inbreidingslocaties, maar ook sociale ontwikkelingen, zoals vergrijzing en toename van eengezinshuishoudens hebben invloed op leefbaarheid, voorzieningen, mobiliteit en zorg. Een integrale benadering is vanzelfsprekend, maar gaat niet vanzelf.

Als gemeente staan we een realistische, consistente en groepsgerichte woonstrategie voor. We blijven bouwen, zorgvuldig, naar behoefte en in samenhang met de kwaliteit van de leefomgeving. We houden maximale regie op wat binnen onze invloed ligt: goede planvorming, duidelijke spelregels, het maken van bewuste keuzes in groepen, goede participatie met omwonenden en het borgen van kwaliteit in duurzaamheid.

Activiteiten

2.4.1 Vertaling ambities in instrumentarium Omgevingswet

We benutten de ruimte die de Omgevingswet biedt om regels eenvoudiger en minder detailgericht te maken, zonder afbreuk te doen aan ruimtelijke kwaliteit.

We onderscheiden de volgende activiteiten:
a. Consolideren omgevingsvisie Asten: door beleid dat sinds de komst van de visie is vastgesteld op hoofdlijnen te verwerken wordt de omgevingsvisie het actuele instrument waarmee transparant gestuurd kan worden op onze ruimtelijke doelen. Ook nieuwe of te vernieuwen beleidsdoelen (zie o.a paragraaf 2.5) worden in de visie opgenomen en waar nodig uitgewerkt in omgevingsprogramma's, bij voorkeur in een beperkt aantal integrale programma's, zodat we de hoeveelheid sectoraal beleid terugdringen en ons beleidshuis opgeruimd houden. De omgevingsvisie wordt vernieuwd na of in samenhang met de nieuwe Toekomstagenda Asten 2040.
b. Omgevingsplan Asten opstellen: Het omgevingsplan wordt gefaseerd opgesteld en vastgesteld richting 2030 met achtereenvolgens de woongebieden in Asten, daarna de kernen Ommel en Heusden, het Astense centrum en bedrijventerreinen en tot slot het omgevingsplan buitengebied. Hierdoor wordt telkens een afgebakend deelgebied juridisch-planologisch omgezet naar het nieuwe omgevingsplan, zodat uiterlijk 31 december 2031 voor het gehele gemeentelijke grondgebied één integraal omgevingsplan beschikbaar is.
c. Handboek Omgevingsplan opstellen: met daarin alle technische eisen, standaard normen, noemers enzovoort verwerkt. Het handboek is een leidraad voor het wijzigen van het omgevingsplan waardoor we meer door adviesbureaus kunnen laten uitwerken volgens onze standaard.
d. Implementatie omgevingswet tools: het uitrollen van verschillende tools (zoals OmgevingsChat, Bragis, Viewer) om het vergunningen- en gebiedsontwikkelingsproces te versnellen.

2.4.2 Uitbreidingslocaties ontwikkelen

In 2027 worden uitbreidingslocaties verder planologisch voorbereid of in procedure gebracht, waarbij wordt ingezet op een mix van woningtypen voor leeftijden en gezinssamenstellingen en op versnelling van ruimtelijke procedures waar mogelijk.

Deze woningbouwplannen krijgen prioriteit en worden planologisch zo snel mogelijk vastgesteld:

- Biesvelden I en II;
- Ommel Hogeweg;
- Heusden West.

2.4.3 Inbreidingslocaties ontwikkelen

In de periode 2026 – 2030 doorlopen we de ruimtelijke procedure van minstens 400 woningen op inbreidingslocaties. Waarbij de inbreidingsplannen in het centrum van Asten allemaal uit levensloopbestendige woningen bestaan.

Het gaat o.a. om de volgende woningbouwplannen vanuit initiatiefnemers:
Centrum Asten:

- De Prins (Blokker);
- Midas;
- Koningsplein (Anneke de Bruijn);
- Emmastraat - Julianastraat (Aldi);
- Emmastraat - Hof van Asten;
- Emmastraat - Verdonschot.

Komgebieden:

- Paterslooster;
- Amalia - Hof van Bluyssen;
- Burgemeester Wijnenstraat;

- De Beiaard;
- Ceresstraat;
- Wolfsberg;
- Patrijshof.

De gemeente is zelf aan de slag met:
- Locaties in Loverbosch II en III;
- Lambertusschool (Zonnehof);
- Het Lover (Biggekruid);
- Bonifatiusschool;
- Horizon.

2.4.4. Opleveren instrumentaria bij Wet versterking regie Volkshuisvesting
De sturende rol op de integrale volkshuisvestelijke opgave kan worden versterkt middels de Wet versterking regie Volkshuisvesting. In 2027 worden een aantal instrumentaria ingezet zodat de gemeente kan voldoen aan de verplichtingen behorend bij deze nieuwe wet.
Het gaat hier bijvoorbeeld om het actualiseren van de Woningbouwmonitor, het Volkshuisvestingsprogramma, de Huisvestingsverordening en de Urgentieregeling.

2.4.5. Beleidsinstrumenten t.b.v. vergroten betaalbaarheid
Er worden beleidsinstrumenten uitgewerkt waarmee het aanbod sociale huur, betaalbare koop en middenhuur wordt vergroot. We kijken of naast de directe sturingsmogelijkheden vanuit de Wet versterking regie Volkshuisvesting nog aanvullende instrumenten ingezet dienen te worden.

2.4.6. Passende huisvesting voor ouderen en wonen-zorg realiseren
We werken samen met Bergopwaarts en WoCom, zorgorganisaties, Onis Welzijn en initiatiefnemers aan passende woonvormen voor ouderen en andere inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag. Daarbij geven we uitvoering aan het programma Wonen, Welzijn en Zorg. We stimuleren een woonomgeving waarin inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

2.4.7 Verankeren erfgoed in omgevingsplannen
Erfgoed is een belangrijk onderdeel van de ruimtelijke kwaliteit. Eigenaren worden ondersteund met kennis, advies en bestaande subsidieregelingen. Nadat de cultuurhistorische waardenkaart is afgerond wordt bekeken hoe diverse cultuurhistorische elementen worden beschermd. De resultaten hiervan worden meegenomen in het proces van de omgevingsvisie en/of het omgevingsplan.

2.4.8. Actualisatie subsidieregeling gemeentelijke monumenten
Voor de instandhouding van gemeentelijke monumenten verstrekken we als gemeente subsidie. De regeling is van 2014 en wordt geactualiseerd.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
Omgevingswet	
2.4.1 Vertaling ambities in instrumentarium Omgevingswet:	
a. Consolideren omgevingsvisie Asten: vastgesteld beleid wordt in de omgevingsvisie verwerkt en uitgewerkt in omgevingsprogramma's.	2027-2028

Vernieuwen omgevingsvisie: de omgevingsvisie en de daaraan gerelateerde programma's worden waar nodig vernieuwd in samenhang met de nieuwe Toekomstagenda Asten 2040.	2029
b. Omgevingsplan Asten opstellen: • Deel woongebieden Asten; • Deel kernen Ommel en Heusden, centrum Asten en bedrijventerreinen; • Deel buitengebied; • Verordeningen, programma's en overig beleid verwerken.	 2026 2027-2028 2029-2030 2030 e.v.
c. Handboek Omgevingsplan opstellen.	2027
d. Implementatie nieuwe omgevingswet tools: Het uitrollen van AI tools die ons vergunningenproces en wijziging omgevingsplan proces kunnen versnellen, ook bij grote gebiedsontwikkelingen.	2026-2027
Bouwen en wonen	
2.4.2 Uitbreidingslocaties ontwikkelen:	
a. Biesvelden I: vaststellen omgevingsplan (2027) en start bouw (2028);	2027-2030
b. Biesvelden II: door ontwikkelaar BPD, vaststellen (2027), gefaseerde bouw (2029-2033);	2027-2033
c. Ommel Kluizendries - Kluizenstraat: start vergunningentraject en civiel in 2026;	Uitvoering
d. Ommel Hogeweg: vaststellen omgevingsplan (2027) en start bouw (2028);	2027-2030
e. Heusden West: masterplan in 2027.	2027 e.v.
2.4.3 Inbreidingslocaties gemeente ontwikkelen:	
a. Locaties in Loverbosch II en III: tender uitzetten;	Nog bepalen
b. Lambertusschool (Zonnehof): vaststelling omgevingsplan (2027);	2027-2029
c. Het Lover (Biggekruid) i.s.m. Bergopwaarts: vaststellen omgevingsplan (2027);	Nog bepalen
d. Bonifatiusschool: planvorming nog te starten.	Nog bepalen
e. Horizon: planvorming nog te starten (school open tot uiterlijk medio 2034).	Nog bepalen
2.4.4 Oplevering instrumentaria bij Wet versterking regie Volkshuisvesting	2027-2028
a. Actualiseren woningbouwmonitor;	Continu
b. Volkshuisvestingsprogramma;	2027
c. Huisvestingsverordening;	2027-2028
d. Urgentieregeling.	2027-2028
2.4.5 Beleidsinstrumenten maken t.b.v. vergroten betaalbaarheid van sociale huur, betaalbare koop en middenhuur.	2027-2028
2.4.6 Passende huisvesting voor ouderen en wonen-zorg realiseren.	2027-2030
2.4.7 Verankeren erfgoed in omgevingsplannen d.m.v. opstellen cultuurhistorische waardenkaart.	2027
2.4.8 Actualiseren subsidieregeling gemeentelijke monumenten.	2026-2027

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de totale baten en lasten van dit programma.

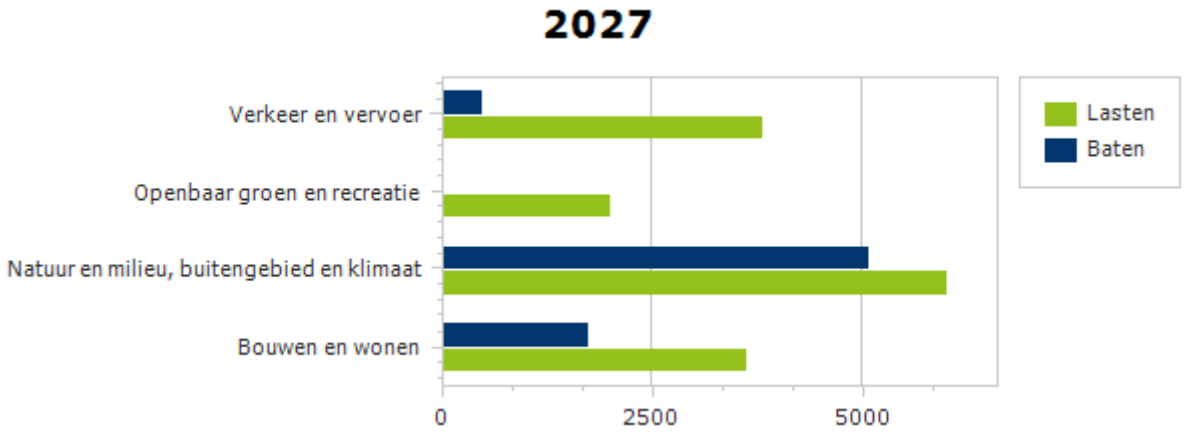
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	**-19.279**	**-14.883**	**-15.443**	**-14.324**	**-14.414**	**-14.420**
Verkeer en vervoer	**-3.130**	**-3.223**	**-3.807**	**-3.278**	**-3.371**	**-3.376**

Verkeer en vervoer	-3.130	-3.223	-3.807	-3.278	-3.371	-3.376
Openbaar groen en recreatie	**-2.135**	**-1.736**	**-1.999**	**-2.002**	**-2.002**	**-2.002**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.135	-1.736	-1.999	-2.002	-2.002	-2.002
Natuur en milieu, buitengebied en klimaat	**-5.864**	**-5.923**	**-6.001**	**-5.394**	**-5.397**	**-5.397**
Volksgezondheid	-1.069	-1.111	-850	-848	-851	-851
Riolering	-2.650	-2.797	-2.970	-2.970	-2.970	-2.970
Afval	-973	-1.115	-1.265	-1.265	-1.265	-1.265
Milieubeheer	-1.168	-896	-913	-308	-308	-308
Begraafplaatsen en crematoria	-4	-4	-4	-4	-4	-4
Bouwen en wonen	**-8.149**	**-4.001**	**-3.635**	**-3.650**	**-3.644**	**-3.644**
Ruimte en leefomgeving	-1.341	-1.324	-1.363	-1.363	-1.363	-1.363
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-4.992	-288	-311	-311	-311	-311
Wonen en bouwen	-1.816	-2.389	-1.961	-1.975	-1.970	-1.970
Baten	**12.629**	**7.235**	**7.327**	**7.646**	**6.992**	**6.982**
Verkeer en vervoer	**309**	**481**	**487**	**467**	**447**	**437**
Verkeer en vervoer	309	481	487	467	447	437
Openbaar groen en recreatie	**119**	**28**	**28**	**28**	**28**	**28**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	119	28	28	28	28	28
Natuur en milieu, buitengebied en klimaat	**5.743**	**4.994**	**5.074**	**5.074**	**5.074**	**5.074**
Volksgezondheid	317	270				
Riolering	3.360	3.237	3.445	3.445	3.445	3.445
Afval	1.253	1.487	1.629	1.629	1.629	1.629
Milieubeheer	810					
Begraafplaatsen en crematoria	3					
Bouwen en wonen	**6.457**	**1.732**	**1.737**	**2.076**	**1.443**	**1.443**
Ruimte en leefomgeving	256	130	130	130	130	130
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.094	519	520	859	225	225
Wonen en bouwen	1.107	1.083	1.087	1.087	1.087	1.087
Saldo van baten en lasten	**-6.650**	**-7.648**	**-8.116**	**-6.679**	**-7.423**	**-7.438**
Resultaat	**-6.650**	**-7.648**	**-8.116**	**-6.679**	**-7.423**	**-7.438**

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2026 naar de nieuwe stand in de Begroting 2027 weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Meerjarenbegroting 2026-2029	-6.323	-7.044	-7.063	-7.078
Kadernota	-686	-159	-247	-247

Saldo na Kadernota	**-7.009**	**-7.203**	**-7.310**	**-7.325**
Meerjarenbegroting 2027-2030	-1.107	524	-113	-114
Meerjarenbegroting 2027-2030	**-8.116**	**-6.679**	**-7.423**	**-7.438**

Investeringen programma

Kredieten	Begroting (x € 1.000)				
Ambitie / activiteit	t/m 2026	2027	2028	2029	2030
2.2. Openbaar groen en recreatie					
1. Dorpspleinen Ommel en Heusden	303				
2. Reconstructie Meijelseweg			3.908		
2. Reconstructie Venbergweg			493		
3. Opstellen bomenrenovatieplan	15	p.m.			
4. Bestek boombeheer uitbreiden		p.m.			
5. Uitvoeringsplan Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen		p.m.			
Totaal	**318**	**0**	**4.401**	**0**	**0**

Kredieten	Begroting (x € 1.000)				
Ambitie / activiteit	t/m 2026	2027	2028	2029	2030
2.3. Natuur en milieu, buitengebied en klimaat					
3. Gebiedsgerichte aanpak (GGA) Vitale Peel	69				
8. Structuurvisie kwaliteit landschap	20				
9. Verduurzamen gebouwde omgeving		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
12. Klimaatadaptatie:					
- Wilhelminastraat (riooldeel)	3.296				
- Wateroverlast Heesakkerweg zuid	879				
- Herinrichting Plutostraat (riooldeel)	732				
- Herinrichting Julianastraat en omgeving	3.780				
- Aanleg extra HWA-uitlaten bedrijventerrein Nobis		110			
Totaal	**8.776**	**110**	**0**	**0**	**0**

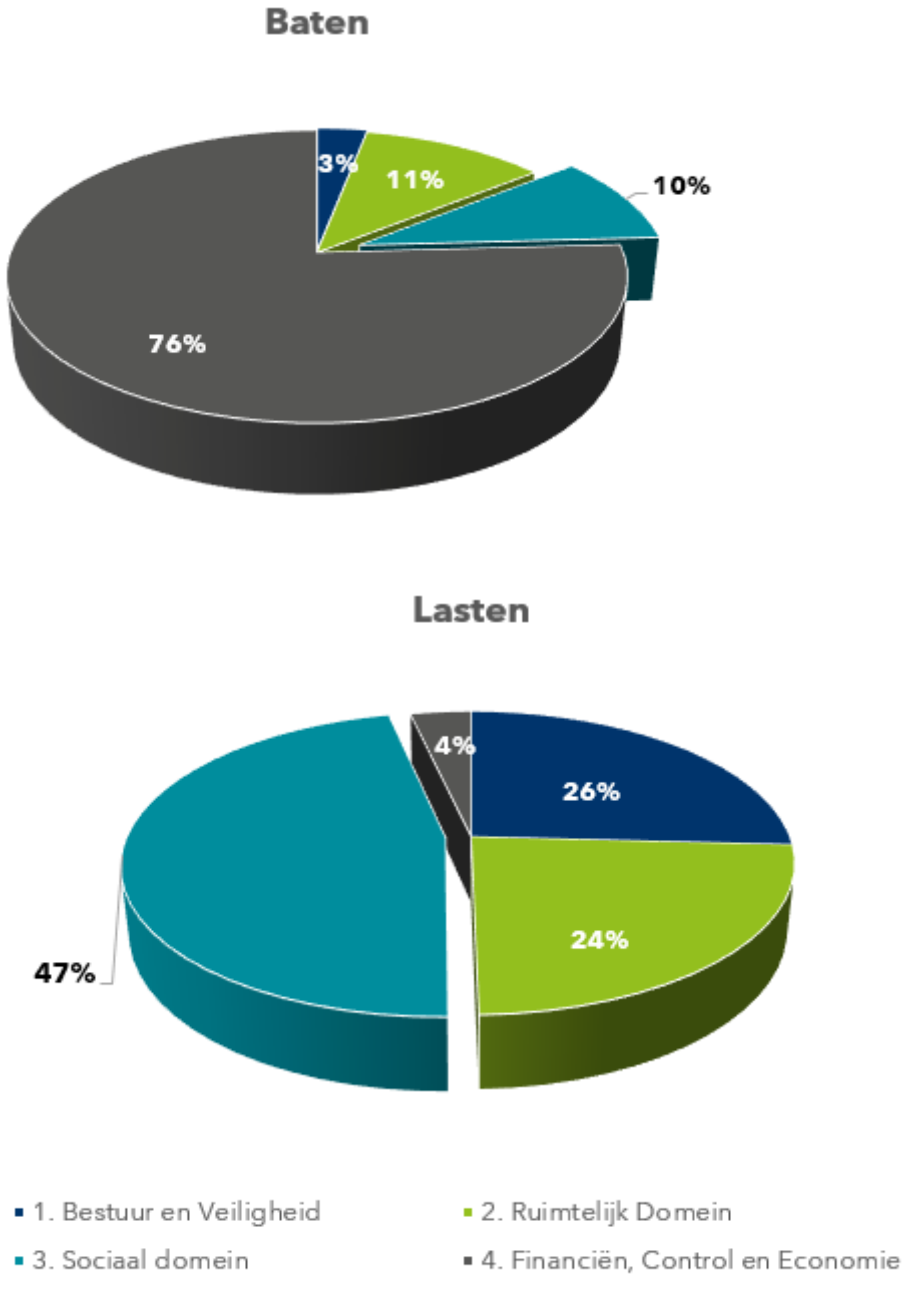
Kredieten	Begroting (x € 1.000)				
Ambitie / activiteit	t/m 2026	2027	2028	2029	2030
2.4. Bouwen en wonen					
1. Omgevingswet	587				
4. Wet versterking regie volkshuisvesting	60	75			
Totaal	**647**	**75**	**0**	**0**	**0**

3. Sociaal domein

Visie

Naast de inhoudelijke beleidsthema's werken we binnen het sociaal domein gezamenlijk aan een aantal domein overstijgende opgaven. Denk hierbij aan de zichtbaarheid van het Sociaal Team, de samenwerking met netwerkpartners en de verdere ontwikkeling van de centrale toegang. Deze ontwikkelingen worden de komende jaren gefaseerd uitgewerkt, uitgevoerd en geborgd om inwoners zo goed mogelijk naar passende ondersteuning te leiden.

Baten en lasten van het programma

Onderwijs

Wat willen we bereiken?

Als gemeente zijn we een betrouwbare partner voor schoolbesturen en we zetten ons in voor behoud van voorzieningen in alle kernen. Als gemeente, onderwijs, zorg en opvang werken we samen een doorgaande leerlijn met focus op vroegsignalering, preventie en continuïteit. Onderwijs en zorg werken nauwer samen om sneller passende ondersteuning te bieden.
Wat betreft huisvesting is de afspraak dat er in iedere kern een basisschool blijft.

Activiteiten

3.1.1 Zorg in onderwijstijd en Onderwijs Zorg Arrangementen

Met Zorg in Onderwijstijd (Zio) wordt ondersteuning op het snijvlak van onderwijs en zorg georganiseerd voor leerlingen die extra hulp nodig hebben om onderwijs te kunnen volgen. Hiermee wordt ingezet op passende ondersteuning en het voorkomen van uitval.

Met Onderwijszorgarrangementen (OZA, experiment loopt tot 2028) verbinden we onderwijs en zorg voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben om onderwijs te kunnen volgen. Via de OZA-experimenteerregeling werken onderwijs (het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs), gemeenten en zorgaanbieders samen aan maatwerkoplossingen, waarbij de ondersteuning rondom het kind centraal staat.

Bij beide arrangementen wordt ingezet op het versterken van ontwikkelkansen en onderwijsdeelname en het voorkomen van thuiszitters.

3.1.2 Integraal Huisvestingsplan opstellen

We stellen een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op dat het huidige ScholenHuisvestingsPlan (SHP) vervangt. Het huidige SHP loopt in 2028 af.

3.1.3 Taalontwikkeling stimuleren

We werken de drie kernelementen uit het Groeiplan Taal (Taalschatten) verder uit en geven deze concreet vorm. De drie kernelementen zijn:

- bewustwording en het verankeren van het belang van vroege taalverwerving en taalontwikkeling;
- een breed basisaanbod op het gebied van taal;
- Vroegsignalering van taalproblemen en op maat taalondersteuning voor gezinnen in de eerste 1.000 dagen van een kind.

3.1.4 Vroegsignalering jonge kind

Voor een sluitende, integrale aanpak waarin professionals gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de vroegsignalering en ondersteuning van jonge kinderen realiseren we een regiefunctionaris jonge kind die professionals hierin ondersteunt.

3.1.5 Voor- en vroegschoolse educatie

We vertalen de data uit de in 2026 geïmplementeerde peutermonitor om ambities en doelen te formuleren die de signalering, toeleiding en het bereik van (geïndiceerde) peuters versterken en een doorgaande lijn naar het basisonderwijs bevorderen.

3.1.6 Lokale Educatieve Agenda (LEA)

We stellen een LEA 2028-2031 op die de huidige LEA vervangt. De huidige LEA loopt in 2027 af.

Activiteit	Planning (jaartal)

3.1.1 Zorg in onderwijstijd en Onderwijs Zorg Arrangementen implementeren.	2027
3.1.2 Integraal Huisvestingsplan (IHP) opstellen.	2028
3.1.3 Taalontwikkeling stimuleren door drie kernelementen concreet vorm te geven (vroege taalverwerking, basisaanbod en taalondersteuning op maat).	2027
3.1.4 Vroegsignalering jonge kind stimuleren.	2027
3.1.5 Voor- en vroegschoolse educatie doorontwikkelen vanuit de data uit de peutermonitor.	2027
3.1.6 Lokale Educatieve Agenda (LEA):	2027-2031
a. Opstellen LEA 2028-2031;	2027
b. Uitvoeren LEA 2028-2031.	2028-2031

Sport

Wat willen we bereiken?

We stimuleren bewegen in welke vorm dan ook en ondersteunen verenigingen bij het onderhouden van de accommodaties.

Activiteiten

3.2.1 Binnensportaccommodatie realiseren

Voor Asten zijn een sporthal en zwembad basisvoorzieningen. Binnen de lopende bestuursopdracht voor binnensport worden scenario's uitgewerkt en is voor eind 2026 een besluit voorzien. Realisatie van het gekozen scenario vindt vanaf 2027 plaats waarbij de doorlooptijd afhankelijk is van het gekozen scenario.

3.2.2 Actualisatie accommodatiebeleid

We actualiseren het accommodatiebeleid en schetsen een actueel beeld van de staat van de accommodaties. Hierbij onderzoeken we of verandering nodig en mogelijk is, waaronder een heroverweging van de privatisering.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
3.2.1 Binnensportaccommodatie realiseren na besluit raad (in 2026).	Realisatie vanaf 2027
3.2.2 Actualisatie accommodatiebeleid.	2028/2029

Cultuur

Wat willen we bereiken?

We ondersteunen culturele initiatieven maar blijven realistisch over middelen. We versterken wat er is en gaan niet voor uitbreiding zonder financiële dekking. Erfgoed blijft een belangrijk onderdeel van de ruimtelijke kwaliteit.

Activiteiten

3.3.1 Beheer en onderhoud kunst in de openbare ruimte
In 2026 is een inventarisatie uitgevoerd die weergeeft wat de kwaliteit en noodzaak aan onderhoud is voor onze kunst in de openbare ruimte. We onderzoeken de mogelijkheden voor structureel beheer en onderhoud. Dit kan via een externe partij of een lokale nog op te richten stichting.

3.3.2 Ambassadeur van museum ECHO
Het museum Klok & Peel is een topvoorziening in de Brainportregio Eindhoven. Het museumbestuur heeft ambities voor de ontwikkeling en herpositionering van het museum met als toekomstige naam “ECHO”. Als gemeente zijn we ambassadeur. We maken geen extra middelen hiervoor vrij maar participeren wel in de haalbaarheids- en ontwikkelfase.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
3.3.1 Beheer en onderhoud kunst in de openbare ruimte: mogelijkheden onderzoeken.	2027
3.3.2 Ambassadeur van museum Klok & Peel (ECHO) in de ontwikkeling en herpositionering.	Continu

Samenkracht en Burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

Het verenigingsleven vormt het sociale hart van de gemeente. We willen het hoge niveau van voorzieningen en accommodaties behouden zodat er voldoende keuze is voor vrijetijdsbesteding, ontmoeting voor onze inwoners en dat er een divers aanbod van voorliggende voorzieningen is.

Activiteiten

3.4.1. Exploitatie gemeenschapshuis ‘t Kwartier
Het bestuur maakt een plan van aanpak om te komen tot een duurzame exploitatie. In 2027 wordt dit plan ten uitvoer gebracht.

3.4.2 Organiseren van een verenigingsavond
Verenigingen hebben veelal dezelfde vragen en uitdagingen. Om elkaar te ontmoeten en van elkaar te leren wordt een verenigingsavond georganiseerd. Elk jaar staat een ander thema centraal en is er voor verenigingen onderling de mogelijkheid om elkaar te leren kennen en van elkaar te leren.

3.4.3 Herijken subsidiebeleid
Bij een herijking van het subsidiebeleid voor welzijn en verenigingen ligt de focus op het voorkomen van eenzaamheid en het stimuleren van bewegen. Criteria voor toekenning zullen opnieuw bekeken worden zodat we verenigingen ook in de toekomst kunnen blijven ondersteunen.

3.4.4 Rookvrije zones rondom scholen

Naast rookvrije zones rondom sportvelden zijn ook rookvrije zones rondom scholen gewenst. We realiseren dan ook een uitbreiding van deze zones.

3.4.5 Mantelzorgondersteuning

In het kader van de ingezette koers om een dementievriendelijke gemeente te worden, wordt verder onderzocht hoe betrokken mantelzorgers beter ondersteund kunnen worden. We gebruiken hierbij de resultaten uit de Mantelzorgscan.

3.4.6 Peel Duurzaam Gezond

Peel Duurzaam Gezond is een regionaal initiatief dat inwoners, gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties samenbrengt om een gezonde en vitale Peelregio te bevorderen. Het programma zet in op positieve gezondheid.
Dit initiatief kent een nadrukkelijke verbinding en relatie met de werkagenda van de Koers die we als 5 gemeenten en de GR Peelgemeenten gezamenlijk uitvoeren. De uitwerking van dit programma landt echter ook lokaal in onze gemeente.

3.4.7 Uitvoering Spreidingswet

We onderzoeken samen met college en raad de mogelijkheden voor de (tijdelijke) opvang van asielzoekers, met als uitgangspunten de door de gemeenteraad vastgestelde kaders en het voldoen aan de wettelijke verplichting van de Spreidingswet op 1 juli 2027.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
3.4.1 Komen tot duurzame exploitatie gemeenschapshuis ’t Kwartier.	2027
3.4.2 Organiseren van een verenigingsavond.	Jaarlijks vanaf 2027
3.4.3 Herijken subsidiebeleid voor welzijn en verenigingen.	2027
3.4.4 Rookvrije zones rondom scholen realiseren.	2028
3.4.5 Resultaten uit de Mantelzorgscan implementeren.	2027
3.4.6 Peel Duurzaam Gezond: werkagenda lokaal uitrollen.	2027 e.v.
3.4.7 Uitvoering Spreidingswet door asielzoekers op te vangen.	2027

Algemene voorzieningen

Wat willen we bereiken?

We zetten in op het verder doorvoeren van normalisering van de zorg en op preventie voor alle leeftijden. Gezond ouder worden is gezien de vergrijzing een belangrijk thema. We vertrouwen op de eigen kracht van onze inwoners waarbij meer ingezet wordt op informele netwerken en lokale professionals. We organiseren ondersteuning zo dichtbij mogelijk.
We willen het hoge niveau van voorzieningen behouden zodat er voldoende keuze is voor vrijetijdsbesteding voor onze inwoners.

Activiteiten

3.5.1 Het aanbod van voorliggende voorzieningen vergroten

Zowel rondom jeugdigen als bij volwassenen vergroten we de mogelijkheden om ondersteuning in groepsverband te organiseren. Dit betreft niet alleen het aanbod maar ook het vinden van een geschikte locatie.
Dit sluit aan bij Asten in Balans waarbij een van de draaiknoppen gericht is op het organiseren van een collectief zorgaanbod. Dit doen we samen met onze partners, waaronder Onis Welzijn.

Activiteit	Planning (jaartal)
3.5.1 Het aanbod van voorliggende voorzieningen vergroten.	2027 en 2028

Participatie

Wat willen we bereiken?

Werk, inkomen en meedoen zijn cruciaal voor zelfredzaamheid en welzijn. Ook op dit onderdeel gaan we voor normaliseren binnen een preventieve en regionale aanpak in regio Helmond-de Peel. Signaleren, vroegtijdig handelen en samenwerken met maatschappelijk partners staan centraal.

Activiteiten

3.6.1 Voorkomen financiële problemen bij jongeren

De inzet hierop wordt binnen bestaande mogelijkheden geïntensiveerd in samenwerking met onze partners zoals Onis Welzijn.

3.6.2 Versterken van tijdige signalering van problemen

We versterken de samenwerking tussen scholen, verenigingen, welzijn en zorg. We maken afspraken over het herkennen, delen en opvolgen van signalen en over wie de regie neemt wanneer meerdere partijen betrokken zijn. Daarmee versterken we de lokale preventieve en sociale infrastructuur, in lijn met het Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord (AZWA).

Activiteit	Planning (jaartal)
3.6.1 Intensiveren inzet om financiële problemen bij jongeren te voorkomen.	2027
3.6.2 Versterken van tijdige signalering van problemen.	2027

WMO

Wat willen we bereiken?

We zetten in op het verder doorvoeren van normalisering van de zorg en op preventie. We vertrouwen op de eigen kracht van onze inwoners waarbij meer ingezet wordt op informele netwerken en lokale professionals. We organiseren ondersteuning zo dichtbij mogelijk. We zorgen voor een goede afstemming in de Peelregio als het gaat om regionale thema’s.

Activiteiten

3.7.1 Vergroten van de zichtbaarheid van het Sociaal Team Asten

Het sociaal team heeft een centrale rol in het vinden van passende oplossingen bij hulpvragen. We gaan de zichtbaarheid van het sociaal team verder vergroten, in Asten maar ook in Heusden en Ommel. Dit geldt niet alleen voor Wmo maar ook voor paragraaf 3.8 Jeugdhulp.
We actualiseren de informatie over het Sociaal Domein op de website van de gemeente Asten en van het Sociaal Team Asten. We blijven het Sociaal Team Asten doorontwikkelen.

3.7.2 Dementievriendelijke gemeente

Asten gaat verder om een dementievriendelijke gemeente te worden. In dit kader wordt de mogelijkheid onderzocht tot het oprichten van een werkgroep Dementievriendelijke Gemeente.

3.7.3 Monitoren en evalueren nazorg ex-gedetineerden

Per begin 2027 worden de coördinerende taken behorende tot de nazorg aan ex-gedetineerden lokaal opgepakt. De uitvoering van deze taken zullen vervolgens gemonitord en geëvalueerd worden.

Activiteit	Planning (jaartal)
3.7.1 Vergroten van de zichtbaarheid van het Sociaal Team Asten:	2027
a. Actualiseren van online informatie Sociaal Domein;	2027
b. Doorontwikkeling van het Sociaal Team Asten.	Continu
3.7.2 Dementievriendelijke Gemeente verder uitrollen.	2027
3.7.3 Monitoren en evalueren nazorg ex-gedetineerden.	2028

Jeugdhulp

Wat willen we bereiken?

We zetten in op het verder doorvoeren van normalisering van de zorg en op preventie. We vertrouwen op de eigen kracht van onze inwoners waarbij meer ingezet wordt op informele netwerken en lokale professionals. We organiseren ondersteuning zo dichtbij mogelijk.

Activiteiten

3.8.1 Vergroten van de zichtbaarheid van het Sociaal Team Asten

Het sociaal team heeft een centrale rol in het vinden van passende oplossingen bij hulpvragen. We gaan de zichtbaarheid het sociaal team verder vergroten, in Asten maar ook in Heusden en Ommel. Dit geldt niet alleen voor Jeugdhulp, maar ook voor paragraaf 3.7 Wmo.
We actualiseren de informatie over het Sociaal Domein op de website van de gemeente Asten en van het Sociaal Team Asten. We blijven het Sociaal Team Asten doorontwikkelen.

3.8.2 Eigen inzet Jeugdprofessionals

Eén van de draaiknoppen uit het traject ‘Asten in Balans’ is het bevorderen van eigen inzet van onze Jeugdprofessionals. Zij hebben hiervoor de benodigde expertise en dit voorkomt inzet op basis van een indicatie van een zorgaanbieder. Dit vraagt meer tijdsinvestering en om dit te kunnen realiseren is extra formatie nodig. Deze inzet en de resultaten hiervan worden gemonitord.

3.8.3 Uitbreiden groepsaanbod

Samen met de GR Peelgemeenten breiden we het preventieve groepsaanbod voor jeugdigen en gezinnen verder uit. Hiermee versterken we het voorliggend veld, normaliseren we waar mogelijk hulpvragen en houden we specialistische ondersteuning beschikbaar voor de meest complexe situaties.

3.8.4 Opstapplekken leerlingenvervoer

Door onderzoek om te komen tot inzet van opstapplekken binnen het leerlingenvervoer wordt gewerkt aan een normaliserende en toekomstbestendige vorm van vervoer. Door routes efficiënter in te richten, zijn kinderen minder lang onderweg en ervaren zij meer rust door minder stop- en

instapmomenten. Dit draagt bij aan het comfort van leerlingen en een doelmatige organisatie van het leerlingenvervoer.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
3.8.1 Vergroten van de zichtbaarheid van het Sociaal Team Asten:	2027
a. Actualiseren van online informatie Sociaal Domein;	2027
b. Doorontwikkeling van het Sociaal Team Asten.	Continu
3.8.2 Eigen inzet Jeugdprofessionals.	2027 e.v.
3.8.3 Uitbreiden groepsaanbod.	2028
3.8.4 Efficiënter organiseren opstapplekken leerlingenvervoer.	2027

Wat mag het kosten?

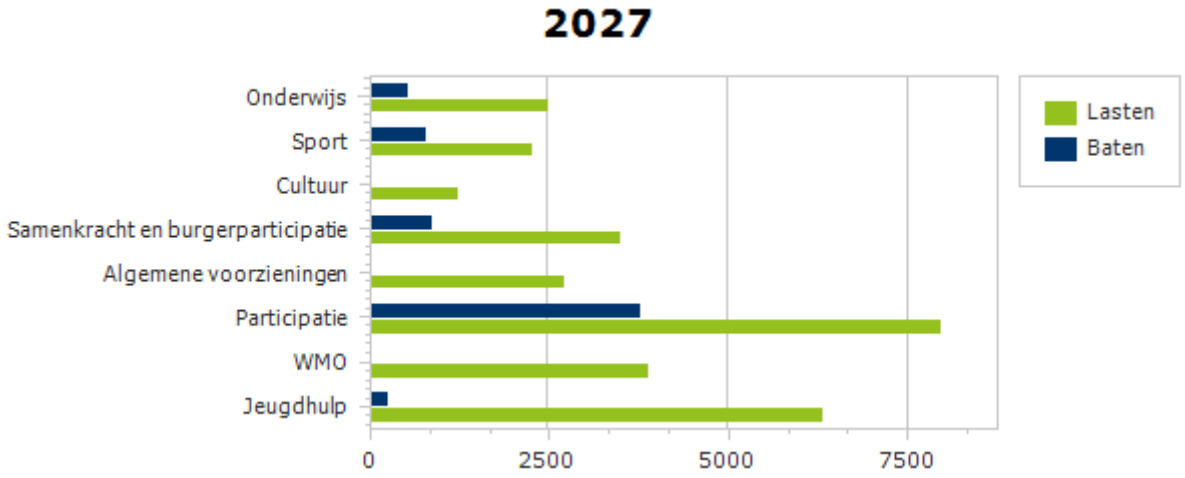
Onderstaande tabel geeft inzicht in de totale baten en lasten van dit programma.

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	**-30.349**	**-30.666**	**-30.303**	**-30.446**	**-29.623**	**-30.736**
Onderwijs	**-2.253**	**-2.520**	**-2.501**	**-2.813**	**-2.825**	**-2.824**
Openbaar basisonderwijs	-24	-25	-25	-25	-25	-25
Onderwijshuisvesting	-766	-918	-944	-1.266	-1.214	-1.213
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.463	-1.577	-1.532	-1.522	-1.586	-1.586
Sport	**-2.004**	**-2.333**	**-2.283**	**-2.325**	**-2.325**	**-3.280**
Sportbeleid en activering	-90	-84	-84	-84	-84	-84
Sportaccommodaties	-1.914	-2.249	-2.198	-2.241	-2.241	-3.196
Cultuur	**-1.280**	**-1.230**	**-1.242**	**-1.137**	**-1.137**	**-1.137**
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-189	-196	-168	-168	-168	-168
Musea	-438	-419	-430	-430	-430	-430
Cultureel erfgoed	-52	-35	-58	-58	-58	-58
Media	-601	-581	-586	-481	-481	-481
Samenkracht en burgerparticipatie	**-4.462**	**-3.920**	**-3.499**	**-3.485**	**-3.488**	**-3.488**
Samenkracht en burgerparticipatie	-4.462	-3.920	-3.499	-3.485	-3.488	-3.488
Algemene voorzieningen	**-2.145**	**-2.538**	**-2.705**	**-2.674**	**-2.674**	**-2.674**
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-968	-1.015	-1.014	-1.014	-1.014	-1.014
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-1.183	-1.404	-1.375	-1.375	-1.375	-1.375
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	6	-119	-316	-285	-285	-285
Participatie	**-7.757**	**-7.701**	**-7.958**	**-7.906**	**-7.814**	**-7.807**
Inkomensregelingen	-5.794	-5.889	-6.133	-6.270	-6.326	-6.382
WSW en beschut werk	-1.652	-1.500	-1.514	-1.365	-1.212	-1.139
Arbeidsparticipatie	-311	-312	-310	-272	-276	-286
WMO	**-3.835**	**-4.018**	**-3.793**	**-3.823**	**-3.078**	**-3.244**
Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-908	-836	-997	-997	-997	-997
Huishoudelijke hulp (WMO)	-1.582	-1.705	-1.832	-1.913	-1.069	-1.136
Begeleiding (WMO)	-1.334	-1.453	-940	-889	-988	-1.087
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-10	-24	-24	-24	-24	-24
Jeugdhulp	**-6.613**	**-6.405**	**-6.322**	**-6.283**	**-6.283**	**-6.283**
PGB WMO	-91	-116	-156	-156	-156	-156
Jeugdhulp ambulant lokaal	-2.981	-3.072	-3.323	-3.284	-3.284	-3.284
Jeugdhulp ambulant regionaal	-41	-50	-40	-40	-40	-40
Jeugdhulp ambulant landelijk	-277	471	-98	-98	-98	-98

Jeugdhulp met verblijf lokaal	-2.736	-3.227	-2.284	-2.284	-2.284	-2.284
Jeugdhulp met verblijf regionaal	-126	-26	-26	-26	-26	-26
PGB Jeugd	-143	-170	-122	-122	-122	-122
Jeugdbescherming	-191	-194	-233	-233	-233	-233
Jeugdreclassering	-26	-22	-40	-40	-40	-40
Baten	**8.768**	**6.246**	**6.342**	**6.438**	**6.438**	**6.438**
Onderwijs	**666**	**522**	**526**	**526**	**526**	**526**
Onderwijshuisvesting	147	160	160	160	160	160
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	519	362	366	366	366	366
Sport	**786**	**764**	**788**	**788**	**788**	**788**
Sportbeleid en activering		1	1	1	1	1
Sportaccommodaties	786	763	788	788	788	788
Cultuur	**132**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	11					
Musea	30	30	30	30	30	30
Media	91					
Samenkracht en burgerparticipatie	**2.620**	**852**	**871**	**871**	**871**	**871**
Samenkracht en burgerparticipatie	2.620	852	871	871	871	871
Algemene voorzieningen	**42**	**23**	**23**	**23**	**23**	**23**
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	42	23	23	23	23	23
Participatie	**3.600**	**3.488**	**3.786**	**3.786**	**3.786**	**3.786**
Inkomensregelingen	3.600	3.488	3.786	3.786	3.786	3.786
WMO	**114**	**67**	**68**	**164**	**164**	**164**
Hulpmiddelen en diensten (WMO)	114	67	68	164	164	164
Jeugdhulp	**808**	**500**	**250**	**250**	**250**	**250**
Beschermd wonen (WMO)	808	500	250	250	250	250
Saldo van baten en lasten	**-21.581**	**-24.420**	**-23.961**	**-24.008**	**-23.185**	**-24.298**
Resultaat	**-21.581**	**-24.420**	**-23.961**	**-24.008**	**-23.185**	**-24.298**

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2026 naar de nieuwe stand in de Begroting 2027 weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Meerjarenbegroting 2026-2029	-22.958	-23.092	-23.190	-23.416
Kadernota	-681	-469	-419	-1.374
Saldo na Kadernota	**-23.640**	**-23.561**	**-23.609**	**-24.790**
Meerjarenbegroting 2027-2030	-321	-447	424	492
Meerjarenbegroting 2027-2030	**-23.961**	**-24.008**	**-23.185**	**-24.298**

Investeringen programma

Kredieten	Begroting (x € 1.000)				
Ambitie / activiteit	**t/m 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
3.1 Onderwijs					
1. Groeiplan taalontwikkeling	10	10			
2. Integraal Huisvestingsplan opstellen			50		
Totaal	**10**	**10**	**50**	**0**	**0**
Kredieten	**Begroting (x € 1.000)**				
Ambitie / activiteit	**t/m 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
3.2 Sport					
1. Binnensportaccommodatie realiseren	100				955
Totaal	**100**	**0**	**0**	**0**	**955**

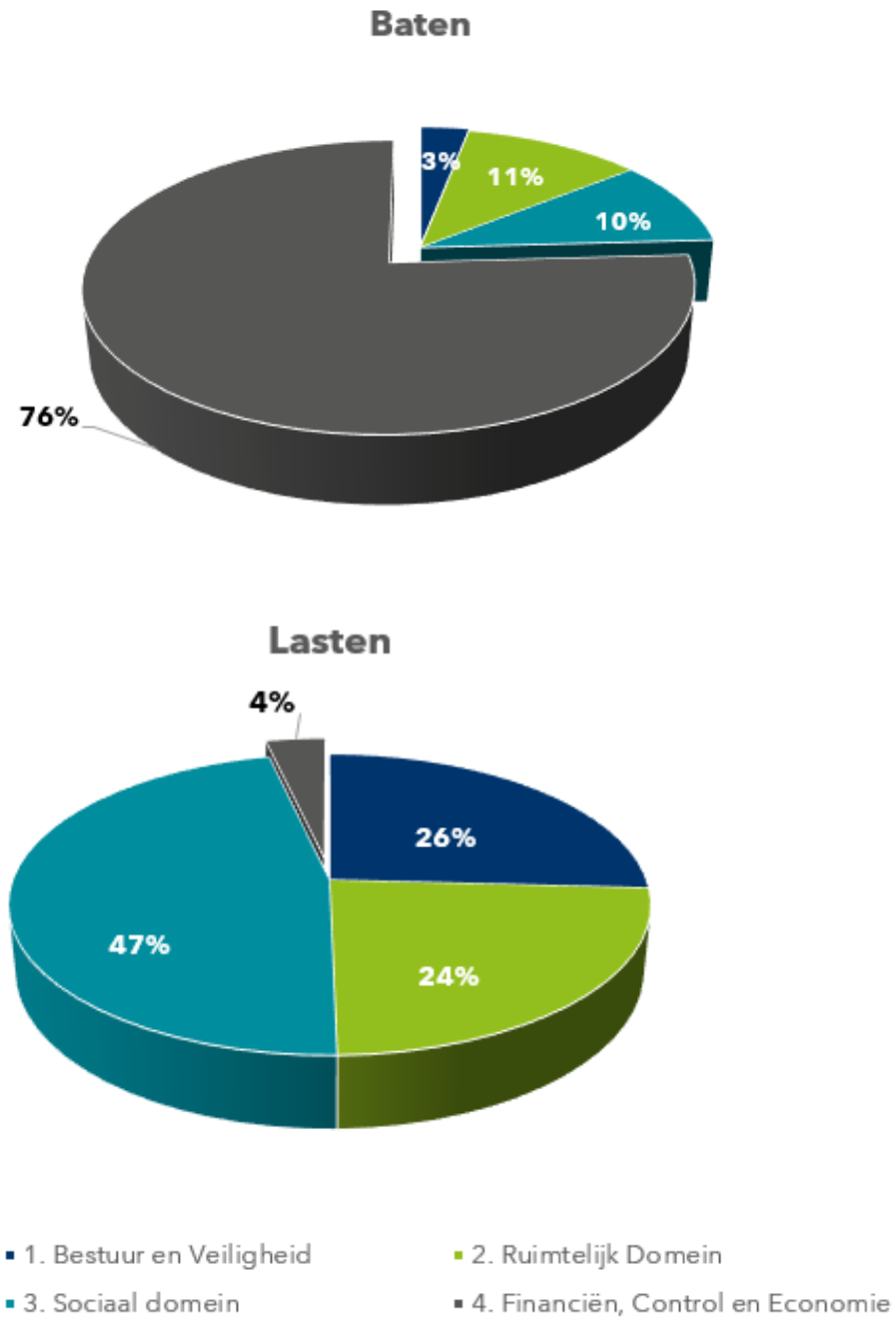
Kredieten	Begroting (x € 1.000)				
Ambitie / activiteit	**t/m 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
3.4 Samenkracht en burgerparticipatie					
7. Uitvoering spreidingswet	87				
Totaal	**87**	**0**	**0**	**0**	**0**

4. Financiën, Control en Economie

Visie

Economische ontwikkeling hangt nauw samen met keuzes op het gebied van ruimte, mobiliteit en energie, en met de positie van Asten in de Peelregio en de Brainportregio Eindhoven. Dit vraagt om gerichte keuzes en lokale en regionale samenwerking.
De financiële ruimte voor de gemeente Asten staat al enkele jaren onder druk. Uiteindelijk blijven wij in grote mate afhankelijk van het geld dat de Rijksoverheid aan ons uitkeert.

Baten en lasten van het programma

Financiën en Belastingen

Wat willen we bereiken?

We willen een structureel gezonde financiële huishouding realiseren. De kaders die de gemeenteraad heeft gesteld tijdens Asten in Balans zijn het vertrekpunt voor het financiële beleid in de komende periode. Binnen de beperkte mogelijkheden blijven wij zoeken naar manieren om te investeren in de Astense samenleving. We laten de lokale lasten reëel stijgen met het gewenste voorzieningenniveau.

Activiteiten

4.1.1. Doorlopen proces Zero based begroten

Om structureel ruimte in de begroting te creëren gaan we een proces van
Zero based begroten doorlopen voor de begroting 2028. Doel is om ambitie/taken, activiteiten, capaciteit, procesaanpak, uitgaven opnieuw te beoordelen op nut, noodzaak en maatschappelijke waarde, los van historische budgetten om daarmee concreet keuzes te kunnen voorleggen aan de gemeenteraad. Het traject start eind 2026 en is qua opdracht gereed in juli 2027 en wordt verwerkt in de begroting 2028.

4.1.2. Volgen ontwikkelingen Rijk en inzetten voor een eerlijke verdeling

Het Rijk heeft voor 2026 en 2027 extra middelen beschikbaar gesteld, maar vanaf 2028 is er nog onzekerheid. We blijven ons, samen met de K80 (een netwerk van kleine gemeenten tot 25.000 inwoners die kennis delen, elkaar inspireren en samen belangen behartigen) en de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG), sterk maken voor een betere bekostiging vanuit het Rijk. Ook worden de ontwikkelingen over de evaluatie van het verdeelmodel en een volgende stap met betrekking tot het ingroeipad gevolgd.

4.1.3. Starten en doorontwikkelen auditcommissie

In 2026 is de auditcommissie gestart. De auditcommissie is ingesteld met als doel de raad te assisteren in zijn kaderstellende en controlerende functie. De auditcommissie vergadert minimaal twee keer per jaar of zo vaak als zij nodig acht, ter uitvoering van de taken.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
4.1.1 Doorlopen proces Zero based begroten.	2027
4.1.2 Volgen ontwikkelingen Rijk en inzetten voor een eerlijke verdeling.	2027
4.1.3 Starten en doorontwikkelen auditcommissie.	2027

Economie en recreatie

Wat willen we bereiken?

We werken aan een sterke, toekomstbestendige en duurzame lokale economie die bijdraagt aan werkgelegenheid, voorzieningen en leefbaarheid. Daarbij zetten we in op een aantrekkelijk ondernemingsklimaat voor het midden- en kleinbedrijf, een toekomstbestendige agrarische sector, kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen, de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme en een goede regionale samenwerking binnen de Peelregio en Brainportregio.

Centrumontwikkeling

We versterken het centrum van Asten als een aantrekkelijk, gastvrij en toekomstbestendig hart van de gemeente, waar wonen, werken, ontmoeten en ondernemen samenkomen en waar verblijfskwaliteit, bereikbaarheid en economische vitaliteit in balans zijn. Met het Programma Centrumontwikkeling - Toekomstbeeld 2040 beschikken we over een breed gedragen visie. We zetten deze visie de komende jaren gefaseerd om in concrete projecten en maatregelen.

Activiteiten

4.2.1 Gefaseerd uitvoeren Programma Centrumontwikkeling

We werken het Programma Centrumontwikkeling – Toekomstbeeld 2040 uit tot een uitvoeringsagenda en voeren dat gefaseerd uit.
Als onderdeel hiervan geven we vorm aan een autoluw centrum en een autovrije Markt in overleg met de betrokken ondernemers. Ook spannen we ons ervoor in om de minder fraaie ‘gaten’ in het centrum te herontwikkelen en om partijen bij elkaar te brengen om samen nieuwe ontwikkelingen tot stand te brengen.

4.2.2 Opstellen omgevingsprogramma recreatie en toerisme

In 2025 is een ontwerpvisie Recreatie en Toerisme opgesteld. In 2027 werken wij deze verder uit tot een omgevingsprogramma, waarin concrete projecten en uitvoeringsmaatregelen worden benoemd om de recreatieve aantrekkingskracht van Asten te versterken. Hierbij zetten we in op samenwerking met de sector, de doorontwikkeling van wandel- en fietsroutes, recreatieve voorzieningen en passende activiteiten in het buitengebied.

4.2.3 Invoering gemeentebreed ondernemersfonds

Momenteel is er een ondernemersfonds in het centrum van Asten dat wordt gefinancierd uit reclamebelasting. Ter vervanging richten we een gemeentebreed ondernemersfonds op om de samenhang en samenwerking tussen ondernemers in de hele gemeente te stimuleren.

4.2.4 Ontwikkeling nieuw lokaal bedrijventerrein

De behoefte aan vestigingsruimte voor bedrijven in Asten en omliggende gemeenten is groot. We zetten ons in om in goed overleg met betrokkenen, buurgemeenten en provincie een nieuw lokaal bedrijventerrein te ontwikkelen.

4.2.5 Voorbereiden Regionaal Bedrijventerrein Brainport Oost

De Peelgemeenten werken samen met de MRE en de Provincie aan een nieuw handelingsperspectief. Deze zal met name de eerste jaren gericht zijn op het realiseren van een sterk (omgevings)programma. De nadruk zal niet liggen op het op een zo'n kort mogelijke termijn starten van een gemeenschappelijke regeling en het openen van een grondexploitatie. Voor de bijbehorende plankosten wordt middels een separate kredietvraag een voorstel aangeboden.

4.2.6 Arbeidsmarkt en internationale medewerkers

Samen met de regionale partners van de arbeidsmarkt wordt bekeken hoe internationale werkers worden ingezet op de arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld middels programma Startbanen.

Activiteit	**Planning (jaartal)**
4.2.1 Gefaseerd uitvoeren programma Centrumontwikkeling.	t/m 2030
a. Uitvoeringsagenda concretiseren in samenwerking met betrokken partijen;	2027
b. Realiseren autoluw centrum en autovrije Markt;	2027-2028

c. Inspannen om partijen te verbinden om minder fraaie ‘gaten’ te herontwikkelen.	Continu
4.2.2 Opstellen omgevingsprogramma recreatie en toerisme.	2027-2028
4.2.3 Invoering gemeentebreed ondernemersfonds.	2027
4.2.4 Ontwikkeling nieuw lokaal bedrijventerrein.	2027-2029
4.2.5 Voorbereiden Regionaal Bedrijventerrein Brainport Oost.	2027
4.2.6 Programma Startbanen en andere acties opzetten om internationale medewerkers te laten participeren in de arbeidsmarkt.	t/m 2030

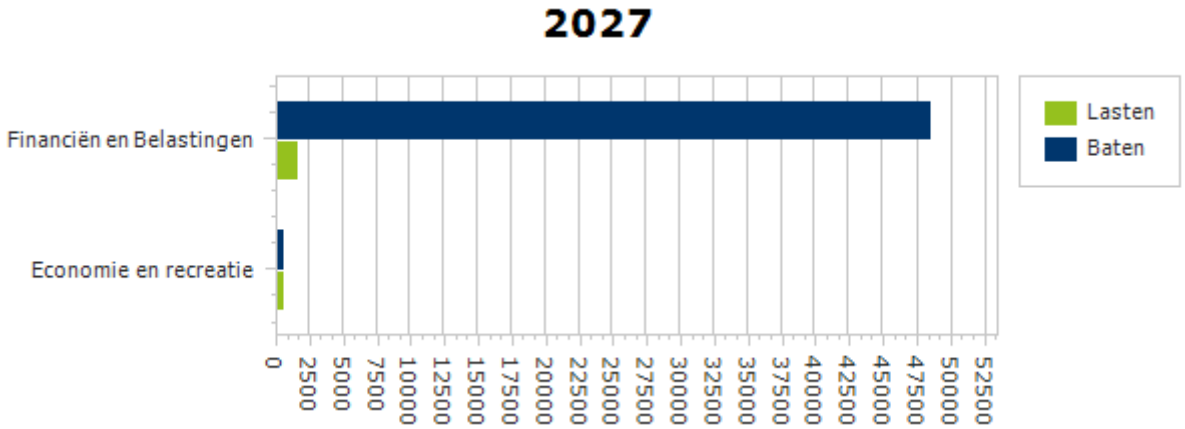
Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de totale baten en lasten van dit programma.

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	**-2.667**	**-829**	**-1.309**	**-1.609**	**-2.351**	**-2.393**
Financiën en Belastingen	**-2.050**	**-262**	**-702**	**-808**	**-1.550**	**-1.592**
Treasury	-448	-286	-286	-350	-1.050	-1.050
OZB woningen	-374	-397	-412	-412	-412	-412
Belastingen overig	-2	-3	-4	-4	-4	-4
Overige baten en lasten	-97	425		-42	-84	-126
Vennootschapsbelasting (VpB)	-1.128					
Economie en recreatie	**-618**	**-567**	**-607**	**-801**	**-801**	**-801**
Economische ontwikkeling	-300	-243	-245	-195	-195	-195
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-161	-186	-194	-435	-435	-435
Economische promotie	-154	-135	-167	-170	-170	-170
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3	-3				
Baten	**43.403**	**44.880**	**46.552**	**45.054**	**44.440**	**45.102**
Financiën en Belastingen	**43.195**	**44.457**	**45.871**	**44.373**	**43.759**	**44.421**
Treasury	370	341	145	85	85	85
OZB woningen	3.254	4.116	4.336	4.336	4.336	4.336
OZB niet-woningen	2.587	2.972	3.065	3.350	3.350	3.350
Belastingen overig	144	142	147	107	107	107
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	36.840	36.886	38.178	36.495	35.882	36.544
Overige baten en lasten						
Economie en recreatie	**208**	**424**	**681**	**681**	**681**	**681**
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	96	88	92	92	92	92
Economische promotie	112	335	589	589	589	589
Saldo van baten en lasten	**40.735**	**44.051**	**45.243**	**43.445**	**42.089**	**42.710**
Stortingen in reserves	**-7.229**	**-1.625**	**-1.007**	**-740**	**-105**	**-87**
Onttrekkingen aan reserves	**8.853**	**3.961**	**2.625**	**519**	**414**	**321**
Mutaties reserves	**1.623**	**2.335**	**1.618**	**-221**	**309**	**234**
Resultaat	**42.359**	**46.386**	**46.861**	**43.224**	**42.399**	**42.943**

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2026 naar de nieuwe stand in de Begroting 2027 weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Meerjarenbegroting 2026-2029	42.624	42.644	42.934	43.490
Kadernota	1.563	77	-673	-673
Saldo na Kadernota	**44.187**	**42.722**	**42.261**	**42.817**
Meerjarenbegroting 2027-2030	2.674	503	137	126
Meerjarenbegroting 2027-2030	**46.861**	**43.224**	**42.399**	**42.943**

Investeringen programma

Kredieten	Begroting (x € 1.000)				
Ambitie / activiteit	**t/m 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
4.1 Financiën en belastingen					
1. Proces Zero based begroten		50			
Totaal	**0**	**50**	**0**	**0**	**0**

Kredieten	Begroting (x € 1.000)				
Ambitie / activiteit	**t/m 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
4.1 Economie en recreatie					
3. Invoering ondernemersfonds		50			
5. Regionaal bedrijventerrein Brainport Oost		p.m.			
Totaal	**0**	**50**	**0**	**0**	**0**

Paragrafen

1. Lokale heffingen

De lokale heffingen en belastingen
De paragraaf lokale heffingen geeft inzicht in de door de gemeente Asten geheven heffingen (belastingen en retributies). De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten. Het (tarieven)beleid voor de lokale heffingen is vastgelegd in de diverse verordeningen die jaarlijkse geactualiseerd worden. Meer algemene informatie over alle lokale heffingen is terug te vinden via de site van de gemeente Gemeentelijke belastingen en WOZ - Gemeente Asten

De gemeentelijke heffingen zijn te onderscheiden in drie typen:

1. Algemene belastingen
De opbrengsten uit algemene belastingen komen ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten ingezet worden voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen. De algemene belastingen in Asten zijn de onroerendezaakbelasting, toeristenbelasting en reclamebelasting.

2. Bestemmingsbelastingen
Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten bestemd zijn voor specifieke taken of voorzieningen met een algemeen belang. Voor deze belastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor deze taak of voorziening maakt (maximaal kostendekkend). De bestemmingsbelastingen in Asten zijn de rioolheffing, afvalstoffenheffing en hondenbelasting.

3. Retributies (rechten en leges)
Retributies worden geheven van inwoners aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent. De belangrijkste retributies zijn de leges; vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst zoals het aanvragen van een paspoort of vergunning. Ook deze retributies mogen net als bestemmingsbelastingen niet meer dan kostendekkend zijn.

De heffing van de algemene belastingen en bestemmingsbelastingen wordt uitgevoerd door de Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB). De gemeentelijke belastingen die door de BSOB worden opgelegd zijn de onroerendezaakbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing, toeristenbelasting, hondenbelasting en de reclamebelasting.

Kwijtscheldingsbeleid
Ter bestrijding van armoede voert de gemeente Asten een actief kwijtscheldingsbeleid. Wanneer een inwoner op grond van een laag inkomen de gemeentelijke belastingen moeilijk kan betalen, kan een verzoek om kwijtschelding ingediend worden.

Voorbeelden van inwoners die voor kwijtschelding in aanmerking komen, zijn huishoudens die uitsluitend zijn aangewezen op een bijstandsuitkering of AOW-uitkering en zonder enig vermogen.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor onroerendezaakbelasting, rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een maximaal aantal ledigingen.

Meer informatie over de procedure en regels rondom kwijtschelding is te vinden via de website van de gemeente Kwijtschelding gemeentelijke belastingen - Gemeente Asten

Overzicht lokale heffingen

Tarieven 2027

Tarieven**	Werkelijk 2026	Begroting 2027
Onroerendezaakbelasting - OZB (in procenten van de WOZ-waarde)		
- Eigenaar woning	0,1137%	0,1173%
- Eigenaar niet-woning	0,3353%	0,3460%
- Gebruiker niet-woning	0,2864%	0,2956%
- Gemiddelde waarde woning	€ 469.316	€ 469.316
Rioolheffing (per aangesloten perceel)		
- Eigenaar	€ 380,69	€ 392,87
- Kwart tarief	€ 95,17	€ 98,22
- Gebruiker (per volle 500 m3 afgevoerd afvalwater >500 m3 en <15.000 m3)	€ 242,56	€ 250,33
- Gebruiker (per volle 500 m3 afgevoerd afvalwater >15.000 m3)	€ 121,90	€ 125,80
Afvalstoffenheffing (Diftar)		
- Vastrecht	€ 82,68	€ 98,08
- Lediging 140 liter container rest	€ 13,86	€ 14,31
- Lediging 140 liter container GFT	€ 4,62	€ 4,77
- Lediging 40 liter container rest	€ 7,51	€ 7,75
- Lediging 25 liter container GFT	€ 2,31	€ 2,39
Leges (diverse tarieven)		
- Paspoort vanaf 18 jaar	€ 88,65	€ 91,49
- Identiteitskaart vanaf 18 jaar	€ 80,10	€ 82,66
- Rijbewijs	€ 53,65	€ 55,37
- Omgevingsvergunning van € 500.000,= bouwkosten	€ 10.523,00	€ 10.859,74
Toeristenbelasting (per persoon, per overnachting)		
- Hotel	€ 2,50	€ 2,60
- Bed & Breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties	€ 2,50	€ 2,60
- Overige accommodaties (camping 's)	€ 1,90	€ 1,95
Hondenbelasting		
- Voor de 1e hond	€ 72,01	€ 74,64
- Voor de 2e hond	€ 92,95	€ 96,00
- Voor de 3e en volgende hond	€ 123,45	€ 127,44
- Kennel	€ 165,59	€ 170,88
Reclamebelasting		
- Vast bedrag per vestiging	€ 412,40	€ 425,60
- Bij WOZ-waarde > € 139.000,-, vermeerderd met het tarief per € 1.000 waarde tot een maximum van € 721,70 (2026)	€ 1,38	€ 1,42

** De definitieve tarieven 2027 worden door de gemeenteraad vastgesteld bij de besluitvorming over de verschillende verordeningen in december 2026.

Wijziging tarieven 2027 t.o.v. werkelijk 2026

Alle tarieven van de lokale heffingen worden ten opzichte van 2026 geïndexeerd met 3,2% voor het gestegen loon- en prijsniveau (inflatiecorrectie).
Het vastrecht afvalstoffenheffing is verhoogd op basis van de verwachte kosten.

Opbrengsten

Lokale heffingen en belastingen	Werkelijk 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Afvalstoffenheffing	1.073.853	1.356.830	1.416.585
Hondenbelasting	98.507	101.942	103.839
Leges burgerzaken	389.429	244.646	244.646
Leges omgevingsvergunningen	672.516	1.064.190	1.061.590
OZB	5.624.088	7.039.329	7.352.204
Reclamebelasting	45.281	39.640	42.945
Rioolheffing	3.167.378	3.223.328	3.431.440
Toeristenbelasting	89.078	319.615	587.843
Totaal	**11.160.130**	**13.389.520**	**14.241.092**

Kostendekking

Voor de bestemmingsbelastingen (rioolheffing, afvalstoffenheffing en hondenbelasting) en de retributies (rechten en leges) geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Voor bepaalde leges stelt het Rijk een maximumtarief vast. Hieronder wordt van de diverse lokale heffingen de kostendekking van de tarieven inzichtelijk gemaakt.

Kostendekking bestemmingsbelastingen						
Lasten taakvelden	Baten taakvelden	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: heffing	Kosten-dekking
Rioolheffing						
2.990.956	13.300	298.707	155.077	3.431.440	3.431.440	100%
Afvalstoffenheffing						
1.107.259	0	97.343	191.666	1.416.585	1.416.585	100%
Hondenbelasting						
61.275	0	37.402	5.162	103.839	103.839	100%

Kostendekking retributies (leges)

Lasten taakvelden	Baten taakvelden	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: Leges	Kosten-dekking
Hfdst 1 Algemene dienstverlening						
209.361	0	164.939	2.753	377.053	-279.204	74,0%
Hfdst 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet						
683.119	0	550.080	32.591	1.265.790	-1.059.090	83,7%
Hfdst 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hfdst 2						
127.447	0	134.240	0	261.687	-31.652	12,1%
1.019.927	**0**	**849.259**	**35.344**	**1.904.530**	**-1.369.946**	**71,9%**

Lokale lastendruk

In dit onderdeel wordt de lokale lastendruk per woonruimte berekend (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing).

Lokale lastendruk	Werkelijk 2025	Werkelijk 2026	Begroting 2027
Gebruiker			
Afvalstoffenheffing (variabel)	93,92	97,02	100,17
Afvalstoffenheffing (vast)	65,17	82,68	98,08
Totaal gebruiker	**159,09**	**179,70**	**198,25**
Eigenaar			
Gemiddelde waarde woning	*€ 422.172*	*€ 469.316*	*€ 469.316*
Onroerendezaakbelasting (OZB)	444,12	533,61	550,51
Rioolheffing	369,24	380,69	392,87
Totaal eigenaar	**813,36**	**914,30**	**943,38**
Totaal lastendruk	**972,45**	**1.094,00**	**1.141,63**

- *Bij de berekening van het variabele deel van de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van een gemiddeld aantal ledigingen van 5 containers restafval à 140 liter en 6 containers GFT-afval à 140 liter per huishouden.*
- *Het tarief onroerendezaakbelasting (OZB) is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning. Vooralsnog is voor 2027 de waarde van 2026 aangehouden.*

De lokale lastendruk stijgt met 4,4% (indexering + stijging vastrecht afvalstoffenheffing).

De definitieve tarieven 2027 worden door de gemeenteraad vastgesteld bij de besluitvorming over de verschillende verordeningen in december 2026.

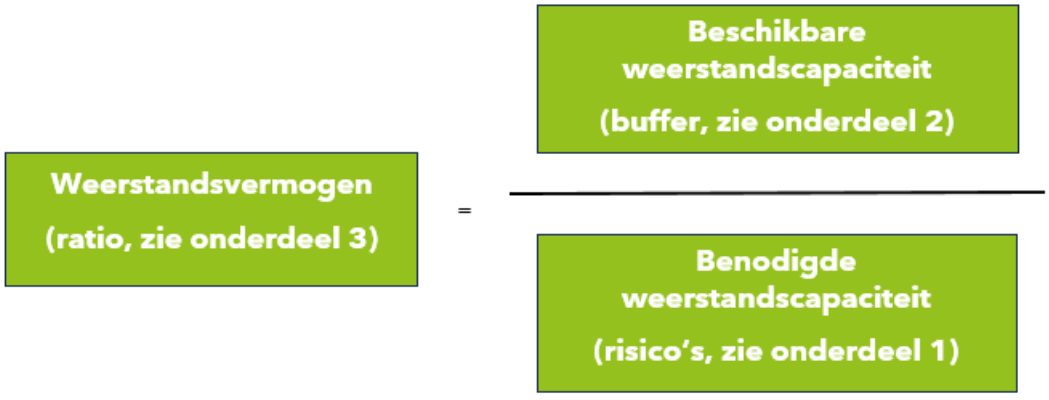
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
Het is van belang om inzicht te hebben in de financiële positie (hoe financieel gezond is de gemeente) en de financiële weerbaarheid (welke mogelijkheden zijn er financieel). Met andere woorden hoe financieel robuust is de gemeente Asten?
Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente Asten in staat is om risico's op te vangen.
De financiële positie van Asten wordt met een aantal financiële kengetallen weergegeven.
De belangrijkste kengetallen en het verloop over de afgelopen jaren staan onderaan deze paragraaf opgenomen.

Risicomanagement
Risico's zijn onlosmakelijk verbonden met menselijk handelen. Elke organisatie zal risico's moeten nemen om zijn doelen te realiseren. Inzicht in het beheersen van risico's begint bij het risicobewustzijn van medewerkers in de primaire processen.
Met een structurele aanpak van risicomanagement krijg je als organisatie grip op het beheersen van risico's.

Beleidsnota
Nota risicomanagement Gemeente Asten.

Weerstandsvermogen
Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de gemeente Asten financiële tegenvallers kan opvangen is inzicht nodig in:
1. De risico's: een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.
2. De buffer: hoe groot is onze "spaarpot" om deze risico's op te kunnen vangen?

Ratio weerstandsvermogen (totaal): 4,03

Deze ratio hoort bij de normering uitstekend en betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico’s af te dekken wanneer zij zich voordoen.

In het vervolg van deze paragraaf zijn deze 3 elementen berekend.

Onderdeel 1: berekening benodigde weerstandscapaciteit (risico's)

Voor de begroting 2027 zijn de op dit moment bekende risico's opnieuw geïnventariseerd en waar nodig geactualiseerd. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans van het optreden van het risico en de financiële impact indien het risico zich voor doet.
Elk risico is vertaald in geld, dus bijvoorbeeld ook een risico op imago schade.
Het indelen in kansklasse en financieel gevolg klasse leidt tot de risicoscore.
Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg.
Hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor beheersing van het risico.

We onderscheiden zoals in onderstaande risicomatrix zichtbaar, drie categorieën:
- Categorie rood: risicoscore is 10 punten of meer.
- Categorie oranje: risicoscore is 4 t/m 10 punten.
- Categorie groen: risicoscore is 1 t/m 3 punten.

We onderkennen risico's in relatie tot het realiseren van ambities. De risico's van de categorie rood en oranje noemen we financieel materieel en tellen mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De categorie rood risico's wordt extra gemonitord.

De risicomatrix ziet er als volgt uit:

		IMPACT				
KANS	**Klasse**	< € 50.000 *score 1*	Tussen € 50.001 en € 200.000 *score 2*	Tussen € 200.001 en € 400.000 *score 3*	Tussen € 400.001 en € 1.000.000 *score 4*	Meer dan € 1.000.000 *score 5*
	Zeer groot Vaker dan 1x/jaar *score 5* *90%*		**2,3,6**	**1**		
	Groot 1x per 1-2 jaar *score 4* *70%*		**10,11,13**	**7**	**5**	
	Gemiddeld 1x per 2-5 jaar *score 3* *50%*		**12**	**17**		**4,8**
	Klein 1x per 5-10 jaar *score 2* *30%*				**16**	
	Zeer klein Minder dan 1x per 10 jaar *score 1* *10%*				**9,15**	**14,18**

Wanneer het financieel gevolg van een risico structureel is, heeft het niet alleen financiële gevolgen voor 2027, maar ook voor verdere jaren. Wanneer een structureel risico zich voordoet zal in de toekomst structurele dekking binnen de begroting moeten worden gezocht.

In de volgende drie tabellen zijn eerst de risico's verwoord die een relatie hebben met het realiseren van ambities. De risico's van de categorieën rood en oranje zijn nader gespecificeerd. Het nummer uit de bovenstaande grafiek komt overeen met het nummer uit de onderstaande tabellen.

Risico's in relatie tot het realiseren van ambities

Regionale arbeidsmarktstrategie / Peelbanen
We constateren dat het steeds lastiger wordt en langer duurt om vacatures in te vullen (zowel bij onze eigen organisatie als bij onze maatschappelijke partners). Hierdoor komt de bedrijfsvoering en ambities onder druk te staan. Beheersmaatregel: Zowel intern binnen de gemeente als Peelbreed wordt maximaal ingezet om door middel van diverse maatregelen de vacatures kwantitatief en kwalitatief ingevuld te krijgen. Tot nog toe lukt dat best goed. Het kost wel veel inzet en tijd en hogere kosten voor werving. Ook kijken we in onze regio het MRE realisatiebedrijf hierin (met name binnen opgaven in het ruimtelijk domein) hierin kan ondersteunen.
Maatschappelijke ontwikkelingen
We zien een toename in de problematiek in onze maatschappij. Hierbij kan gedacht worden aan meer individualisme, radicalisering, vergrijzing, meer psychische problemen en de toename van eenzaamheid. Door diverse ontwikkelingen vragen deze doelgroepen meer aandacht en inzet van onze medewerkers. Zowel in het sociale domein als bij leefbaarheid en handhaving.
Veranderende wetgeving
De nieuwe Omgevingswet en de wet kwaliteitsborging gaan veel van onze gemeente vergen. Onduidelijk tot op dit moment is welke impact dit structureel zal zijn, zowel binnen de teams Ruimte en Leefbaarheid, Handhaving en Veiligheid en op financieel gebied. Beheersmaatregel: Door middel van projectgroepen wordt gewerkt aan een zo goed mogelijk beeld van de impact en de financiële gevolgen en wordt er volop gewerkt aan de verdere implementatie van de nieuwe Omgevingswet in de organisatie.
Transitie buitengebied
Als deze transitie niet het gewenst effect kan realiseren, kunnen er bijkomende neveneffecten ontstaan die niet gewenst zijn. Hierbij kan gedacht worden aan illegale of ondermijnende activiteiten. Beheersmaatregel: In gesprek blijven met eigenaren en ontwikkelingen monitoren.
Financieel bestendig
Er is onduidelijkheid vanuit het Rijk wat de toekomstige verdeling en beschikbaarheid van middelen zal zijn. Dit veroorzaakt onduidelijkheid op financieel gebied voor de komende jaren. Beheersmaatregel: We proberen zoveel mogelijk druk op het Rijk uit te oefenen door middel van de provincie, de K80 gemeenten en via de VNG om snel mogelijk duidelijkheid te krijgen. Daarnaast start de gemeente per oktober 2026 een Zero based begroten traject gericht op het duurzaam sluitend krijgen van de begroting in Asten.
Extreme inflatie en loonsverhogingen
In de afgelopen periode zijn we geconfronteerd met extreme inflatiecijfers en flinke loonsverhogingen. De vraag is hoe dit zich in de toekomst ontwikkelt.
Ambities op grote projecten
Door ambities is de wens om een aantal grote projecten in de gemeente uit te voeren. Naast personele capaciteit zijn ook de beschikbare financiële middelen en de ontwikkeling van de financiële kengetallen een risico. Beheersmaatregel Van belang om te blijven prioriteren als het gaat om ambities t.o.v. capaciteit en beschikbare financiële middelen. Van belang om extra aandacht te besteden aan treasury beleid en het prognosticeren van inkomende en uitgaande kasstromen en (extern) advies bij het aangaan van externe financiering.
Maatschappelijke voorzieningen
Sportcomplex de Schop is verouderd. De ambitie is om een nieuwe of vernieuwde binnensportaccommodatie te realiseren. Dit is een bestuursopdracht die momenteel uitgevoerd wordt. Het risico op gebreken in het

huidige complex neemt toe en om te kunnen blijven exploiteren kunnen daarmee onverwachte kosten optreden. Gemeenschapshuis 't Kwartier is geopend in 2023 en er zijn nog onduidelijkheden met betrekking tot de BTW-aftrek. Deze onduidelijkheden worden besproken met de belastingdienst en vormen een risico.
Woningbouwprojecten
Het realiseren van de diverse woningbouwprojecten vormt een risico door de verminderende winstgevendheid van projecten, de eisen rondom stikstof en de beschikbare personele capaciteit en beschikbare middelen.
Netcongestie
De beperkt beschikbare netcapaciteit in de gemeente Asten zorgt voor een sterk verhoogd risico op het niet tijdig kunnen realiseren van ontwikkelingen op het gebied van o.a. woningbouw, bedrijventerreinen, sport en voorzieningen. Netcongestie kan daarbij ook leiden tot noodzaak voor alternatieve oplossingen voor de stroom- en warmtevoorziening, welke tevens een prijsopdrijvend karakter op ontwikkelingen kunnen hebben. <u>Beheersmaatregel</u> Van belang om ontwikkelingen goed te volgen, aan te sluiten bij acties die vanuit de brainportregio worden gestart als het gaat om mogelijke oplossingen en ook ideeën vanuit de eigen gemeente te betrekken.

Risicoscore Rood

Nr	Risicogebeurtenis	Kans	Impact	Geld
1	**Afhankelijkheid ICT systemen**	**90%**	**€ 300.000**	**€ 270.000**
Beschikbaarheid ICT middelen: storing of uitval van de infrastructuur, stroomstoring, cybercriminaliteit. Beschikbaarheid van essentiële programmatuur i.c.m. verplichtingen in ketens om juist en tijdig informatie te verstrekken. Uitval en/of storingen vormen een bedreiging voor de bedrijfsvoering en daarmee de dienstverlening.				
2	**Juridische procedures / schadeclaims**	**90%**	**€ 125.000**	**€ 112.500**
Tijdens procedures kan blijken dat we niet de juiste procedures hebben gevolgd of een onjuiste beslissing hebben genomen jegens inwoners van Asten of bedrijven. Hiermee staat de onrechtmatigheid in de meeste gevallen vast. Ook kan er vertragingsschade zijn of schade bij niet tijdig beslissen (ingebrekestelling).				
3	**Beheer openbare ruimte**	**90%**	**€ 125.000**	**€ 112.500**
Door klimaatsverandering zien we het risico op schade in de openbare ruimte door extreem weer zoals windhozen, droogte en hagelbuien toenemen. In de laatste jaren zien we de kosten om de openbare ruimte na extreem weer opnieuw veilig te krijgen/op niveau te krijgen oplopen.				
4	**Privaatrechtelijke heffingen en leges**	**50%**	**€ 1.250.000**	**€ 625.000**
Opgelegde kosten planologische procedures, leges (bijv. voor een aanvraag omgevingsvergunning) en privaatrechtelijke heffingen (bijv. rioolheffing, OZB, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing) die leiden tot juridische procedures. Risico op verplichting geheel of gedeeltelijk terugbetalen leges en proceskostenvergoeding.				
5	**Zorgkosten**	**70%**	**€ 750.000**	**€ 525.000**

Door maatschappelijke ontwikkelingen (vergrijzing, toenemende problematiek) blijven de kosten in de toekomst stijgen. Het risico zit met name bij de inzet van dure voorzieningen. Deze is vooraf lastig in te schatten. We hebben als gemeente zorgplicht, dit is een open einde regeling waarbij we verplicht zijn om zorg in te zetten. Dit betekent een risico voor de begrote budgetten.				
6	**Omgevingswet**	**90%**	**€ 125.000**	**€ 112.500**
De Omgevingswet is inmiddels in werking. Waar in het begin vooral nog ruimtelijke procedures onder de oude wet afgehandeld moesten worden, worden inmiddels de eerste ruimtelijke procedures onder de Omgevingswet gestart. De praktijk gaat uitwijzen of er ook sprake zal zijn van hogere structurele bedrijfsvoeringskosten. En welke impact mogelijke ingebrekestellingen kunnen hebben.				
7	**Voorziening wethouderspensioenen**	**70%**	**€ 400.000**	**€ 280.000**
In 2025 is er een extra storting gedaan in het kader van de wethouderspensioenen om te voldoen aan de huidige wet en regelgeving en de juist stand per 31-12-2025. Er heerst echter nog onzekerheid/risico wat deze storting de komende jaren zal zijn.				
8	**Onzekerheid algemene uitkering rijksoverheid**	**50%**	**€ 2.000.000**	**€ 1.000.000**
De algemene uitkering neemt in 2026 fors af als gevolg van het zogenoemde "ravijnjaar". De VNG is hierover nog in onderhandeling met het Rijk. Er is onzekerheid over de middelen van het Rijk, met name vanaf 2028. De evaluatie van de herijking van het gemeentefonds vindt eind 2025 plaats. Dit pakt mogelijk voordelig uit voor de gemeente Asten.				
	Totaal			**€ 3.037.500**

Risicoscore Oranje

Nr	**Risicogebeurtenis**	**Kans**	**Impact**	**Geld**
9	**Beheer openbare ruimte - groen**	**10%**	**€ 700.000**	**€ 70.000**
Het risico op ziektes bij bomen en planten neemt toe. In het verleden is veel eentonig plantmateriaal gezet. Daarbij neemt de impact en verspreiding van ziektes en exoten door onder andere klimaatverandering en het uit balans raken van het ecosysteem (onder andere insectenafname) toe.				
10	**Opslag strooizout**	**70%**	**€ 125.000**	**€ 87.500**
Opslag strooizout locatie Venbergweg: Er is in de Begroting 2025 een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 465.000,= voor het revitaliseren van de gemeentelocatie aan de Venbergweg 6, inclusief het saneren en slopen van bestaande bebouwing en het realiseren van een nieuwe zoutloods. Daarmee voldoet de zoutloods weer aan de gestelde eisen ten behoeve van de opslag van strooizout voor gladheidsbestrijding. De aanbesteding loopt en planning start werkzaamheden is eind 2025 / begin 2026. Dit risico blijft bestaan totdat de nieuwe zoutloods is gerealiseerd (in 2026).				
11	**Krapte op de arbeidsmarkt**	**70%**	**€ 125.000**	**€ 87.500**
De arbeidsmarkt staat al een langere periode onder druk. In de volle breedte ervaren we dat het meer inspanning en geld kost om gekwalificeerd personeel aan te trekken of in te huren. Het gaat zowel om geschikte kwalificaties als de juiste persoonskenmerken. Naast de kosten voor het aantrekken van personeel is er een risico op onze taken en werkzaamheden. De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt vergroot het risico dat vacatures niet of niet tijdig worden ingevuld. Voor een kleine gemeente leidt dit tot een grotere kwetsbaarheid in de				

uitvoering van werkzaamheden, doordat capaciteit en specialistische kennis beperkt beschikbaar zijn. Daarnaast kan een grotere afhankelijkheid van minder ervaren medewerkers en externe inhuur gevolgen hebben voor de kwaliteit, continuïteit en tijdigheid van de dienstverlening. Financiële gevolgen kunnen bestaan uit hogere personeelslasten door externe inhuur, wervingskosten, opleidingsinvesteringen en mogelijke vertragingen in de uitvoering van werkzaamheden en projecten.				
12	**Stikstof**	**50%**	**€ 125.000**	**€ 62.500**
De stikstofwetgeving zal druk op onze capaciteit leggen: de toekomst van het buitengebied zal nog meer aandacht gaan krijgen. Wat de kosten en/of vergoeding daarvan zijn is nog niet in te schatten. We pakken veel van deze zaken in de regio (in Peel- of MRE-verband) op.				
13	**Imagoschade**	**50%**	**€ 125.000**	**€ 62.500**
Gemeente verstrekt verkeerde informatie, misbruik gegevens naar aanleiding van cybercriminaliteit. Privacyregels worden geschonden en er wordt een bestuurlijke boete opgelegd door de Autoriteit Persoonsgegevens. Gemeente is verantwoordelijk voor actueel houden (basis)registraties zoals risicokaart, BRK-PB (beperkingenregister) etc. Gegevens kunnen kwijt raken of onbedoeld wijzigen. Middels audits van externe partijen en interne controles werken we continu aan de kwaliteit van gegevens. Onjuiste, onvolledige of verouderde informatie kan leiden tot verminderd vertrouwen van inwoners, ondernemers en ketenpartners in de gemeentelijke organisatie. Dit kan resulteren in klachten, bezwaarprocedures en negatieve publiciteit, met reputatieschade als gevolg. Zorgvuldige gegevensverwerking en eenduidige communicatie zijn daarom essentieel voor een betrouwbare dienstverlening.				
14	**Gemeentelijke borgstellingen**	**1%**	**€ 53.259.000**	**€ 532.590**
De gemeente heeft een achtervangfunctie indien een corporatie in financiële problemen komt. Voor nu het percentage op 1% gezet (komt van 10%). 10% was niet reëel. Er is een Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Zij staat borg (garant) voor de rente- en aflossingsverplichtingen van woningcorporaties. In de nabije toekomst zal het percentage specifieker worden onderbouwd en geduid.				
15	**Verzekeringsrisico's en aansprakelijkheid**	**10%**	**€ 700.000**	**€ 70.000**
Risico op mogelijke schade aan inventaris, brandschade aan naburige panden of aansprakelijkheden die niet onder de dekking van een verzekering valt.				
16	**Realisatie (grote) projecten**	**30%**	**€ 1.000.000**	**€ 300.000**
(Grote) projecten zoals bijvoorbeeld herstructurering wegen, strategisch huisvestingsplan onderwijs, binnensportaccommodatie: investeringsbedrag gemeente is niet toereikend en / of betrokken partijen bereiken geen overeenstemming over uitwerking / onderlinge samenwerking planontwikkeling. Civieltechnisch: bodemverontreiniging, verleggen kabels en leidingen, nadeelcompensatieregeling (overlast tijdens de uitvoering), scheuren in bebouwing a.g.v. verzakking (bronbemaling) waarbij de kosten hoger zijn dan de geraamde post hiervoor in het project. Riolering: bij sommige projecten wordt een (groot) deel van de kosten ten laste van de voorziening riolering gebracht. Wanneer bij inspectie blijkt dat de riolering nog voldoende is, maar de weg toch vervangen moet worden, stijgen de structurele (afschrijving)lasten in de begroting omdat minder kosten ten laste van de voorziening kunnen worden gebracht. Recent is aan het licht gekomen dat in een bepaalde periode asbesthoudende kit is gebruikt bij het verbinden van rioolbuizen. Er is nog onduidelijkheid hoe hiermee om te gaan. Bij rioolvervangingsprojecten kan dit kostenverhogend werken. Explosieven: we beschikken over een risicokaart waaruit blijkt dat grote delen van de gemeente verdacht zijn. We moeten hier nog beleid op ontwikkelen. Bij projecten en werken in de grond kan dit kostenverhogend werken.				

Grondexploitaties: stijgende kosten zijn een risico. In de reserve grondbedrijf is budget gereserveerd voor afdekking van deze risico's. Beheersmaatregel: brede inzet in projectgroepen en monitoring tijdens project.				
17	**Garantstelling regionaal bedrijventerrein**	**50%**	**€ 300.000**	**€ 150.000**
In het kader van de ontwikkeling van een nieuw regionaal bedrijventerrein staat gemeente Asten garant voor een bepaald bedrag. Aangezien de ontwikkeling complex is en mogelijk extra kosten met zich mee brengt, kan dit een risico vormen. De deelnemende gemeenten staan garant voor de onrendabele top en de bijkomende kosten. De oprichting van gemeenschappelijke regeling is voorzien in 2026.				
18	**Verbonden partijen**	**5%**	**€ 4.500.000**	**€ 225.000**
Een aantal verbonden partijen heeft geen (GR Blink) of een laag (GR Peelgemeenten en Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost) weerstandsvermogen. De kosten van de VRBZO (Veiligheidsregio) gaan de komende jaren omhoog. Door het beperkte weerstandsvermogen om hogere kosten op te vangen, is dit een risico voor de gemeenten. Beheersmaatregel: monitoring financiële situatie van hierboven genoemde verbonden partijen met weinig of geen weerstandsvermogen.				
	Totaal			**€ 1.647.590**

De risico's met betrekking tot de verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de reguliere risico's is als volgt:

Totaal bedrag reguliere risico's - rood	€ 3.037.500
Totaal bedrag reguliere risico's - oranje	€ 1.647.590
Totaal bedrag risico's	**€ 4.685.090**

De reguliere risico's worden vermenigvuldigd met een zekerheidspercentage van 90%, omdat niet alle risico's zich tegelijk voor doen. De totaal benodigde weerstandscapaciteit is uiteindelijk als volgt:

Benodigde weerstandscapaciteit = € 4.216.581

Onderdeel 2: berekening beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt, of kan beschikken, om niet begrote kosten te dekken. Deze bestaat uit de volgende onderdelen:
1. Algemene reserve
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)
3. Post onvoorzien
4. Stille reserves
5. Onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit
In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit per 01-01-2027.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 01-01-2027	Incidenteel
1. Algemene reserve	13.528.846
2. Bestemming	624.322
3. Stille reserves	2.871.153
Totaal beschikbaar	17.024.321

In deze berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit is geen rekening gehouden met de onbenutte belastingcapaciteit, omdat er geen capaciteit meer is.
De beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de optelsom van de incidentele en structurele buffer is als volgt:

Totaal beschikbare weerstandscapaciteit = € 17.024.321

Ad 1. Algemene reserve
De algemene reserve is vrij aanwendbaar voor nieuw beleid of het opvangen van tegenvallers in het jaarrekeningresultaat.

Ad 2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)
Indien er bestemmingsreserves zijn waarbij de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van het geld én de rente wordt niet als dekkingsmiddel voor de exploitatie ingezet. Deze vrij aanwendbare bestemmingsreserves omvatten de volgende (stand 1-1-2027):

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	2027
Reserve I&A algemeen	€ 37.074
Reserve info-en computertechniek	€ 28.033
Reserve groenfonds	€ 559.215
Totaal	€ 624.32

Ad 3. Stille reserves

Als activa onder de waarde in het economische verkeer zijn gewaardeerd is sprake van een stille reserve. Indien deze stille reserve meegenomen wordt in de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa direct verkoopbaar zijn. Actualisatie van de stille reserves heeft plaats gevonden bij deze begroting 2027.

Onderdeel 3: berekening ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's) en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal (ratio).

Om de ratio weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van NARIS (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement):

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Meer dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Minder dan 0,6	Ruim onvoldoende

Beschikbare weerstandscapaciteit (totaal)	€ 17.024.321
Benodigde weerstandscapaciteit:	€ 4.216.581

Ratio weerstandsvermogen (totaal): 4,03

Conform bovenstaand overzicht is de weerstandsratio uitstekend en dit betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico’s af te dekken wanneer zij zich voordoen.

Kengetallen

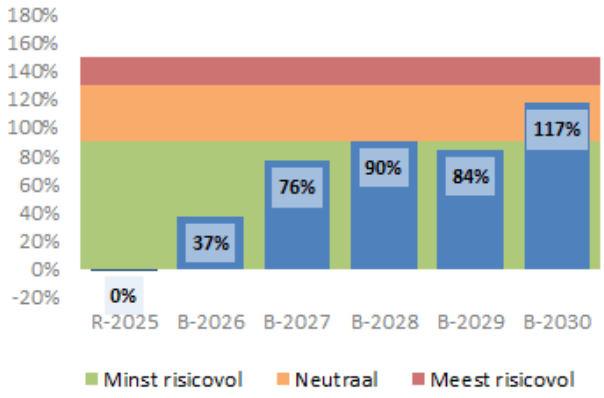
Op basis van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is het voor gemeente verplicht om een basisset financiële kengetallen op te nemen in de begroting en jaarrekening.
Door middel van deze kengetallen wordt de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten bevorderd en krijgt de gemeenteraad een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen in de gemeente.
Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

Signaleringswaarden

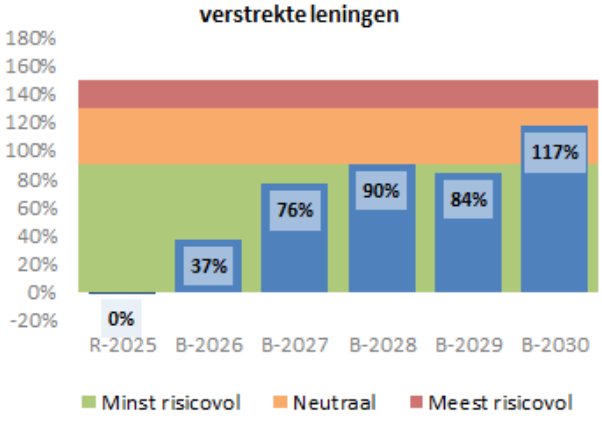
Aan de bovenstaande kengetallen zijn (nog) geen normen verbonden. De wetgever heeft de manier waarop gemeenten de kengetallen laten meewegen nadrukkelijk bij de gemeente gelaten. Wel is meegegeven dat het behulpzaam kan zijn om de kengetallen te relateren aan bijvoorbeeld signaleringswaarden. Dit zijn (normen)kaders waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de signaleringswaarden afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de onderstaande tabel zijn de signaleringswaarden te zien en in welke categorie (A, B of C) deze vallen. Hierbij is categorie A het minst risicovol en categorie C het meest risicovol.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

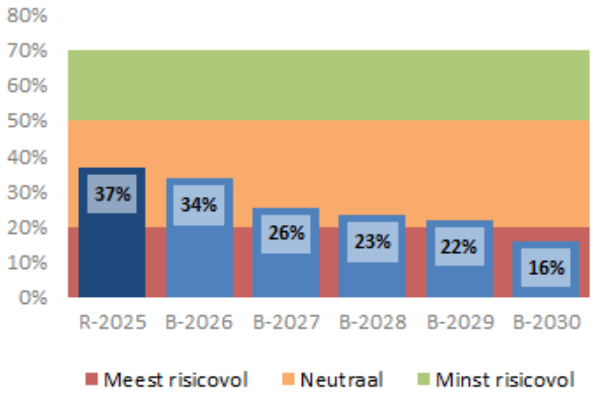
1a. Netto schuldquote

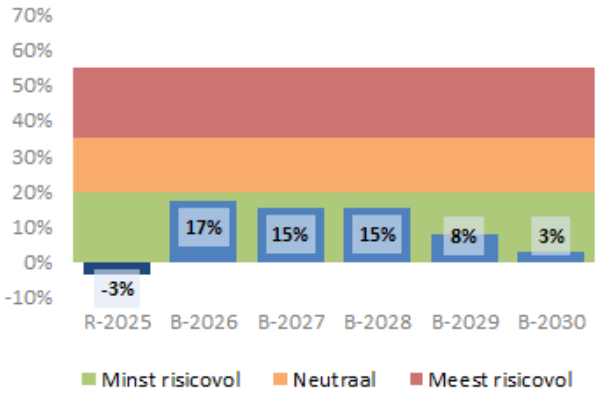
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

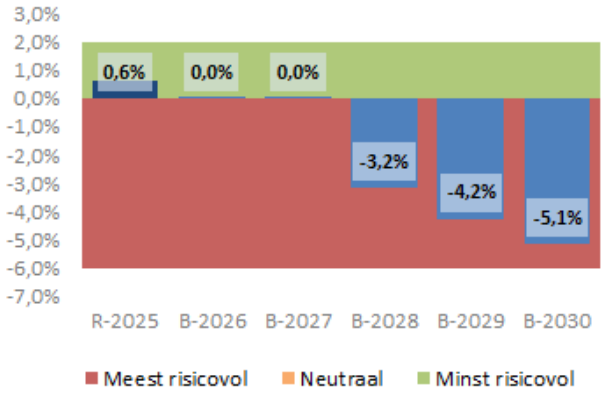
2. Solvabiliteitsratio

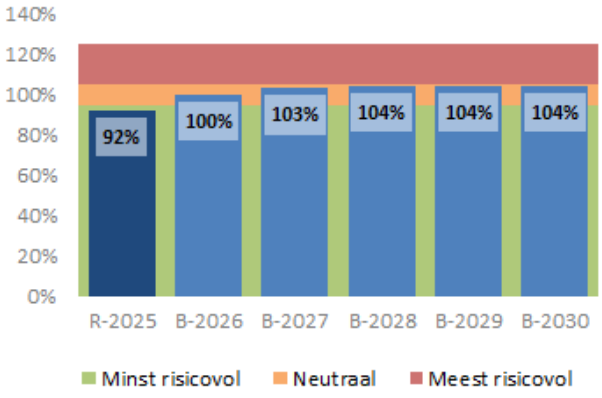
3. Grondexploitatie

4. Structurele exploitatieruimte

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

Conclusie gemeente Asten

Op basis van de bovenstaande kengetallen kan de conclusie getrokken worden dat de financiële positie van de gemeente steeds verder onder druk komt te staan. De structurele exploitatieruimte zakt vanaf 2028 ver onder de 0% als gevolg van de begrotingstekorten in de meerjarenbegroting 2028-2030.
De solvabiliteitsratio zakt ook en komt uiteindelijk in 2030 onder de grens van 20% uit. Dit komt enerzijds door de tekorten in de meerjarenbegroting 2028-2030 en daarnaast ook door forse investeringen die de komende jaren gepland staan zoals in school Loverbosch, wegen en de binnensportaccommodatie. Hiervoor zijn leningen nodig om financiering van deze investeringen mogelijk te maken. De netto schuldquote stijgt hierdoor van groen naar oranje (=neutraal).
De gemeentelijke belastingcapaciteit komt in 2027 uit boven de 100%. Dit betekent dat de lokale belastingdruk in Asten hoger ligt dan het landelijke gemiddelde.

Definitie kengetallen:
1a. Netto schuldquote
Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

2. Solvabiliteit
Dit cijfer drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

3. Grondexploitatie
Dit cijfer geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico’s met zich mee.

4. Structurele exploitatieruimte
Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit
Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

3. Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

Ons Organisatieplan

De wereld, onze omgeving, de wensen en behoeften van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners zijn continue in beweging en ontwikkeling. Dat was zo, dat is zo en dat zal naar de toekomst toe ook niet gaan veranderen. Men mag het van ons verwachten dat we vanuit onze wendbaarheid en flexibiliteit, in beweging zijn en blijven ontwikkelen. We gaan uit van eigen kracht en maken verbindingen of werken samen met onze collega's in de Peel wanneer dit ten goede komt aan het borgen van de kwaliteit van onze dienstverlening of het beperken van onze kwetsbaarheden als kleinere gemeente. Het organisatieplan 'Dit is Asten' is daarbij onze leidraad en kompas.

Waar staan we voor?

Bij de gemeente Asten werken we samen aan een fijne en veilige plek om te wonen en te werken voor iedereen. We staan dicht bij onze inwoners en zorgen ervoor dat ze gehoord worden. We hebben een open houding, zijn professioneel, luisteren en denken mee. We zijn flexibel, klantgericht, omgevingsbewust en we hebben oog voor elkaar.
We weten wat onze inwoners, ondernemers en partners belangrijk vinden, spelen in op veranderende behoeften en op in- en externe ontwikkelingen. We doen dat in samenwerking met partijen in ons netwerk in de (Peel)regio. Onze kracht ligt in het samen optrekken.

Wat doen we daarvoor?

Wat betekent dit voor onze burgers en voor ons?

In ons dagelijks werk, ons handelen en communiceren met onze omgeving staan de volgende waarden en uitgangspunten steeds centraal:

1. **Trots en plezier.** We zijn trots op wat we bereiken en leren en hebben plezier in ons werk. Mijlpalen vieren we samen.
2. **Leren en vernieuwen.** Als organisatie en als collega staan we open voor nieuwe ideeën en durven we te veranderen. We ontwikkelen ons in kennis en vaardigheden en leren van onze fouten.
3. **Persoonlijk leiderschap.** We nemen verantwoordelijkheid voor de invulling van ons werk en dragen daarmee actief bij aan organisatie-, team- en persoonlijke doelen. We zijn een ambassadeur van onze organisatie.
4. **Duidelijke afspraken.** We maken duidelijke afspraken met onze inwoners, partners en collega’s en houden ons daaraan.
5. **Denken in kansen.** We luisteren, zien kansen en zoeken oplossingen. Nee zeggen mag, we leggen uit waarom. We bieden een alternatief als dat kan.
6. **Korte lijnen.** We houden het simpel en gaan met elkaar in gesprek. We geven elkaar feedback.
7. **Samenleving.** Inwoners en ondernemers hebben hun eigen verantwoordelijkheid. We ondersteunen en stimuleren waar dat mogelijk en nodig is.
8. **Ruimte en vertrouwe**n. We zijn bevlogen professionals en nemen de ruimte om zelf de juiste dingen goed te doen. We ondersteunen collega’s vanuit vertrouwen en we coachen elkaar.

Hoe doen we dat?

- Vanuit dit gedachtegoed denken we mee aan het pad richting een nieuwe Toekomstagenda met 2040 als stip op de horizon. Waarbij het bijdragen aan het Programma Vitale Democratie en het Astens manifest onverminderd van toepassing is.
- We maken afspraken en gaan met elkaar in gesprek over wat de uitgangspunten van 'Dit is Asten' in de dagelijkse praktijk betekenen. Waarmee eigenaarschap, professionaliteit en taakvolwassenheid op een natuurlijke wijze aansluit op het geven van vertrouwen en verantwoordelijkheid om te handelen.
- Goed werkgeverschap is een groot goed. In een krappe arbeidsmarkt die onder druk staat, waarmee kennis en ervaring of het aan je kunnen binden van jong talent, steeds lastiger wordt, is het van belang je nadrukkelijk te profileren en trots te zijn om werkzaam te zijn voor de gemeente Asten. Trots, maakt aantrekkelijk!

Informatisering
Naast personeel is informatie één van de belangrijkste pijlers van de gemeentelijke organisatie en dienstverlening. We streven dan ook naar een hoge betrouwbaarheid, beschikbaarheid en veiligheid van informatie. Hiervoor zetten we in op het borgen en verder verbeteren van de **kwaliteit van basisregistraties**, het streven naar **digitaal vakmanschap** en het zorgvuldig omgaan met **privacy en gegevensbescherming**. Dat doen we in een wereld waar geopolitieke spanningen doorwerken in soevereiniteitsvraagstukken op het gebied van informatievoorziening, de dominantie van BIG tech keuzevrijheid beperkt en vernieuwende wetgeving (denk aan de Wet Open Overheid, Archiefwet, Cyberbeveiligingswet, AI act) ons vraagt mee te bewegen met nieuwe inzichten.
Tegelijkertijd bieden ontwikkelingen op het gebied van artificiële intelligentie (AI) kansen om de gemeentelijke dienstverlening verder te verbeteren, processen efficiënter in te richten en medewerkers beter te ondersteunen bij hun werkzaamheden.
Om dit te bereiken maakt Asten gebruik van de aanwezige kennis en ervaring van haar ICT samenwerkingspartners binnen de gemeenschappelijke regeling ICT NML en sluiten we aan bij de ontwikkelingen binnen de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS). Samen komen we verder. Tijd en middelen zijn schaars, daarom kiezen we bewust voor bewezen oplossingen in plaats van zelf te pionieren.

In ons nieuw vast te stellen meerjaren informatiebeleid 2027 – 2030 presenteren we concretere ambities, vertaalt in een uitvoeringsplan.

Kwaliteit basisregistratie
De basisregistraties vormen het fundament onder de gemeentelijke informatievoorziening. Betrouwbare, actuele en samenhangende gegevens zijn essentieel voor een effectieve uitvoering van wettelijke taken, een goede dienstverlening aan inwoners en bedrijven en een zorgvuldige bestuurlijke besluitvorming.
De gemeente zet in op het duurzaam borgen van de kwaliteit, continuïteit en innovatiekracht van haar basisregistraties. Dit doen we door te investeren in gegevenskwaliteit, procesverbetering, deskundigheid en slimme gegevensuitwisseling. Daarmee versterken we niet alleen de bedrijfsvoering en dienstverlening, maar leggen we tevens een solide basis voor datagedreven werken en toekomstige digitale ontwikkelingen.

Digitaal vakmanschap
Een sterke informatiehuishouding staat of valt met de mensen die ermee werken. Medewerkers leggen informatie vast, delen deze met collega’s en gebruiken informatie in hun dienstverlening aan inwoners. Hiervoor zijn systemen nodig die hen optimaal ondersteunen, bijvoorbeeld door gebruiksvriendelijke schermen, geautomatiseerde dossiervorming en tijdige signaleringen.

Technologie alleen is echter niet voldoende. Zorgvuldig omgaan met informatie vraagt ook om bewust gedrag. Dit betekent dat informatie op de juiste plek wordt opgeslagen, zorgvuldig wordt gedeeld en niet verloren gaat in persoonlijke mappen of lokale bestanden. Het vraagt om nieuwe vaardigheden, passende werkwijzen en een cultuur waarin informatiebewust werken vanzelfsprekend is.
Daarom investeren we in de verdere ontwikkeling van de digitale en datavaardigheden van onze medewerkers. Zo zorgen we ervoor dat de organisatie kan meebewegen met een snel veranderende digitale omgeving en versterken we tegelijkertijd het belang van zorgvuldige gegevensbescherming en digitale veiligheid.

Privacy en gegevensbescherming
De gemeente hecht grote waarde aan betrouwbare dienstverlening, waarbij inwoners open, respectvol en zorgvuldig worden behandeld. De bescherming van persoonsgegevens is daarbij essentieel. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente persoonsgegevens veilig, vertrouwelijk en zorgvuldig verwerkt.
De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) versterkt de privacyrechten van inwoners, vergroot de verantwoordelijkheid van organisaties die persoonsgegevens verwerken en stelt strengere eisen aan toezicht en verantwoording. Het waarborgen van privacy is daarom geen eenmalige activiteit, maar een continu proces van aandacht, verbetering en borging.
Met het privacybeleid geeft de gemeente invulling aan de verplichtingen en bevoegdheden die voortvloeien uit de AVG. Daarnaast werken we met een borgingskader om de voortgang te monitoren, risico's te beheersen en vervolgacties te bepalen. Ook richting 2027 blijven we planmatig werken aan het verhogen van ons privacyvolwassenheidsniveau, zodat privacy duurzaam wordt gewaarborgd, beschermd en gehandhaafd.

Wat mag het kosten?

Beleidsindicatoren			
Beleidsindicator	**Jaarrekening 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
1. Formatie (aantal fte per 1.000 inwoners)	8,34	8,30	8,16
2. Bezetting (aantal fte per 1.000 inwoners)	7,68	7,59	7,43
3. Apparaatskosten (kosten per inwoner)	€ 977,00	€ 1.001,00	€ 1.049,00
4. Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	13,22%	2,48%	3,13%
5. Overhead (overhead / totale lasten)	13,06%	16,65%	16,43%

Beleidsindicatoren

Toelichting beleidsindicatoren 2027:

1. Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners).

Berekening op basis van 143 begrote fte in 2027 en 17.484 inwoners (CBS).

2. Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners).

Berekening op basis van 130 fte en 17.484 inwoners.

3. Apparaatskosten (Kosten per inwoner).

Berekening op basis van apparaatskosten € 18.332.576 en 17.484 inwoners.

4. Externe inhuur (Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen).

Berekening op basis van raming externe inhuur 2027 (€ 431.212) / kosten totale loonsom + extern inhuur (€ 13.783.399).

5. Overhead.

Berekening op basis van kosten overhead (€ 10.653.029) / totale lasten (€ 64.821.837).

4. Grondbeleid

Het grondbeleid heeft veel invloed op de realisatie van programma's zoals op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, verkeer, cultuur, sport, recreatie en economische zaken. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact en brengt hierdoor risico's met zich mee.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Asten staat, voor grote opgaven waarvoor in de fysieke leefomgeving oplossingen moeten worden gevonden (beleidsdoelen). Hierbij valt te denken aan betaalbaar wonen, voldoende woningen, de energietransitie, economie, klimaatadaptatie, maar ook, water vasthouden, behoud monumenten, het voorkomen en/lof terugdringen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en landschappelijke inpassing.
Grondbeleid is één van de middelen om de beleidsdoelen en opgaven van de gemeente te realiseren. Grondbeleid is nooit een doel op zich. Dit betekent ook dat grondbeleid kansen biedt om doelen en opgaven te realiseren.

Wat doen we daarvoor?

Doel grondbeleid

Het doel van het grondbeleid is om de gemeente op economisch verantwoorde wijze de gewenste ruimtelijke doelstellingen te laten realiseren zoals opgenomen in de ruimtelijke (structuur)visies van de gemeente. Regie op de ruimtelijke ontwikkelingen is daarbij van belang. Deze gemeentelijke regierol wordt in belangrijke mate bepaald door de gemeentelijke grondposities.

De gemeenteraad stelt het college met het grondbeleid in staat om binnen kaders

- ondernemend deel te nemen aan en de regie te voeren bij de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente (actief grondbeleid);
- bij gewenste ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie te voeren door het sluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten of door het opstellen van een exploitatieplan (faciliterend grondbeleid).

Om adequaat te kunnen handelen op het vlak van zogenaamde strategische en gelegenheidsaankopen maakt het college gebruik van een door de gemeenteraad beschikbaar gesteld (onafgedekt) krediet van € 2 miljoen.

Nota grondbeleid

Op 12 december 2023 is de nota grondbeleid vastgesteld. In de raad van 3 juni 2025 is deze nota bijgesteld "eerste wijziging Nota Grondbeleid 2023".
Een actuele en integrale Nota Grondbeleid zorgt voor een transparant en consequent beeld van het gemeentelijke grondbeleid. Het doel van de nota is om te komen tot een transparante en eenduidige werkwijze bij de uitvoering van het grondbeleid door de gemeente Asten. De strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente Asten is hierin beschreven. Alle aspecten die een rol kunnen spelen bij het grondbeleid, zoals grondprijzenbeleid en gebruik van beschikbare instrumenten zijn toegelicht. De gemeenteraad heeft de kaders vastgesteld waarbinnen het college van burgemeester en wethouders de komende jaren het grondbeleid uitvoert.
Uitgangspunt is dat de nota eens in de 4 jaar wordt geactualiseerd, tenzij zich omstandigheden voordoen.

Grondbeleid

De gemeente Asten kiest voor situationeel grondbeleid, waarbij per situatie, afhankelijk van factoren als wenselijkheid van de ontwikkeling, grondeigendom en risico's, wordt afgewogen voor welke vorm van grondbeleid (actief, faciliterend of een samenwerkingsvorm) wordt gekozen.

Grondprijsbeleid
De marktwaarde van bouwrijpe grond is niet eenvoudig te bepalen omdat deze waarde afhankelijk is van de kenmerken van het betreffend project.
De gemeente Asten voert een functioneel en marktconform grondprijsbeleid. De grondprijzen voor de diverse types onroerende zaken worden door het college van burgemeester en wethouders jaarlijks, per complexen (eventueel) gedifferentieerd, vastgesteld.

Grondnota 2023: reserve '10%-afdracht openbare voorzieningen'.
In het Coalitieakkoord 2022-2026 is het streven uitgesproken om 10% van het positief exploitatieresultaat bij woningbouwplannen in samenspraak met inwoners te gebruiken om te investeren in voorzieningen: bijvoorbeeld meer groen, speelgelegenheden of verkeersveiligheidsmaatregelen. Om dit te realiseren is een bestemmingsreserve (groen, speel, verkeer) gevormd. Jaarlijks bij het uitboeken van de positieve resultaten (minus vennootschapsbelasting) wordt 10% van dit resultaat toegevoegd aan deze reserve. Wanneer een beroep wordt gedaan op deze reserve, wordt daartoe een afzonderlijke voorstel aan de gemeenteraad gedaan.

Reserve (groen, speel, verkeer)	
Reserve per 31-12-2025	95.396
Prognose toevoeging 2026	36.289
Prognose toevoeging 2027	29.479
Reserve (groen, speel,verkeer) 31-12-2027	**161.164**

Risico's grondbeleid en bepaling hoogte algemene reserve
Bij het grondbeleid zijn grote bedragen en risico's in het geding. Omdat de planning en uitvoering vaak jaren duren, kunnen de verwachte en werkelijke winst flink verschillen. Om toekomstige risico's in de grondexploitaties af te dekken is de algemene reserve grondbedrijf gevormd.
Bij de berekening van de hoogte van de reserve worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Bouwgrond in exploitatie:
- Op basis van scenario's worden de risico's berekend;
- Wanneer scenario berekeningen niet aanwezig zijn, wordt de IFLO norm (afdeling Inspectie Financiën Lokale Overheden) gebruikt. Deze norm bepaalt dat de gewenste reserve 10% van het geïnvesteerd vermogen en 10% van de nog te maken kosten bedraagt.

Algemene reserve grondbedrijf	
Algemene reserve grondbedrijf per 1-1-2026	2.857.299
Prognose resultaat op projecten 2026	317.885
Afdracht 10%-afdracht openbare voorzieningen	-36.289
Vennootschapsbelasting 2026	p.m.

Algemene reserve grondbedrijf per 31 december 2026	**3.138.895**
Prognose resultaat 2027	249.789
Afdracht 10%-afdracht openbare voorzieningen	-29.479
Vennootschapsbelasting 2027	p.m.
Algemene reserve grondbedrijf per 31 december 2027	**3.359.205**

Niveau reserve
Bij het opstellen van de jaarrekening 2025 zijn de exploitaties geactualiseerd en de bijbehorende risico's geïnventariseerd. Volgens de uitgangspunten moest de reserve per 31-12-2025 minstens € 2.857.299,= bedragen om de risico's af te dekken.
Bij het opstellen van de jaarrekening 2026 worden de exploitaties geactualiseerd en de bijbehorende risico's geïnventariseerd en de reserve aangevuld.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Woningbouwmonitor;
- Versnellingsagenda woningbouw;
- Nota grondbeleid;
- Voldoende vraag naar grond voor woningen/bedrijven;
- Omgevingswet.

Resultaat grondbedrijf
Positieve resultaten van het grondbedrijf worden toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. Deze reserve heeft een plafond. Als de resultaten boven dit plafond uitkomen, wordt het meerdere toegevoegd aan de Reserve Eenmalige Bestedingen. Negatieve resultaten van het grondbedrijf worden ten laste van de algemene reserve grondbedrijf gebracht. De reserve wordt dan, indien nodig, aangevuld om de algemene reserve grondbedrijf op niveau te houden.

Voor winstneming van de grondexploitatie geldt de percentage of completion methode (POC methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Voor verliezen moeten voorzieningen worden gevormd of deze moeten direct in mindering worden gebracht op de boekwaarde.

Grondexploitaties
In onderstaand overzicht zijn de prognoses van het grondbedrijf opgenomen, deze zijn gebaseerd op de cijfers van de jaarrekening 2025. Indien nodig worden de prognoses in de tussentijdse rapportages bijgesteld. In het 4e kwartaal 2026 worden de berekeningen van de grondexploitaties geactualiseerd. De consequenties hiervan zullen bij de jaarrekening 2026 worden gepresenteerd.

De prognoses van de resultaten per project:

Bijgestelde prognose (x € 1)					
Project	**Begroot**	**Meerjarenraming**			
(+ = positief resultaat - = negatief resultaat)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Bouwgrond in exploitatie					

Loverbosch (fase 1)	106.614				
Loverbosch (fase 2)		49.124			
Loverbosch (fase 3)	103.799	103.799	138.399		
Biesvelden (fase 1) resultaat in 2031 verlies -174.970,= uit voorziening					
Herontwikkeling Lambertusschool			495.355		
Heusden Oost (fase 1) (afgesloten)					
Heusden Oost (fase 3)	141.867	141.866			
Ommel Hogeweg resultaat in 2033 verlies -1.080.000 uit voorziening					
Florapark bedrijventerrein	10.605				
Niet in exploitatie genomen gronden					
Ontwikkelingskrediet	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Totaal project resultaat	**317.885**	**249.789**	**588.754**	**-45.000**	**-45.000**
Resultaat t.g.v. Reserve (groen, speel,verkeer) 10%	**36.288**	**29.479**	**13.840**	**0**	**0**
Resultaat t.l.v of t.g.v. algemene reserve grondbedrijf 90% inclusief ontwikkelingskrediet	**281.596**	**220.310**	**79.559**	**-45.000**	**-45.000**
Resultaat schoollocaties wordt ingezet voor afboeken boekwaarde conform SHP			**495.355**		

Voorziening verlieslatende grondexploitaties
Voor de verlieslatende exploitaties Biesvelden fase 1 en Hogeweg Ommel is een voorziening gevormd.

Voorziening verlieslatende exploitaties	
Biesvelden fase 1	174.970
Ommel Hogeweg	1.080.000
Voorziening verlieslatende exploitaties 31-12-2026	**1.254.970**

In de verwachte resultaten van het grondbedrijf is geen rekening gehouden met de te betalen vennootschapsbelasting (vpb). Daarom worden deze resultaten in eerste instantie toegevoegd of onttrokken uit de algemene reserve grondbedrijf.

Afhankelijk van de werkelijk gerealiseerde resultaten, de te betalen vpb en toekomstige ontwikkelingen zal de reserve grondbedrijf afgeroomd worden ten gunste van de Reserve eenmalige bestedingen.

5. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Asten is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 7.000 ha). Er vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, (openbaar) groen, speeltoestellen, civiele kunstwerken en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid.

In deze paragraaf wordt het beleidskader geschetst voor het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties.

Wat willen we bereiken?

Inzicht in en realisatie van het gewenste onderhoudsniveau van de gemeentelijke kapitaalgoederen. Dit kan onder andere bepaald worden aan de hand van de gewenste kwaliteit of landelijk gehanteerde normen.

Wat doen we daarvoor?

Algemeen beleidskader

Het uitgangspunt bij het onderhoud van gemeentelijke kapitaalgoederen is dat deze op een adequate wijze worden onderhouden. Onderhoudslasten worden gemaakt om een kapitaalgoed in goede, oorspronkelijke staat te houden, zodat het naar behoren kan functioneren. Onderhoudslasten zijn dus niet van invloed op de vastgestelde gebruiksduur of afschrijvingstermijn.
Dit is dus een essentieel verschil met het uitvoeren van een (vervangings)investering, aangezien die leidt tot verlenging van de gebruiksduur. Een dergelijke investering moet worden geactiveerd, onderhoud mag daarentegen nooit worden geactiveerd.

Onderhoud wordt volledig in de begroting opgenomen, waarbij onderscheid gemaakt wordt in klein en groot onderhoud.

Klein onderhoud

Dit betreft dagelijkse niet voorziene reparaties of jaarlijks terugkerende onderhoudslasten (onder andere preventieve maatregelen en onderhoudscontracten) die nodig zijn om het kapitaalgoed in functionele en veilig staat te houden.

De lasten die gepaard gaan met klein onderhoud worden volledig geraamd in het jaar waarin het onderhoud daadwerkelijk zal worden uitgevoerd. De lasten van klein onderhoud mogen nooit (ook niet in een voorziening) over meerdere jaren worden geëgaliseerd en worden dus volledig opgenomen in de exploitatie.

Groot onderhoud

Dit betreft onderhoud van een meer ingrijpende aard, dat in feite betrekking heeft op een langere periode. Met dit type onderhoud kunnen jaarlijks fluctuerende lasten gemoeid zijn.
De noodzaak voor het verrichten van groot onderhoud doet zich (normaliter) pas na een langere periode van gebruik van het actief voor, als gevolg van slijtage.

De lasten die gepaard gaan met groot onderhoud worden in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde onderhoudsvoorziening gebracht. Deze onderhoudsuitgaven maken dus geen onderdeel uit van het saldo van baten en lasten. De enige last in de exploitatie betreft de dotatie aan de voorziening.

De voorwaarde om groot onderhoud op deze manier te verwerken is dat er een recent (maximaal vijf jaar oud) en vastgesteld beheerplan aan ten grondslag ligt.

Specifieke beleidskaders

Wegen

Op grond van de Wegenwet zijn wij als wegbeheerder verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van gemeentelijke wegen en bermen. De wegen worden beheerd op kwaliteitsniveau C. Dit is vastgesteld in het beheer- en beleidsplan Wegen 2024-2028. Om de kwaliteit op het gewenste niveau te houden wordt jaarlijks planmatig onderhoud uitgevoerd.
Op basis van het beheer- en beleidsplan Wegen wordt jaarlijks een storting gedaan in de onderhoudsvoorziening voor het groot onderhoud. Het klein onderhoud is opgenomen in de exploitatie.

Civiele kunstwerken

Civieltechnische kunstwerken in eigendom van de gemeente worden 1 keer per vijf jaar geïnspecteerd. Op basis daarvan vindt regulier en groot onderhoud plaats. In 2024 heeft er een inspectie plaatsgevonden. Op basis van de inspectie wordt ook inzichtelijk wat de kosten zijn voor het regulier onderhoud. Op basis hiervan wordt jaarlijks een storting gedaan in de onderhoudsvoorziening voor de kunstwerken.

Grootschalig onderhoud en/of vervanging van bruggen en duikers is niet in de onderhoudsvoorziening meegenomen.

Waterschap Aa en Maas gaat in 2027 twee bruggen in eigendom overdragen aan de gemeente Asten. Zij betalen een eenmalig bedrag aan de gemeente waarmee de gemeente voor een periode van 30 jaar het onderhoud kan uitvoeren. Het bedrag wordt in de onderhoudsvoorziening voor de kunstwerken gestort. Dit zal in de loop van 2027 zichtbaar zijn aan de stand van de onderhoudsvoorziening.

Openbare verlichting

Het kader voor openbare verlichting is gesteld in het beleidsplan Openbare Verlichting 2026-2030. Dit beleidsplan is in november 2025 vastgesteld door de gemeenteraad en hierin zijn de missie en visie op het gebied van verlichtingsthema's binnen de gemeente vastgelegd. Belangrijke thema's hierin zijn duurzaamheid, technologische ontwikkelingen en veiligheid.
Verder formuleert het beleidsplan Openbare Verlichting richtlijnen en ambities om te voldoen aan landelijke en wettelijke doelstellingen ten aanzien van energiebesparing en wetgeving.
Voor de renovatie openbare verlichting is jaarlijks € 99.635 beschikbaar (groot onderhoud). Voor het jaarlijkse onderhoud aan de openbare verlichting (klein onderhoud) is een onderhoudscontract opgesteld en dit budget is opgenomen in de exploitatie.

Riolering en Water

Vanuit het Water- en rioleringsprogramma Asten (Wrp) werken we aan de zorgplichten uit de Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet (Wtw) en werken we aan de aanvullende water- en rioleringstaken:

- Afvalwaterzorgplicht: We zorgen voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- Hemelwaterzorgplicht: We zorgen voor een doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater;
- Grondwaterzorgplicht: We zorgen dat (voor zover mogelijk) het grondwater de bestemming van een gebied niet structureel belemmert.
- Klimaatadaptatie: We anticiperen op klimaatontwikkelingen door onze leefomgeving duurzaam en waterrobuust in te richten;
- Waterkwaliteit: We dragen bij aan een watersysteem met water van een goede kwaliteit;

- Water en bodem: We gebruiken water en bodem als mede ordenend principe bij de inrichting van de leefomgeving.

Zo werken we aan een veilig, schoon en robuust watersysteem voor een toekomstbestendig Asten.

De kosten die we maken voor de zorgplichten worden gedekt uit de riool- en waterzorgheffing. De riool- en waterzorgheffing is 100% kostendekkend en is gebaseerd op het kostendekkingsplan water en riolering, die op 9 december 2025 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Groen & Spelen

In de komende jaren gaan we aan de slag met de uitvoering van het programma Groen. Waar mogelijk worden kansen aangegrepen om de openbare ruimte groener, duurzamer en natuurinclusiever te maken, de gebruikswaarde te vergroten en de klimaatbestendigheid te versterken. Middels o.a. het project ‘planten van duizenden extra bomen’ is hier invulling aan gegeven. De komende jaren zetten we de vergroening op kleinschalig niveau voort, zowel in de kernen als in het buitengebied. We zoeken actief naar financiering én geschikte plekken waar groen duurzaam kan ontwikkelen en impact heeft.

- Groen: Vanaf 2026 wordt er gewerkt met nieuwe beheercontracten met Senzer en commerciële partijen. Daarin wordt onder andere aandacht besteed aan onderwerpen als biodiversiteit, duurzaamheid en participatie.

- Bomen: Het op peil houden van het bomenbestand en groenelementen (klein onderhoud) wordt jaarlijks gedaan vanuit de reguliere exploitatie. Voor het renoveren van boomlanen (groot onderhoud) zal een nieuw bomenrenovatieplan worden opgesteld.

- Bossen: Voor bosbeheer wordt jaarlijks een beheerplan gemaakt. Daarin wordt onder andere gedund, hout geoogst en worden de opbrengsten van het hout gebruikt om onderhoud uit te voeren. Er is geïnvesteerd in het revitaliseren van meerder gemeentelijke bossen en dit zetten we de komende jaren ook voort. Dit is de basis om onze bossen om deze vitaler, biodiverser en weerbaarder te maken.

- Spelen: In 2026 wordt een nieuw speelbeleid opgesteld. Vaststelling hiervan door de raad vindt plaats in het 1e kwartaal 2027. Hieruit volgt een uitvoeringsplan. De financiële consequenties van dit uitvoeringsplan zijn nog niet bekend.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeentelijke gebouwen zijn in 2024 geschouwd voor groot onderhoud. Afhankelijk van de resultaten van de schouw, met inachtneming van het gewenste onderhoudsniveau dat is bepaald op het wettelijk minimum om het gebouw in stand te houden, heeft dit financiële consequenties voor de meerjarige onderhoudsplanning (MJOP). Op basis van deze onderhoudsplanningen worden de benodigde jaarlijkse stortingen in de onderhoudsvoorzieningen bepaald, waarbij de stortingen jaarlijks worden geïndexeerd.
De gemeente heeft de wettelijke taak om een routekaart op te stellen voor het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. De MJOP'S moeten worden uitgebreid met het component duurzaamheid.
De routekaart wordt separaat aan de raad voorgelegd.

De lasten die gepaard gaan met klein onderhoud worden volledig geraamd in het jaar waarin het onderhoud daadwerkelijk zal worden uitgevoerd. De geraamde lasten zijn gebaseerd op ervaringscijfers.

Sportvelden

De gemeente Asten beschikt over een drietal sportparken. Op parkniveau is een onderhoudsvoorziening gevormd voor groot onderhoud, rekening houdend met de aanwezige verenigingen.

De onderliggende onderhoudsplanningen zijn eind 2025 geactualiseerd, de financiële consequenties zijn opgenomen in de begroting.
De kosten voor klein onderhoud stijgen de laatste jaren fors door onder andere veranderde wet- en regelgeving. Denk hierbij aan de discussie over rubberkorrels bij voetbalvelden en het beperken van chemische bestrijdingsmiddelen bij onder andere beregening van de velden. Alternatieven zijn in sommige gevallen voorhanden, maar werken vaak kostenverhogend.

De lasten die gepaard gaan met klein onderhoud worden volledig geraamd in het jaar waarin het onderhoud daadwerkelijk zal worden uitgevoerd. De geraamde lasten zijn gebaseerd op de geactualiseerde onderhoudsplanning.

Wat mag het kosten?

Financiële consequenties
In onderstaande tabel zijn de financiële consequenties van het groot onderhoud aan de bovenstaande kapitaalgoederen weergegeven, voor zover hier een onderhoudsvoorziening aan ten grondslag ligt.

Zoals in het algemene beleidskader beschreven, wordt het klein onderhoud van de diverse kapitaalgoederen betaald uit de reguliere exploitatie.

Voorzieningen	Saldo 1-1-2027	Storting 2027	Onttrekking 2027	Saldo 31-12-2027
Onderhoud wegen	3.632.988	1.390.650	882.425	4.141.213
Onderhoud civiele werken	47.188	24.004	48.434	22.758
Onderhoud riolering	5.010.160	1.555.884	4.363.389	2.202.655
Onderhoud groen	18.674			18.674
Onderhoud gebouwen	3.479.448	910.505	610.987	3.778.966
Onderhoud sportvelden	635.840	289.813	31.000	894.653
Totaal	**12.824.298**	**4.170.856**	**5.936.235**	**11.058.919**

6. Financiering

De paragraaf financiering heeft betrekking op de gemeentelijke financieringsfunctie (treasuryfunctie). De financieringsfunctie zorgt ervoor dat er voldoende middelen zijn zodat de gemeente aan alle financiële verplichtingen kan voldoen. Hiervoor worden kortlopende en langlopende leningen aangetrokken. Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen/garanties en het beheersen van financiële risico's.

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, valutarisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido, aanvullende regelgeving en respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Wat doen we daarvoor?

Wettelijk kader

Het wettelijk kader van de treasuryfunctie ligt voor een deel besloten in de nationale regelgeving en voor een deel in Europese regelgeving. Binnen de nationale regelgeving zijn de kaders voornamelijk:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido);
- Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof);
- Wet verplicht schatkistbankieren;
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- De Gemeentewet.

Deze wettelijke kaders zijn verder uitgewerkt en vastgelegd in het gemeentelijke Treasurystatuut 2025 dat op 8 april 2025 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Schatkistbankieren

Op basis de Wet Fido zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige liquide middelen via een rekening-courant, met eventueel een daaraan gekoppelde depositorekening, in 's Rijks schatkist aan te houden.

De uitzondering hierop is dat decentrale overheden hun liquide middelen in de vorm van leningen kunnen uitzetten bij andere decentrale overheden, mits zij niet met het financiële toezicht op dit lichaam zijn belast.

Uitgezette gelden

Het saldo op de rekening courant van de schatkist bedraagt op 31 augustus 2026
€ 16.492.853,=.

Drempelbedrag

Daarnaast mogen decentrale overheden liquide middelen buiten 's Rijks schatkist houden mits deze, gerekend over een kwartaal, het drempelbedrag niet te boven gaan. Naar aanleiding van een landelijke evaluatie wordt vanaf 1 juli 2021 voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven in welke mate deze risico's zich bij onze gemeente voordoen en op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

1. Koersrisicobeheer
De koersrisico's van de gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet bij de schatkist of bij andere overheden. Dit gebeurt in vastrentende waarden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op de einddatum is dus geen sprake van koersrisico's.

2. Renterisicobeheer
Door schommelingen in de rentevoet loopt een gemeente renterisico. Het renterisico kan worden gemeten door middel van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de korte financiering (korter dan een jaar). De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar, met een minimum van € 300.000,=.
Voor 2026 bedraagt de kasgeldlimiet voor de gemeente Asten € 5,08 miljoen. Momenteel zijn er geen leningen aangegaan met een looptijd van maximaal een jaar. Dat betekent dat het renterisico onder de kasgeldlimiet uitkomt.

Renterisiconorm
De renterisiconorm heeft tot doel om het renterisico bij het opnemen van leningen te beheersen. Het effect van de renterisiconorm op de financieringswijze is dat de herfinanciering van vaste leningen niet ineens plaatsvindt, maar over een periode van minimaal vijf jaar wordt gespreid. Dit betekent dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor 2026 bedraagt de renterisiconorm voor de gemeente Asten € 11,96 miljoen. In 2026 zijn geen leningen aan renteherziening onderhevig. Dat betekent dat het renterisico onder de renterisiconorm uitkomt.

3. Kredietrisicobeheer
De gemeente loopt tenslotte risico bij het uitzetten van gelden en verlenen van garanties ten behoeve van de publieke taak. De gemeente loopt hierbij het risico dat de kredietnemer zijn financiële verplichting niet kan voldoen.

Uitzettingen geschieden daarom uitsluitend aan tegenpartijen die aan de in het treasurystatuut genoemde eisen voor kredietwaardigheid voldoen. Door deze maatregel worden kredietrisico's zoveel mogelijk beperkt.

Opgenomen geldleningen
Begin 2021 is een lening van € 10 miljoen aangetrokken tegen een negatieve rente van -0,25% voor een periode van 10 jaar vast. Dit betekent een rentebaat van € 25.000,= per jaar.

In juli 2024 heeft een herfinanciering moeten plaatsvinden in het kader van de af te lossen lening van € 5 miljoen alsmede een nieuwe financiering voor toekomstige investeringen van € 9 miljoen voor een periode van 7 jaar tegen een rente percentage van 3,18%.
In de begroting is rekening gehouden met de rentelasten voor eventuele nieuwe financiering(en) vanaf 2027.

Verstrekte geldleningen
Er zijn geen leningen verstrekt.

Garantstellingen

In 2026 staat de gemeente garant voor € 22,4 miljoen aan leningen van Bergopwaarts. Voor Wocom staat de gemeente garant voor een bedrag van € 13,5 miljoen en voor Mooiland Grave voor een bedrag van € 46.000,=.

Renteresultaat
In het Besluit Begroting & Verantwoording is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in:
- de rentelasten uit externe financiering;
- het renteresultaat;
- de wijze van rentetoerekening.

Wijze waarop wordt toegerekend
Binnen de gemeente wordt het principe van totaalfinanciering toegepast waarbij er geen verband bestaat tussen de financiering en verkregen activa. In de basis worden alle rente baten en lasten binnen het taakveld treasury vastgelegd alvorens het saldo van de rentebaten en rentelasten worden toegedeeld aan de taakvelden middels de omslag rente mits er per saldo sprake is van rentelasten. Op dit moment overstijgen de rentebaten de rentelasten waardoor er geen omslagrente berekend dient te worden. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt dit opnieuw bekeken.

7. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft.

Wat willen we bereiken?

In het algemeen geldt dat voor een verbonden partij wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen of niet doeltreffend kan uitvoeren. De verbonden partijen voeren beleid en beheer op verschillende terreinen uit voor de gemeente Asten.
Het beleid omtrent deze verbonden partijen, met als doel de governance te verstevigen, is beschreven in de "Nota Verbonden partijen gemeente Asten 2015".

De website Overheid.nl is de wegwijzer naar informatie en diensten van alle overheidsorganisaties in Nederland. Deze website is een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Op deze website worden per verbonden partij de algemene gegevens vermeld.

De algemene gegevens van de gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente Asten deelneemt staan op deze site: https://almanak.overheid.nl/30279/Gemeente_Asten/.
De gegevens omtrent deze gemeenschappelijke regelingen in deze paragraaf zijn dan ook een aanvulling op de vermelde website.

Wat doen we daarvoor?

In de tabellen op de volgende pagina's is te zien op welke manier de gemeente Asten een bestuurlijk- en financieel belang heeft in de verbonden partijen waarin zij participeert. Daarnaast zijn per verbonden partij een aantal (financiële) gegevens te vinden die verplicht dienen te worden opgenomen op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Verbonden partij (Beleidsmatig)	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Risico's
Gemeenschappelijke regelingen			
Belastingsamenwerking Oost-Brabant	Lid AB+DB	BSOB is een gemeenschappelijke regeling van waterschap Aa en Maas en 9 gemeenten. BSOB is opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke- en waterschapsbelastingen te garanderen. En wel tegen zo laag mogelijke kosten.	De risico's komen conform de regelingen voor rekening van de deelnemende gemeente naar rato van hun aandeel in de bedrijfsactiviteiten (financiële bijdragen).
BLINK	Lid AB + DB	BLINK heeft tot doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van afvalinzameling en reiniging van de openbare ruimte, die bij wet aan de deelnemende gemeenten zijn opgedragen. Daarnaast exploiteert zij de gemeentelijke milieustraat.	BLINK beschikt niet over eigen vermogen om niet begrote en onvoorziene kosten te dekken. De opzet van BLINK als gemeenschappelijke regeling is dat risico's opgevangen worden door de deelnemende gemeenten in de jaarlijkse reguliere exploitatie. Vanaf 2026 is een post onvoorzien opgenomen in de begroting van Blink. De post onvoorzien dient ter afdekking van operationele risico's met van buitenkomend onheil (schadeclaims, plotselinge tariefsmutaties e.d.).
GGD Brabant-Zuidoost	Lid AB	Gemeenten hebben binnen de Wet Publieke Gezondheid de plicht om een plan ter bevordering van de lokale gezondheidssituatie vast te leggen in een nota Lokaal gezondheidsbeleid. De gemeente is in dit proces de regisseur. De GGD ondersteunt de gemeenten bij het voorbereiden, opstellen en implementeren van dit beleid. Per gemeente is er een lokaal team. Doel van GGD Brabant Zuidoost is om een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).	De GGD is op dit moment bezig met een heroriëntatie op de kerntaken. Dit is enerzijds gericht op efficiënter werken en anderzijds gericht op de gevolgen van de schaalsprong in de Brainport regio.
GR Peelgemeenten	Lid AB (2x) + Lid DB	Draagt zorg voor kwaliteit en continuïteit voor de uitvoering van de door de lokale overheden opgedragen taken op het gebied van jeugd, WMO, Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening.	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
GR Senzer	Lid AB (2x) + Lid DB	De Gemeenschappelijke Regeling Senzer voorziet mensen van een uitkering in de noodzakelijke kosten van het bestaan voor levensonderhoud, op basis van de Participatiewet. Senzer verstrekt een uitkering niet langer dan noodzakelijk en begeleidt mensen naar maximale participatie en het liefst naar werk. Er wordt hiertoe nauw samengewerkt met de gebiedsteams van de gemeenten. Senzer opereert regionaal op zowel de publieke als de private markten.	Sterke afhankelijkheid van rijksbeleid met betrekking tot de financiering. Omzet is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Aangesloten gemeenten zijn op basis van solidariteit gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.
Metropoolregio Eindhoven	Lid AB	Strategisch bestuurlijke samenwerking op de thema's: economie, mobiliteit, energietransitie en transitie van het landelijk gebied. Daarnaast het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant.	In de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen (juli 2018) is bepaald welke risico's door de MRE worden gedragen en welke door

		Voor het Regionaal Historisch Centrum. Missie, visie en koers zijn opgesteld. Er worden stappen ondernomen tot voorstellen over de positionering van dienstonderdelen MRE en RHCe binnen de MRE.	de deelnemende gemeenten. Uiteindelijk zijn de aangesloten gemeenten aansprakelijk voor tekorten.
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	Lid AB	Samen zorgen voor balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving. Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voert de ODZOB taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geeft zij advies op het gebied van omgevingsrecht.	Het risico op verlaging van de baten ODZOB als gevolg van mogelijke bezuinigingen bij de deelnemende gemeenten. Dit risico ligt meer in de invloedssfeer van de gemeenten dan van de ODZOB en daarom is door hen besloten dit risico niet af te dekken. Diverse ontwikkelingen maken de prognose lastig. Denk hierbij o.a. aan de gefaseerde inwerkingtreding Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, provinciale eisen voor stalaanpassingen en landelijke opkoopregelingen voor bedrijven en de werkzaamheden onder de Omgevingswet.
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	Lid AB	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant waarin de brandweer, de geneeskundige hulpverlenings-organisatie in de regio (GHOR) en de regionale ambulancevoorziening (RAV) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden.	Het 1e deel van de bestuursopdracht is begin 2025 afgerond. In 2026 is het Beleidsplan 2027-2030 vastgesteld. Dit beleidsplan maakt onderdeel uit van de bestuurlijke opdracht en geeft meer inzicht in bestuursopdrachten 2 en 3. De uitwerking hiervan is meegenomen in de ontwerpbegroting 2027 VRBZO en heeft als gevolg dat de gemeentelijke bijdrage van Asten voor de VRBZO in 2027 stijgt met € 235.915,= tot een totaalbedrag van € 1.471.304,=. In de jaren 2028 t/m 2030 stijgt deze naar iets meer dan € 1.490.000,=. Risico is dat er onttrekkingen uit de algemene reserve moeten worden gedaan om de verhoging van de gemeentelijke bijdragen in die jaren te dempen. Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
ICT Noord- en Midden Limburg (ICT NML)	Lid AB	ICT NML is een samenwerkingsverband van gemeenten in Noord- en Midden Limburg. ICT NML verzorgt voor de aangesloten partners het ICT-beheer, ICT-onderhoud en faciliteert bij automatiseringsvraagstukken. Wij streven naar uniforme werkprocessen, eenduidige dienstverlening en de vorming van een regieorganisatie. ICT NML is een organisatie waar vernieuwing en verandering een constante factor is.	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Vennootschappen en coöperaties			
Bank Nederlandse Gemeenten	Stemrecht AvA	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers.	Niet van toepassing.

Brabant Water	Stemrecht AvA	Brabant Water levert drink- en industriewater aan 2,5 miljoen inwoners en aan bedrijven in Noord-Brabant. Zij winnen, zuiveren en distribueren water van uitstekende kwaliteit, tegen de laagst mogelijke kosten en met een hoge leveringsbetrouwbaarheid.	Waardevermindering van het aandelenkapitaal.
Stichtingen en verenigingen			
Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant	Lid AB + Lid VvA	Voor een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering is een professioneel georganiseerde inkoopfunctie van belang. Door samenwerking op inkoopgebied wordt voordeel op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied behaald.	De termijn van een individuele, bilaterale samenwerkingsovereenkomst is van onbepaalde duur met een opzegtermijn van minimaal 2 jaar.
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost	Lid AB	Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf-, en zorgketen en gemeenten. Zij komen onder eenduidige regie van het openbaar bestuur tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek. Met als doel bij te dragen aan de veiligheid(sbeleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid; het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg.	De risico's blijven beperkt tot de inleg van financiële middelen.
Overige verbonden partijen			
Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel	Lid periodiek overleg	Voor het doelmatig functioneren van De Groote Peel als nationaal park is het overlegorgaan ingesteld in mei 1985.	Niet van toepassing.
Netwerkorganisatie Peelsamenwerking	Lid periodiek overleg	De Peelregio staat voor een schaalsprong, een kwalitatieve groei van de regio. Het realiseren van deze groei geeft uitdagingen voor de regio, zowel op inhoud als ook op de arbeidsmarkt in de regio. Dit vraagt een andere manier van samenwerken. De gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren werken op veel terreinen al samen aan gemeenschappelijke opgaven. Vaak zijn ook andere organisaties betrokken bij deze Peelsamenwerking. Op dit moment is de samenwerking in de Peelregio thematisch/sectoraal ingestoken. Zonder het goede van de netwerksamenwerking weg te gooien, wil de Peelregio komen tot meer resultaat, snelheid en samenhang in hun samenwerking. De nieuw aangestelde Programmamanager heeft een verbindende en resultaatgerichte rol om de schaalsprong gezamenlijk te realiseren. Het gaat om de onderdelen van Ontwikkelstrategie en de Schaalsprong, zoals wonen, economie, mobiliteit, Energie, Water. Om alle lokale en deelregionale belangen sterker voor het voetlicht te krijgen is niet-vrijblijvende samenwerking op basis van een Peelagenda nodig. De urgentie is groot, vanwege de grote maatschappelijke opgaven maar ook vanwege de arbeidsmarktproblematiek. We kunnen beter met zijn zessen samen in de vijver van deskundig arbeidspotentieel vissen dan ieder voor zich en dan vervolgens de deskundigen laten werken voor de gemeenten samen i.p.v. ieder voor zich. Daartoe is een programma opgezet en is een programmamanager aangesteld, die in opdracht van de gemeentesecretarissen alle concrete	Niet van toepassing.

		bestuurlijke plannen concretiseert, verbindt en -al dan niet in projecten- laat uitvoeren.	

Wat mag het kosten?

Verbonden partij (Financieel)	Jaar	Prognose financiële bijdrage	Eigen vermogen 1/1	Eigen vermogen 31/12	Vreemd vermogen 1/1	Vreemd vermogen 31/12	Prognose financieel resultaat
Gemeenschappelijke regelingen							
Belastingsamenwerking Oost-Brabant	2027	€ 383.903	€ 1.212.000	€20.763.000	€19.013.000	€366.000	€ 0
BLINK	2027	€ 1.024.000 (excl. milieustraat)	€ 0	€ 0	€ 13.500.000	€ 20.000.000	€ 0
GGD Brabant-Zuidoost	2027	€ 808.368	€ 7.746.082	€ 9.438.819	€ 25.376.840	€ 24.369.098	€ 0
GR Peelgemeenten	2027	€ 2.706.803	€ 508.000	€ 600.000	€ 0	€ 0	€ 0
GR Senzer	2027	€ 6.871.385	€28.076.000	€30.714.000	€11.952.000	€11.138.000	€ 0
Metropoolregio Eindhoven	2027	€ 299.674	€20.596.792	€21.951.686	€17.077.236	€58.078.972	€ 0
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	2027	€ 936.100	€ 3.739.302	€ 3.589.302	€ 2.048.311	€ 2.048.311	€ 0
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	2027	€ 1.471.304	€2.107.547	€ 6.081.356	€30.740.398	€27.583.536	€ 0
ICT Noord- en Midden Limburg (ICT NML)	2027	€ 999.297	€ 1.105.917	€ 1.075.976	€ 1.178.334	€ 1.575.347	€ 0
Vennootschappen en coöperaties							
Bank Nederlandse Gemeenten	2026[2]	Aandelenbezit	€ 4.777 mln.	€ 4.863 mln.	€ 123.164 mln.	€ 110.701 mln.	€ 172 miljoen
Brabant Water	2026[3]	Aandelenbezit	€716.350.000	€767.239.000	€694.860.000	€713.961.000	€50.889.000
Stichtingen en verenigingen							
Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant	2027[4]	€ 190.695	€ 358.695	€ 600.123	€ 1.973.315	€ 1.831.769	€ 851.000
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost	2026[5]	€ 6.362	€ 807.531	€ 857.170	€ 385.719	€ 282.647	€ 49.639
Overige verbonden partijen							
Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel	2026	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Standen eigen vermogen en vreemd vermogen komen uit de laatst beschikbare jaarrekening (voornamelijk 2025).

8. Wet Open Overheid

Wat willen we bereiken?

Inleiding

Op 1 mei 2022 trad de Wet open overheid (Woo) in werking om te zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar en eenvoudig te ontsluiten is.
In artikel 3.5 van de Woo staat dat bestuursorganen in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan. Daarom treft u hier de openbaarheidsparagraaf aan. Het kabinet heeft voor de periode 2021-2026 middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie en uitvoering van de Woo (zowel incidenteel als structureel).

Actieve openbaarmaking

Er moeten 17 informatiecategorieën actief openbaar gemaakt worden. Dat doen we in fasen. Sinds 1 november 2024 worden de eerste verplicht gestelde categorieën (organisatie en werkwijze, bereikbaarheidsgegevens, algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking) al bekend gemaakt

Er moet nog Koninklijk Besluit genomen waarin de volgende informatiecategorieën bekend worden gemaakt die actief gepubliceerd moeten worden. We volgen hierin de door de Rijksoverheid voorgeschreven planning. Maar ook onderzoeken we of er al praktische oplossingen zijn om toch niet verplichte informatiecategorieën eerder bekend te maken.

Passieve openbaarmaking

In 2025 hebben we 36 Woo verzoeken ontvangen (2024:22 Woo verzoeken). We zien dus een stijgende lijn. Dit aantal is niet extreem hoog, maar het zoeken van de gevraagde informatie in een korte afhandeltermijn (4 weken) vraagt veel tijd kosten. Daarom gaan we op zoek naar tooling die ons gaat helpen bij het zoeken in de diverse informatiesystemen (zaaksysteem, M365, netwerkschijven e.d.). Deze tooling kan ons ook helpen bij het op orde brengen van onze informatiehuishouding. Voor de bekostiging hiervan worden de budgetten ingezet die beschikbaar zijn voor de implementatie en uitvoering van de Woo.

Informatiehuishouding op orde

Met de upgrade van ons zaaksysteem hebben we al een mooie stap gezet om onze informatiehuishouding op orde te brengen. Eind 2025 is een projectleider gestart ten behoeve van de realisatie van het toekomstbestendig informatiebeheer binnen het Microsoft 365 platform, waarna de netwerkschijven uitgefaseerd gaan worden. De focus ligt op de implementatie van Microsoft 365 en het verbeteren van de digitale fitheid van de organisatie.
Informatiesessies over de Woo in de organisatie hebben inmiddels plaatsgevonden.

Wat doen we daarvoor?

De hoeveel informatie die actief bekend gemaakt moet worden zal groter worden. Nu kunnen we dit nog organiseren binnen onze eigen website, het raadsinformatiesysteem en de Woo-index. In de toekomst zal een eigen publicatieplatform noodzakelijk zijn. Er wordt onderzocht welk platform hiervoor het meest geschikt zou kunnen zijn, ook in combinatie met onze al geïmplementeerde systemen.

9. Balans in uitvoering (draaiknoppen)

Wat willen we bereiken?

Het streven is een duurzaam gezonde financiële meerjarenbegroting. Bij de vaststelling van de Kadernota 2026 (oplevering project Asten in Balans) zijn een aantal draaiknoppen ingezet die in deze paragraaf worden gemonitord. In de kadernota 2027 is een tussenstand gegeven van de gerealiseerde draaiknoppen, in deze paragraaf wordt nog ingegaan op de nog te realiseren draaiknoppen.

Doel van deze paragraaf:
- monitoren van de realisatie van de gekozen draaiknoppen;
- overzicht geven van nog niet ingezette draaiknoppen die nog ingezet kunnen worden om de balans verder te herstellen.

De volgende resterende draaiknoppen zijn vertaald in de voorliggende begroting:

Nr.	Draaiknoppen	2027	2028	2029	2030	status
	Programma 1 Bestuur en Veiligheid					
1	Bedrijfsvoering		96.000	96.000	96.000	nog te realiseren
	Programma 2 Ruimtelijk Domein					
14	Temporiseren projecten		200.000	200.000	200.000	nog te realiseren
	Programma 3 Sociaal Domein					
16	Indexering samenwerkingspartners	40.000	40.000	40.000	40.000	
	niet haalbaar	*-40.000*	*-40.000*	*-40.000*	*-40.000*	*niet haalbaar*
17	Inkomensafhankelijke Wmo		96.000	96.000	96.000	nog te realiseren
18	Gezins- en jongerencoaches (€ 40.000 gerealiseerd in 2027 en € 40.000 in 2028)	40.000	80.000	80.000	80.000	monitoring
19	Leerlingenvervoer	10.000	10.000	10.000	10.000	gerealiseerd
23	Kosten Jeugdhulp	150.000	150.000	150.000	150.000	gerealiseerd
24	Collectief zorgaanbod	150.000	150.000	150.000	150.000	gerealiseerd
	Saldo draaiknoppen	**350.000**	**782.000**	**782.000**	**782.000**	

Toelichting, impact en stand van zaken ingezette draaiknop	**Bedrag**	**I/S**
Bedrijfsvoering (1)	100.000 – 300.000	S
Dit betreft een brede algemene maatregel om te besparen op de bedrijfsvoering van de gemeente Asten. Denk hierbij aan efficiëntieslagen en gebruik maken van automatiseringsoplossingen en inzet van AI voor eenvoudige processen. We streven naar efficiëntere en meer gestroomlijnde processen, die minder tijd kosten. Daarnaast blijven we inzetten op nog meer samenwerken waar mogelijk. Impact: Organisatie **Stand van zaken kadernota 2027** Voor de jaren 2026 en 2027 is de draaiknop volledig gerealiseerd (€ 100.000 in 2026 en € 200.000,- in 2027). Voor 2028 en verder (€ 300.000,-) is dit deels gerealiseerd, er resteert nog een bedrag van € 96.000,- dat gerealiseerd moet worden. **Stand van zaken begroting 2027** Er zijn voor deze draaiknop momenteel geen wijzigingen.		
2.15 Temporiseren projecten (14)	200.000	S

Ambitie beter afstemmen op de uitvoeringskracht van de organisatie door focus aan te brengen (prioriteren), projecten te temporiseren, on hold te zetten of uit te stellen. Hierdoor het fors terugbrengen van externe inhuur. Daar waar realistisch vacatures niet invullen, of gebruik maken van natuurlijk verloop, of geen extra (tijdelijke) formatie meer toestaan waardoor bespaard wordt op salariskosten en op tijdelijk personeel (formatie is altijd gerelateerd aan de van de organisatie gevraagde taken).
Impact: Bestuurlijke ambitie / maatschappelijke opgaven en organisatie

Stand van zaken kadernota 2027

Deze draaiknop is opgenomen vanaf 2028 en wordt nog verder uitgewerkt.

Stand van zaken begroting 2027

Er zijn voor deze draaiknop momenteel geen wijzigingen.

Indexering samenwerkingspartners (16)	40.000 vanaf 2028	S

Het opleggen van een taakstelling aan professionele subsidiepartijen (Museum, VVV, Bibliotheek Helmond-Peel, LEV Groep, Mee de Meent Groep, Onis Welzijn, Stichting Slachtofferhulp en Stichting Zelfhulp) door in 2026 geen indexering toe te passen op de subsidiebedragen. Een aantal van deze partijen maken deel uit van het Sociaal Team Asten.

Stand van zaken kadernota 2027

Het niet toekennen van een indexeringspercentage is niet wenselijk. Het is realistisch om dit bedrag op een andere wijze te besparen. Dit wordt verder uitgewerkt aan de hand van de ingediende subsidieaanvragen voor de begroting 2027.

Stand van zaken begroting 2027

Het niet toekennen van indexering is eerder al niet realistisch gebleken in verband met de jaarlijkse loon- en prijsstijgingen. Onderzocht is om deze draaiknop anders te realiseren door activiteiten in het aanbod van professionele partijen te schrappen. Dit valt echter buiten de doelstelling van deze draaiknop. Deze draaiknop kan om die reden niet gerealiseerd worden. Eventuele besparingen op activiteiten en subsidies worden integraal meegenomen in het project Zero Base Budgetting.

Inkomensafhankelijke Wmo (17)	96.000 vanaf 2028	S

Naar verwachting wordt de vaste eigen bijdrage in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) vervangen door een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage. Dit betekent dat mensen met een hoger inkomen en vermogen meer gaan betalen voor Wmo-voorzieningen, terwijl lagere inkomens minder bijdragen. Gemeenten zullen hierdoor minder kosten maken voor Wmo-voorzieningen.

Stand van zaken kadernota 2027

Het Rijk heeft bovenstaande ontwikkeling uitgesteld en naar verwachting wordt vanaf 2028 de inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage ingevoerd. Als gemeente Asten hebben we hier geen invloed op. De besparing is in 2027 niet te realiseren en wordt daarmee doorgeschoven naar 2028.

Stand van zaken begroting 2027

Er zijn voor deze draaiknop momenteel geen wijzigingen.

Gezins- en jongerencoaches (18)	40.000 2027 80.000 vanaf 2028	S

Meer capaciteit inzetten om te voorkomen dat cliënten doorverwezen worden naar duurdere, specialistische zorgtrajecten. Door 1,5 FTE extra in te zetten binnen het gebiedsteam, kan de gemeente Asten de zorg efficiënter inzetten, wachttijden verkorten en mogelijk kosten besparen door minder te beschikken en minder zorginzet van externe zorgaanbieders.
Door de preventieve inzet van de gezins- en jongerencoaches kunnen cliënten eerder geholpen worden, wat mogelijk voorkomt dat zij in zwaardere zorgtrajecten terechtkomen. Dit kan bijdragen aan betere resultaten voor de betrokken gezinnen en jongeren.
Het genoemde bedrag betreft het “netto voordeel”. De verwachte afname van zorgkosten minus de kosten voor extra gezin- en jongerencoaches.

Stand van zaken kadernota 2027
Vanuit de GR Peelgemeenten wordt voor de verdere uitwerking van deze draaiknop een data-analist ingezet. Op basis van de data wordt gemonitord of met extra, preventieve inzet de zorgkosten dalen. Hierbij wordt aan de voorkant beschreven welke data gemonitord wordt. Er is gekozen voor een ingroeipad: 2027 een voordeel van € 40.000,- en vanaf 2028 een voordeel van € 80.000,-

Stand van zaken begroting 2027
De huidige situatie is in kaart gebracht en er zijn indicatoren benoemd om te kunnen onderbouwen wat de besparing op de zorgkosten Jeugd is. Er is een aangepaste werkwijze afgesproken binnen het Sociaal Team Asten. Het aantal jeugdigen waarbij onze Jeugdprofessionals zelf hulpverlening inzetten zal toenemen en hiermee worden indicaties bij een zorgaanbieder voorkomen. Hoe groter de toename hoe groter de kosten zijn die voorkomen worden. Vanaf 2027 zal deze draaiknop elk kwartaal gemonitord worden Op 27 oktober 2026 heeft een themabijeenkomst Sociaal Domein met de raad plaatsgevonden waarin de monitoring van deze draaiknop toegelicht is.

Leerlingenvervoer (19)	10.000 vanaf 2027	S

Overstappen van individueel leerlingenvervoer naar collectief vervoer met midi-bussen en centrale opstapplaatsen, met als doel kostenbesparing, duurzaamheid en meer zelfstandigheid voor leerlingen binnen de gemeente Asten.

Stand van zaken kadernota 2027
Een eerste inzicht op basis van data van de vervoerder is dat dit financieel nauwelijks voordeel op levert. In 2026 wordt het budget dat in de begroting opgenomen is gemonitord. Mogelijk zijn de ontwikkelingen binnen het vervoer dusdanig, bijvoorbeeld door afname van het aantal leerlingen, dat een verlaging van het budget van € 10.000,- opgevangen kan worden.

Stand van zaken begroting 2027
De uitgaven voor leerlingenvervoer in het 1e en 2e kwartaal 2026 laten een daling zien ten opzichte van het jaar 2025. Deze daling wordt veroorzaakt door een lichte afname van het aantal leerlingen en doordat er minder maatwerk nodig is. Als we de gemaakte kosten extrapoleren en rekening houden met de schoolvakanties die in het 3e en 4e kwartaal vallen blijven de kosten binnen de bijgestelde begroting. Dit is ook de prognose voor 2027 en hiermee is deze draaiknop gerealiseerd.

Kosten jeugdhulp (23)	150.000	S

Binnen de gemeente Asten zijn de 10 duurste jeugdcliënten verantwoordelijk voor ongeveer 35% van de totale kosten aan jeugdzorg (ca. € 1,85 miljoen van de € 5,3 miljoen). In andere gemeenten blijkt ook dat een kleine groep cliënten met complexe, langdurige en/of specialistische zorgtrajecten een groot deel van het budget opslokt. Door gericht in te zetten op deze groep kunnen inhoudelijke verbeteringen én besparingen worden gerealiseerd. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat wij weinig tot geen invloed hebben indien het directe verwijzingen vanuit het gedwongen kader (bv. Rechtbank, Gecertificeerde Instellingen).

Stand van zaken kadernota 2027
In mei 2026 is een landelijk onderzoek dure casuïstiek jeugdwet vanuit de VNG van start gegaan. Op initiatief van de gemeente Asten nemen we hier als Peelgemeenten aan deel. De uitkomsten vormen een belangrijke onderbouwing voor het gesprek tussen het Rijk en gemeenten over een toekomstbestendige financiering van de jeugdzorg.
Of deze draaiknop in 2027 haalbaar is, is nog onzeker. Er wordt continu ingezet op het inzetten van meest passende zorg voor de jeugdigen binnen het bestaande aanbod zodat er minder maatwerk noodzakelijk is. Dit is soms effectief maar er is tevens sprake van nieuwe instroom van jeugdigen met dergelijke hulpvragen. Regionaal zet een 10 voor de Jeugd zich maximaal in om te zorgen dat het aanbod passend en beschikbaar is en aansluit op de behoefte.

Stand van zaken begroting 2027

Op 27 oktober 2026 heeft een themabijeenkomst Sociaal Domein met de raad plaatsgevonden waarin de monitoring van deze draaiknop toegelicht is. De duurste cliënten Jeugd zijn zoals bekend nauwelijks beïnvloedbaar. Daar waar we kunnen sturen we aan op minder maatwerktrajecten in uitzonderlijke casussen en meer passende zorg en ondersteuning binnen de bestaande contracten. De analyse van de kosten in 2026 tot nu toe en de door de GR Peelgemeenten opgestelde prognose laten een afname zien van de kosten binnen het brede sociale domein. Met deze afname van de kosten is deze draaiknop volledig verwerkt en is er realistisch begroot voor 2027 en verder. Daarmee is deze draaiknop gerealiseerd. We blijven inzetten op verdere verlaging en zetten ons in voor een goede financiering van de dure casuïstiek Jeugd samen met de VNG en via onze landelijke netwerken.		
Collectief zorgaanbod (24)	150.000 vanaf 2028	S
De gemeente Asten ziet relatief hoge uitgaven aan zorg binnen de Wmo (€ 4 miljoen) en de Jeugdwet (€ 6 miljoen). Binnen beide domeinen wordt veel gebruikgemaakt van individuele voorzieningen met een beschikking (bijv. begeleiding individueel, dagbesteding, logeeropvang, vervoersvoorzieningen, woningaanpassingen). De inzet van collectieve voorzieningen (bijv. groepsaanbod, voorliggende ondersteuning, algemene voorzieningen) blijft hierbij achter. Er liggen kansen om de instroom in maatwerkvoorzieningen te verlagen door betere triage naar het voorliggend veld en het aanbod laagdrempeliger, groepsgericht en preventiever te organiseren. Door meer gebruik te maken van collectieve voorzieningen, kunnen de kosten per deelnemer aanzienlijk dalen. Een sterker collectief aanbod draagt bovendien bij aan een preventieve aanpak, waardoor zwaardere zorg mogelijk wordt voorkomen. **Stand van zaken kadernota 2027** Gebleken is dat deze draaiknop vooralsnog lastig te monitoren is. Er zijn voorbeelden van het uitbreiden van het collectief aanbod, zoals uitbreiding van de activiteiten die de dorpsondersteuner in Asten organiseert waaronder “Kwartier voor elkaar”, een vrij inloopmoment voor ontmoeting. Daarnaast wordt gewerkt aan het realiseren van een voorliggende dagbesteding in Asten. Met de continue doorontwikkeling van het Sociaal Team Asten (de toegang) wordt ingezet op een nog effectievere samenwerking en hierbij is ook de inzet van maatschappelijk werk en voorliggende voorzieningen een aandachtspunt. De effecten hiervan zijn nog niet aantoonbaar. Het versterken van collectieve voorzieningen en het terugdringen van individuele maatwerkvoorzieningen kan alleen succesvol zijn als er blijvend wordt geïnvesteerd in het voorliggend veld en in preventie. In de 2e helft van 2026 wordt hier verder op ingezet. **Stand van zaken begroting 2027** Op 27 oktober 2026 heeft een themabijeenkomst Sociaal Domein met de raad plaatsgevonden waarin een toelichting gegeven is door Onis Welzijn over collectieve voorzieningen. Deze draaiknop is bij de kadernota 2027 doorgeschoven naar 2028. De afname van de kosten op basis van de prognose GR Peelgemeenten is echter dusdanig dat ook de verlaging van de budgetten in 2027 opgevangen kan worden. Daarmee is deze draaiknop gerealiseerd.		

Een aantal draaiknoppen zijn niet of gedeeltelijk ingevuld. De **niet** inzette draaiknoppen zijn hieronder weergegeven en kunnen worden ingezet om de meerjarenbegroting sluitend te maken.

Nr.	Draaiknoppen	2027	2028	2029	2030	
	Programma 1 Bestuur en Veiligheid					
3	Formatie wethouders	70.000	70.000	70.000	70.000	
4	Aanvragen subsidies	NTB	NTB	NTB	NTB	
	Programma 2 Ruimtelijk Domein					
6	Betaald parkeren	150.000	150.000	150.000	150.000	
9	Uitstraling buitenruimte	30.000	30.000	30.000	30.000	
10	Minder onderhoud buitenruimte	30.000	30.000	30.000	30.000	
11	Aanpak Loverveld	8.000	8.000	8.000	8.000	
12	Bijdrage molen	20.000	20.000	20.000	20.000	
14	Temporiseren projecten	200.000				
	Programma 3 Sociaal Domein					
20	Subsidies verenigingen	30.000	30.000	30.000	30.000	
21	Afbouw voorzieningen	50.000	50.000	50.000	50.000	
25	Sluiting zwembad	507.000	507.000	507.000	507.000	
	Programma 4 Financien en Economie					
28	Algemene reserve		P.M.	P.M.	P.M.	In 2027 € 850.000 ingezet (kadernota 2027)
29	OZB niet-woningen	184.800	184.800	184.800	184.800	Stijging in 2027 ± 6%
30	OZB woningen	254.400	254.400	254.400	254.400	Stijging in 2027 ± 6%
31	Verblijfsbelasting truckparking	25.000	25.000	25.000	25.000	
33	Efficiency samenwerkingspartners	NTB	NTB	NTB	NTB	
	Saldo draaiknoppen	**1.559.200**	**1.359.200**	**1.359.200**	**1.359.200**	**0**

Voor een nadere toelichting van bovenstaande draaiknoppen zie kadernota 2027.

Financiële begroting

1. Overzicht van baten en lasten

1. Overzicht van baten en lasten

Onderstaande tabel geeft het totaaloverzicht van baten en lasten van de individuele programma's weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Lasten	**-63.815**	**-62.839**	**-62.714**	**-63.859**
1. Bestuur en Veiligheid	-16.760	-16.460	-16.325	-16.310
2. Ruimtelijk Domein	-15.443	-14.324	-14.414	-14.420
3. Sociaal domein	-30.303	-30.446	-29.623	-30.736
4. Financiën, Control en Economie	-1.309	-1.609	-2.351	-2.393
Baten	**62.201**	**61.131**	**59.862**	**60.514**
1. Bestuur en Veiligheid	1.981	1.994	1.992	1.992
2. Ruimtelijk Domein	7.327	7.646	6.992	6.982
3. Sociaal domein	6.342	6.438	6.438	6.438
4. Financiën, Control en Economie	46.552	45.054	44.440	45.102
Saldo van baten en lasten	**-1.614**	**-1.708**	**-2.852**	**-3.345**
Stortingen in reserves	**-1.007**	**-740**	**-105**	**-87**
Onttrekkingen aan reserves	**2.625**	**519**	**414**	**321**
Mutaties reserves	**1.618**	**-221**	**309**	**234**
Resultaat	**4**	**-1.929**	**-2.542**	**-3.111**

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten per programma weer inclusief de volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplichte presentatie van de Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	**-63.815**	**-62.839**	**-62.714**	**-63.859**
1. Bestuur en Veiligheid	-4.496	-4.408	-4.397	-4.397
2. Ruimtelijk Domein	-15.443	-14.324	-14.414	-14.420
3. Sociaal domein	-30.303	-30.446	-29.623	-30.736
4. Financiën, Control en Economie	-607	-801	-801	-801
Algemene dekkingsmiddelen	-702	-808	-1.550	-1.592
Overhead	-12.265	-12.052	-11.928	-11.913
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Baten	**62.201**	**61.131**	**59.862**	**60.514**
1. Bestuur en Veiligheid	369	369	369	369
2. Ruimtelijk Domein	7.327	7.646	6.992	6.982
3. Sociaal domein	6.342	6.438	6.438	6.438
4. Financiën, Control en Economie	681	681	681	681
Algemene dekkingsmiddelen	45.871	44.373	43.759	44.421
Overhead	1.612	1.624	1.623	1.623
Saldo van baten en lasten	**-1.614**	**-1.708**	**-2.852**	**-3.345**
Stortingen in reserves	**-1.007**	**-740**	**-105**	**-87**
Onttrekkingen aan reserves	**2.625**	**519**	**414**	**321**
Mutaties reserves	**1.618**	**-221**	**309**	**234**
Resultaat	**4**	**-1.929**	**-2.542**	**-3.111**

Door de voorgeschreven uitsplitsing van Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien sluiten de bedragen uit bovenstaande tabel niet één op één aan bij de totalen uit de individuele programma's.

Een toelichting op de wijzigingen in de begroting is onderdeel van 'Wat mag het kosten?' zoals opgenomen in het Programmaplan.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die vrij besteedbaar zijn. Het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer bekostigd door de algemene dekkingsmiddelen.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Lasten	**-708**	**-772**	**-1.472**	**-1.472**
Lokale heffingen	-422	-422	-422	-422
Saldo van de financieringsfunctie	-286	-350	-1.050	-1.050
Baten	**44.794**	**43.474**	**43.016**	**43.743**
Algemene uitkeringen	36.514	35.009	34.550	35.278
Dividend	90	30	30	30
Lokale heffingen	8.135	8.381	8.381	8.381
Saldo van de financieringsfunctie	55	55	55	55
Resultaat	**44.086**	**42.702**	**41.544**	**42.272**

Toelichting op het overzicht baten en lasten

a. Gerealiseerde bedragen 2024, begroting 2025 na wijziging en begroting 2026 (inclusief verschillenanalyse) ter vergelijking.

Omschrijving Programma	Jaarrekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 2026 / 2027
1. Bestuur en Veiligheid	-14.127.840	-14.293.349	-14.779.302	-485.953
2. Ruimtelijk Domein	-6.650.233	-7.648.186	-8.116.270	-468.084
3. Sociaal domein	-21.580.785	-24.419.753	-23.960.762	458.991
4. Financiën, Control en Economie	43.347.648	46.361.288	46.860.559	499.270
Resultaat	**988.790**	**0**	**4.224**	**4.224**

Verschillenanalyse

Programma 1 **Bestuur en Veiligheid** **-485.953** **nadeel**

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Informatisering	Hogere bijdrage ICT door ontwikkelingen conform kadernota 2027 en indexatie.	-192.209	nadeel
Bestuurlijke samenwerking	Deelname Novex de Peel conform kadernota 2027 en indexatie MRE, Fonds GGU (Gezamenlijke Gemeentelijk Uitvoering).	-30.690	nadeel
Brandweerkazerne	In 2026 incidenteel hogere uitgave in verband met vervanging CV installatie brandweer	56.800	voordeel
Veiligheidsregio	Hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuidoost door vertaling bestuurlijke opdracht, conform kadernota 2027 en indexatie.	-287.457	nadeel
Raad	Stijging vergoedingen raad (indexatie).	-37.518	nadeel

Incidentele kredieten	In de Begroting 2027 zijn eenmalige kredieten geraamd. Per saldo is dit geen nadeel omdat bij mutaties reserves (programma 4) een voordeel ontstaat doordat er meer wordt onttrokken uit de reserves.	-12.242	nadeel
Overige	Overige baten en lasten op dit programma door kleinere verschillen.	68.814	voordeel
Apparaatskosten	Hogere apparaatskosten op dit programma.	-51.452	nadeel

Programma 2 **Ruimtelijk Domein** **-468.084** **nadeel**

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Groen	Stijging onderhoudskosten groen door indexering. Daarnaast toename kapitaallasten investeringen 't Loverveld en planten bomen € 51.000. Stijging kosten onderhoudsniveau buitenruimte conform kadernota 2027 € 30.000. Extra maatregelen veiligheid bossen en natuurgebieden conform kadernota 2027 € 29.000.	-140.738	nadeel
Wegen	Indexatie voorziening onderhoud wegen en kunstwerken.	-43.775	nadeel
Openbare verlichting	Hogere kapitaallasten door investeringen openbare verlichting en toename kosten elektra.	-17.246	nadeel
Speelvoorzieningen	Stijging lasten speelvoorzieningen conform kadernota 2027 speelbeleidsplan € 50.000.	-50.000	nadeel
Volkshuisvesting	Volkshuisvesting - uitvoer urgentieregeling conform kadernota 2027.	-17.000	nadeel
Septembercirculaire 2026	Wet versterking regie volkshuisvesting	-75.319	nadeel
Incidentele kredieten	In de Begroting 2027 zijn eenmalige kredieten geraamd. Per saldo is dit geen nadeel omdat bij mutaties reserves (programma 4) een voordeel ontstaat doordat er meer wordt onttrokken uit de reserves.	-228.747	nadeel
Overige	Overige baten en lasten op dit programma door kleinere verschillen.	68.674	voordeel
Apparaatskosten	Hogere apparaatskosten op dit programma	36.067	voordeel

Programma 3	**Sociaal Domein**	**458.991**	**voordeel**

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
BMS	Lagere kosten welke zien op diverse onderdelen.	34.000	voordeel
WMO	Op basis van de inzichten die inmiddels beschikbaar zijn vanuit de prognoses van de Peelgemeenten en de gerealiseerde uitgaven, alsmede onze eigen verwachtingen, is de begroting voor 2027 bijgesteld.	186.440	voordeel
Jeugd	De begroting 2027 is gebaseerd op de meest actuele inzichten en prognoses van de Peelgemeenten. Ten opzichte van 2026 leidt dit tot een beperkte neerwaartse bijstelling van de geraamde uitgaven, waardoor de begroting beter aansluit bij de verwachte kostenontwikkeling binnen de jeugdzorg. De daling ziet met name op Segment 1, maar ook op uitstroom van een dure client.	123.019	voordeel
Uitvoeringskosten	Hogere uitvoeringskosten als gevolg van de draaiknop gezins en jongerencoach.	-145.122	nadeel
Onderwijs	Stijging belastingen scholen, door waardestijging gerealiseerde scholen.	-76.576	nadeel
Peuterspeelzaal	Incidenteel voordeel onderhoudsvoorziening omdat investeringen later worden gedaan.	38.762	voordeel
Sport	Stijging kapitaallasten door vervanging kunstgrasveld Olympia Boys € 45.166. Daarnaast stijging energiekosten.	-95.643	nadeel
Lokaal Welzijnswerk	Stijging door indexering en niet gerealiseerde draaiknop "indexering samenwerkingspartners" 40.000.	-70.214	nadeel
Gemeenschapshuizen	In 2026 een hogere incidentele bijstelling subsidie 't Kwartier opgenomen. Vanaf 2027 structureel verhoogd.	397.470	voordeel
Senzer	Lagere bijdrage Senzer.	37.572	voordeel
Participatiewet	Middelen lopen via algemene uitkering per saldo budgettair neutraal.	-64.186	nadeel
Beschermd wonen	Voor 2027 wordt een voordeel van 250.000 verwacht. In 2026 was dit 500.000.	-250.000	nadeel
Incidentele kredieten	In 2026 zijn incidentele kredieten geraamd die niet meer terugkomen in de Begroting 2027. Per saldo is dit budgettair neutraal omdat er een nadeel ontstaat bij mutatie reserves op programma 4.	542.500	voordeel
Apparaatskosten	Hogere apparaatskosten op dit programma.	-180.791	nadeel
Overige	Overige baten en lasten op dit programma door kleinere verschillen	-18.241	nadeel

Programma 4	**Financiën, Control en Economie**	**499.270**	**voordeel**

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Onvoorzien	In de begroting 2026 na wijziging is nog een post onvoorzien opgenomen (prognose resultaat). Deze komt in 2027 niet terug.	-400.032	nadeel
OZB	Hogere opbrengst OZB door indexering conform kadernota 2027.	312.875	voordeel
Toeristenbelasting	Incidenteel lagere opbrengst in 2026.	268.228	voordeel
Algemene uitkering	De algemene uitkering 2027 is hoger dan 2026. Dit wordt veroorzaakt door de indexering en gevolgen meicirculaire en septembercirculaire 2026.	1.292.299	voordeel
Mutaties reserves	Per saldo wordt er in 2027 minder onttrokken uit de reserves voor incidentele uitgaven dan in 2026.	-1.217.207	nadeel
Algemene reserve	In de begroting 2026 was € 250.000 onttrokken uit de algemene reserve om de begroting sluitend te maken. In de begroting 2027 is het bedrag verhoogd naar € 750.000.	500.000	voordeel
Incidentele kredieten	In de Begroting 2027 zijn eenmalige kredieten geraamd. Per saldo is dit geen nadeel omdat bij mutaties reserves een voordeel ontstaat doordat er meer wordt onttrokken uit de reserves.	-50.000	nadeel
Overige	Overige baten en lasten op dit programma door kleinere verschillen.	-34.377	nadeel
Apparaatskosten	Meer apparaatskosten dan begroot.	-172.516	nadeel

Uitgangspunten begroting 2027-2030

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2027-2030 wordt, naast de wettelijke voorschriften en de gemeentelijke verordeningen het onderstaande uitgangspunt over indexering in acht genomen.

<u>Indexering 2027</u>

Conform het geprognosticeerde indexcijfer voor overheidsconsumptie 2026, bijlage 4.4 Middelen en bestedingen 2026 van het Centraal Economisch Plan 2026, opgesteld door het CPB, is het indexpercentage voor 2027 3,2%.

Incidentele baten en lasten per programma

Onderstaande tabel geeft de incidentele baten en lasten per programma weer.

bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Lasten	**-1.610**	**-230**	**-177**	**-161**
1. Bestuur en Veiligheid	**-116**			
Opstellen Toekomstagenda Asten 2040	-50			
Meubilair raadszaal	-13			
Zero based begroten	-50			
Overig incidenteel	-3			
2. Ruimtelijk Domein	**-1.397**	**-142**	**-141**	**-123**
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	-605			
Bewegwijzering	-55			
Wet versterking regie volkshuisvesting	-75	-76	-77	-78
Wet betaalbare huur en wet goed verhuurderschap	-22	-21	-19	0
KTM2 maatregelenpakket	-595			
Project bouwgrondexploitatie	-45	-45	-45	-45
3. Sociaal Domein	**-10**	**-50**	**0**	**0**
Groeiplan Taal	-10			
Integraal Huisvestingsplan		-50		
4. Financiën, Control en Economie	**-87**	**-38**	**-37**	**-38**
Invoering ondernemersfonds	-50			
Bereikbaarheidsakkoord	-37	-38	-37	-38
Baten	**900**	**634**	**0**	**0**
2. Ruimtelijk Domein	**900**	**634**		
Project bouwgrondexploitatie	295	634		
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	605			
Incidenteel saldo van baten en lasten	**-710**	**404**	**-177**	**-161**
Onttrekkingen aan reserves	1.610	230	177	161
Toevoegingen aan reserves	-900	-634	0	0
Incidentele reservemutaties	**710**	**-404**	**177**	**161**
Incidenteel resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting incidentele baten en lasten:

Lasten

Programma 1

Opstellen Toekomstagenda Asten 2040

De Toekomstagenda Asten 2030 werd vastgesteld in 2017. De komende bestuursperiode wordt benut om de basis te leggen voor een nieuwe toekomstagenda richting 2040, waarbij een bestuurskrachtonderzoek een beeld kan geven van het eigen functioneren. Dit betekent evalueren, leren en opnieuw keuzes maken.

Meubilair raadszaal
Eenmalige aanpassing in 2027 van het meubilair van de raadszaal.

Zero based begroten
Proces Zero based begroten toepassen om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting vanaf 2028. Budget is voor externe ondersteuning om dit proces te begeleiden.

Programma 2

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)
De gemeenten ontvangen voor 2027 via een decentralisatie-uitkering in de algemene uitkering (gemeentefonds) een bedrag om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Dit vervangt de SPUK CDOKE. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve eenmalige bestedingen en van daaruit wordt een krediet beschikbaar gesteld.

Bewegwijzering
Eenmalig bedrag voor onderhoud in 2027 van de Nbd bewegwijzering.

Wet versterking regie volkshuisvesting
In de septembercirculaire 2026 is er voor gemeenten geld ter beschikking gesteld in verband met de inwerkingtreding van de wet versterking regie volkshuisvesting. Dit brengt extra werkzaamheden en daarmee ook extra kosten voor gemeenten met zich mee, vandaar de compensatie via de algemene uitkering. We voegen dit toe aan dit toe aan de reserve eenmalige bestedingen en van daaruit stellen we een krediet beschikbaar voor deze kosten.

Wet betaalbare huur en Wet goed verhuurderschap
De gemeenten ontvangen een structurele bijdrage van het Rijk voor implementatie en uitvoering van de wetsvoorstellen betaalbare huur en goed verhuurderschap. Daarmee worden huurders beter beschermd en is een belangrijk fundament gelegd voor een eerlijker gereguleerde huurmarkt. De middelen die we van het Rijk via de algemene uitkering ontvangen, worden toegevoegd aan de reserve eenmalige bestedingen en van daaruit wordt een krediet beschikbaar gesteld. De onttrekkingen (uitgaven) ten laste van de reserve worden als incidenteel bestempeld.

KTM2 maatregelenpakket

Eenmalige afdracht aan het Regionaal Bereikbaarheidsfonds in 2027 als bijdrage voor het Korte Termijn Maatregelenpakket 2 (KTM2). Het KTM2 is een investeringsprogramma in de regio Brainport Eindhoven dat gericht is op mobiliteit en transitie. Het pakket is onderdeel van de afspraken uit het Beethovenconvenant. De maatregelen omvatten projecten gericht op duurzame mobiliteit en het verbeteren van het hoofdwegennet.

Project bouwgrondexploitatie
Jaarlijks wordt € 45.000,= uit de reserve grondbedrijf onttrokken voor het ontwikkelingskrediet.

Programma 3

Groeiplan Taal
De gemeente Asten heeft als doel om ervoor te zorgen dat alle kinderen op het juiste taalniveau aan de basisschool beginnen. Daarbij richten we ons op aanstaande ouders zodat het belang van

taalverwerving en taalontwikkeling vroeg wordt meegegeven. Voor de uitvoering van het Groeiplan Taal in 2027 is een eenmalige bijdrage noodzakelijk.

Integraal Huisvestingsplan (IHP)
Het huidige ScholenHuisvestingsPlan (SHP) loopt in 2028 af en wordt vervangen door een Integraal Huisvestingsplan. De verbeteraanpak Zorg in onderwijstijd (Zio) wordt hierin meegenomen.

Programma 4

Invoering ondernemersfonds
Eenmalig onderzoek doen naar de voor- en nadelen van het invoeren van een ondernemersfonds. Vanuit dit fonds kunnen dan bijdragen worden geleverd aan uit te voeren projecten binnen de gemeente.

Bereikbaarheidsakkoord
Budget voor bereikbaarheidsakkoord wordt gedekt via onttrekking uit reserve eenmalige bestedingen.

Baten

Programma 2

Resultaat grondbedrijf
De positieve resultaten van het grondbedrijf worden in de jaren 2027 t/m 2030 toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. In de jaren 2027 t/m 2030 worden de volgende positieve resultaten begroot: € 294.789,= (2027), € 633.754,= (2028), € 0,= (2029 en 2030).
De jaarlijks geraamde lasten van € 45.000,= voor het ontwikkelingskrediet zijn niet in dit resultaat grondbedrijf verrekend.

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)
De gemeenten ontvangen voor 2027 via een decentralisatie-uitkering in de algemene uitkering (gemeentefonds) een bedrag om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid.
Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve eenmalige bestedingen en hieruit wordt een krediet beschikbaar gesteld voor de kosten CDOKE.

Structureel begrotingssaldo
Het begrotingssaldo bestaat uit structurele en incidentele budgetten en inkomsten. Om te kunnen beoordelen of de begroting meerjarig sluitend is, wordt bepaald of de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Uit dit overzicht blijkt dat het jaar 2025 nog een positief structureel saldo heeft en vanaf 2026 is dit saldo nadelig. In de paragraaf weerstandsvermogen is het

kengetal structurele exploitatieruimte opgenomen. Dit kengetal is gebaseerd op dit structurele begrotingssaldo.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo				
	2027	2028	2029	2030
Saldo baten en lasten	-1.614	-1.708	-2.852	-3.345
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	1.618	-221	309	234
Begrotingssaldo na bestemming	**4**	**-1.929**	**-2.543**	**-3.111**
Waarvan incidentele baten en lasten, saldo inclusief incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	**4**	**-1.929**	**-2.543**	**-3.111**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

De volgende tabel geeft de structurele reservemutaties per programma weer.

Reserves	Saldo 1/1/2027	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Saldo 31/12/2027	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Saldo 31/12/2028
95042000000 Reserve klimaatproject scholen	-1.212	0	404	-808	0	404	-404
95053010002 Reserve nieuwb./uitbreid. ONDO/DOS	-193.919	0	8.089	-185.830	0	8.089	-177.741
95053010003 Reserve nieuwbouw accomm. NWC	-579.471	0	20.718	-558.753	0	20.718	-538.035
95053116000 Reserve kunstgrasveld Ommel	2.438	-4.735		-2.297	-4.735		-7.032
95053114000 Reserve kunstgrasveld ONDO	-77.788	-4.420		-82.208	-4.420		-86.628
95054110000 Reserve Museum (vernieuwbouw)	-221.838		22.208	-199.630		22.208	-177.422
95095000000 Reserve afdekking kapitaallasten	-3.071.913		212.828	-2.859.085		238.230	-2.620.855
95091100000 Reserve Eenmalige Bestedingen		-98.179		-98.179	-96.700		-194.879
95090700000 Algemene reserve	-13.528.846		750.000	-12.778.846			-12.778.846
Totaal	**-17.672.549**	**-107.334**	**1.014.247**	**-16.765.636**	**-105.855**	**289.649**	**-16.581.842**

Reserves	Saldo 1/1/2029	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Saldo 31/12/2029	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Saldo 31/12/2030
95042000000 Reserve klimaatproject scholen	-404	0	404	0	0		0
95053010002 Reserve nieuwb./uitbreid. ONDO/DOS	-177.741	0	8.089	-169.652	0	8.089	-161.563
95053010003 Reserve nieuwbouw accomm. NWC	-538.035	0	20.718	-517.317	0	20.718	-496.599
95053116000 Reserve kunstgrasveld Ommel	-7.032	-4.735		-11.767	-4.735		-16.502
95053114000 Reserve kunstgrasveld ONDO	-86.628	-4.420		-91.048	-4.420		-95.468
95054110000 Reserve Museum (vernieuwbouw)	-177.422		22.208	-155.214		22.208	-133.006
95095000000 Reserve afdekking kapitaallasten	-2.620.855		109.546	-2.511.309		109.548	-2.401.761
95091100000 Reserve Eenmalige Bestedingen	-194.879	-95.931		-290.810	-77.591		-368.401
95090700000 Algemene reserve	-12.778.846		75.000	-12.703.846			-12.703.846
Totaal	**-16.581.842**	**-105.086**	**235.965**	**-16.450.963**	**-86.746**	**160.563**	**-16.377.146**

Structurele toevoegingen	Toevoegingen
Reservering voor vervanging van de toplaag kunstgrasveld Ommel (storting € 4.735,= vanaf 2013)	4.735
Reservering voor vervanging van de toplaag kunstgrasveld Heusden (storting € 4.420,= vanaf 2016)	4.420
Wet betaalbare huur: Met de Wet betaalbare huur krijgen gemeenten bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot 1) maximale huurprijzen die gelden op grond van het woningwaarderingsstelsel, 2) maximale huurverhogingen in de gereguleerde sector en 3) informatieplicht op verhuurders om hun huurders een puntentelling te overleggen bij het afsluiten van een contract. Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel.	11.046
Wet goed verhuurderschap: Het rijk stelt vanaf 2023 middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel goed verhuurderschap. De gemeenten krijgen zo meer mogelijkheden om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gerichter aan te pakken. Gemeenten ontvangen een structurele bijdrage voor handhaving van de landelijke algemene regels en het meldpunt.	11.817
We versterking regie volkshuisvesting: In de septembercirculaire 2026 zijn middelen opgenomen voor gemeenten in verband met de inwerkingtreding van de Wet versterking regie volkshuisvesting. Dit brengt extra werkzaamheden en daarmee ook extra kosten voor gemeenten met zich mee, vandaar de compensatie via de algemene uitkering. Vanaf 2027 ontvangen gemeenten hiervoor een structurele bijdrage die wij toevoegen aan de reserve eenmalige bestedingen. Van daaruit wordt er een krediet beschikbaar gesteld.	75.316
	107.334

Structurele onttrekkingen	Onttrekkingen
Jaarlijkse onttrekkingen reserves i.v.m. kapitaallasten:	
Nieuwbouw accommodatie NWC	20.718
Uitbreiding / vernieuwing museum	22.208
Nieuwbouw / uitbreiding ONDO/DOS	8.089
Klimaatproject scholen	404
Reserve afdekking kapitaallasten:	
Wegen	42.652
ICT	128.682
Renovatie jeugdgebouw Heusden	13.675
Renoveren en verduurzamen bestuursvleugel gemeentehuis	
Renovatie sportpark Heusden	27.819
Overige onttrekkingen:	
Inzetten reserves als dekkingsmiddel	750.000
	1.014.247

Inzetten reserves als dekkingsmiddel

De begroting van de gemeente wordt door de provincie getoetst aan het criterium structureel en reëel evenwicht.
Mede naar aanleiding van opmerkingen van de Raad van Openbaar Bestuur "Bezuinigingen met goed gevulde reservepotten" is in het Bestuurlijk Overleg Financiële-verhoudingen afgesproken dat reserves kunnen worden ingezet als structureel dekkingsmiddel. Hierdoor wordt het mogelijk dat 10% van de algemene reserve, wat niet nodig is voor het afdekken van risico's, als structureel dekkingsmiddel ingezet kan worden.
De voorwaarden hiervoor zijn:

- Solvabiliteit blijft groter of gelijk aan 20%
- Gebaseerd op adequate risico-inventarisatie
- Structurele onttrekking opnemen in overzicht van structurele reserve mutaties

In de begroting 2027 maken we gebruik van deze mogelijkheid en zetten we € 750.000,= uit de algemene reserve in om de Begroting 2027 sluitend te maken.

2. Overzicht financiële positie

Inzicht in de financiële positie is van belang met het oog op de continuïteit van de gemeente. Dit gebeurt door de ontwikkelingen op de reserves, voorzieningen en de investeringen te schetsen.

Het overzicht financiële positie bevat de volgende onderdelen:

- Geprognosticeerde meerjarenbalans;
- Berekening EMU-saldo;
- De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- Investeringen;
- Financiering;
- Verloop van de reserves en voorzieningen;
- Overzicht Reserve Eenmalige Bestedingen;

Meerjarenbalans

Conform artikel 22 van het BBV dient een gemeente een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren op te nemen. Deze balans geeft meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. Daarnaast wordt deze balans gebruikt om de kengetallen bij de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing te berekenen.

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
x €1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	1.128	972	815	658	630	602
Materiële vaste activa	50.273	58.778	81.032	85.147	82.663	105.210
Financiële vaste activa	5.982	5.982	5.982	5.982	5.982	5.982
Totaal vaste activa	**57.383**	**65.732**	**87.829**	**91.787**	**89.275**	**111.794**
Vlottende activa						
Voorraden	-2.191	10.405	9.505	9.354	4.853	1.773
Uitzettingen	24.412	5.172	5.172	5.172	5.172	5.172
Liquide middelen	266	0	0	0	0	0
Overlopende activa	7.032	7.032	7.032	7.032	7.032	7.032
Totaal vlottende activa	**29.519**	**22.609**	**21.709**	**21.558**	**17.057**	**13.977**
Totaal activa	**86.902**	**88.341**	**109.538**	**113.345**	**106.332**	**125.771**
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	31.022	29.675	28.058	28.283	26.045	23.268
Resultaat boekjaar	989	1	4	-1.929	-2.543	-3.111
Voorzieningen	17.413	17.960	15.972	13.804	14.449	16.641
Vaste schuld	19.000	19.000	39.612	47.401	42.659	63.156
Totaal vaste passiva	**68.424**	**66.636**	**83.646**	**87.559**	**80.610**	**99.954**
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	7.681	7.681	15.095	14.989	14.925	15.020
Overlopende passiva	10.797	10.797	10.797	10.797	10.797	10.797
Totaal vlottende passiva	**18.478**	**21.705**	**25.892**	**25.786**	**25.722**	**25.817**
Totaal passiva	**86.902**	**88.341**	**109.538**	**113.345**	**106.332**	**125.771**

Berekening EMU-saldo

Alle landen binnen de Europese Unie hebben afgesproken om allemaal met dezelfde definitie van het begrotingssaldo te werken, ze noemen dit het EMU-saldo. Het begrotingssaldo van een land geeft weer of dat land een overschot of een tekort heeft bij zijn overheidsuitgaven. Dit saldo geeft dus een indicatie van de staat waarin het huishoudboekje van de overheid in een bepaald jaar verkeert.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden, sociale zekerheid en de zorg een aandeel.

In de septembercirculaire publiceert het ministerie van Buitenlandse Zaken individuele EMU-referentiewaarden voor de begroting van het volgende jaar (voor de gemeente Asten is deze € 2.830.000 in 2025). Deze individuele referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Vooralsnog bestaan er geen sancties bij overschrijding van het EMU-saldo.

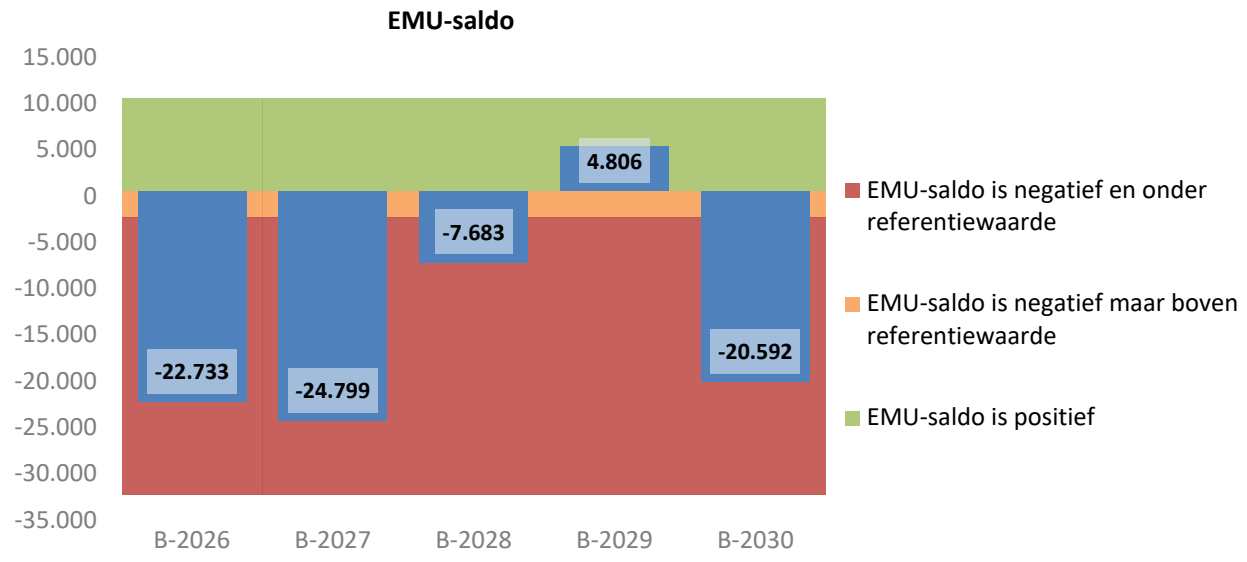
EMU Saldo			Begroting				
x €1.000			2026	2027	2028	2029	2030
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	(+)	-2.335	-1.614	-1.708	-2.852	-3.345
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	(-)	8.349	22.097	3.958	-2.512	22.519
3.	Mutatie voorzieningen	(+)	547	-1.988	-2.168	645	2.192
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	(-)	12.596	-900	-151	-4.501	-3.080
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	(-)	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo			**-22.733**	**-24.799**	**-7.683**	**4.806**	**-20.592**

Toelichting EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld is uitgegeven dan dat er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Een negatief EMU-saldo betekent dat er sprake is van een toename van de schuldpositie of afname van het eigen vermogen.

In onderstaande grafiek is te zien dat de gemeente Asten een negatief EMU-saldo heeft in de meeste jaren van de meerjarenbegroting. Dit is het gevolg van een groot aantal (geprognosticeerde) investeringen in deze jaren. In 2027 onder andere de school Loverbosch en in 2030 de nieuwe binnensportaccommodatie. Mochten investeringen worden uitgesteld, dan heeft dit gevolgen voor het EMU-saldo.

bedragen x € 1.000,=

De jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume geen voorzieningen c.q. balansposten meer worden gevormd.

Voor de volgende verplichtingen is wel een voorziening gevormd omdat het jaarlijks volume kan fluctueren:

- Voorziening pensioenen wethouders
- Voorziening verlofsparen

Investeringen

Nieuwe investeringen	2027	2028	2029	2030
Investeringen met economisch nut				
Calamiteitenauto Udas	47.000			
Auto+kraan Udas	60.000			
Optimalisering riolering bedrijventerrein Nobis	110.000			
Drukriolering buitengebied	450.000			
Investeringen met maatschappelijk nut				
Vervangen openbare verlichting 2027	99.635			
Vervangen openbare verlichting 2028		99.635		
Vervangen openbare verlichting 2029			99.635	
Reconstructie Venbergweg		493.000		
Reconstructie Meijelseweg		3.908.000		
Fietsverbinding Asten-Helmond Kranenvenweg	600.000			
Fietsverbinding Asten-Helmond Oostappensedijk	195.000			
Vervangen kunstgrasveld Ondo	710.125			
Bouw school Loverbosch (verhoging investeringskrediet)	2.825.958			
Totaal	**5.097.718**	**4.500.635**	**99.635**	**0**

Financiering

De financiering bij de gemeente Asten geschiedt conform het Treasurystatuut. Voor meer informatie wordt verwezen naar paragraaf 6: Financiering.

Verloop van de reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen lijken ogenschijnlijk op elkaar, het zijn beide spaarpotten voor toekomstige uitgaven. Er is wel een wezenlijk verschil. Reserves zijn eigen vermogen. Voorzieningen zijn verplichtingen waar de raad niet onderuit kan, vreemd vermogen dus.

Een reserve is een bedrag dat apart is gezet door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Dat geld kan de gemeente vrij aanwenden. Wanneer een reserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten van een investering (reserve kapitaallasten) dan is een reserve niet vrij aanwendbaar. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Een voorziening is een apart gezet bedrag voor onvermijdelijke toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen en gebouwen). Afhankelijk van allerlei omstandigheden zal dat vroeg of laat aan de orde zijn. De voorzieningen worden onderscheiden in onderhoudsvoorzieningen en voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's. De hoogte van de voorzieningen is gebaseerd op onderhoudsplanningen of op actuele berekeningen van de verplichting, het verlies of het risico.

RESERVES		
Omschrijving	**Vermeerdering**	**Vermindering**
Saldo reserves 1-1-2027	**29.675.537**	
Algemene reserve		
mutaties algemene reserve	0	750.000
Algemene reserve grondbedrijf		
mutaties algemene reserve grondbedrijf	294.789	45.000
Reserve Eenmalige Bestedingen		
mutaties Reserve Eenmalige Bestedingen	702.757	1.565.334
Bestemmingsreserves		
mutaties reserve groenfonds		
mutaties reserve kunstgrasveld Olympia Boys	4.735	
mutaties reserve kunstgrasveld Ondo	4.420	
mutaties reserves renovatie de Schop		0
mutaties reserve klimaatproject scholen		404
mutaties reserves ONDO/DOS en NWC		28.807
mutaties reserve museum		22.208
mutaties reserve afdekking kapitaallasten		212.828
Totaal vermeerderingen en verminderingen	**1.006.701**	**2.624.581**
Saldo mutaties reserves	**-1.617.880**	
Resultaat boekjaar 2027	**4.224**	
Saldo reserves per 31-12-2027	**28.061.881**	

VOORZIENINGEN

Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo voorzieningen 1-1-2027	**19.430.556**	
toevoegingen onderhoudsvoorzieningen	1.246.665	
toevoeging voorziening riolering	1.555.884	
toevoeging voorziening wegen en civieltechnische kunstwerken	1.414.654	
overige toevoegingen	29.236	
onttrekking voorziening wegen en civieltechnische kunstwerken		930.859
onttrekking egalisatievoorziening riolering		4.363.389
besteding onderhoudsvoorzieningen		668.334
besteding overige voorzieningen		285.221
Totaal vermeerderingen en verminderingen	**4.246.439**	**6.247.803**
Saldo voorzieningen per 31-12-2027	**17.429.192**	

Saldo voorzieningen is inclusief voorziening dubieuze debiteuren en voorziening waardevermindering gronden. Bij de Meerjarenbalans (2.1) zijn deze twee voorzieningen niet in het saldo meegenomen, vandaar het verschil met dat overzicht.

Overzicht Reserve Eenmalige Bestedingen (incidentele uitgaven)

	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo 1-1 (Jaarrekening 2025)	**8.590.496**	**1.689.008**	**826.431**	**738.922**	**701.413**
Claims tlv Reserve eenmalige bested. voorgaande jaren	-6.443.743				
Mutaties Meerjarenbegroting 2025-2028	-398.245	-37.509	-37.509	-37.509	-37.509
Geactualiseerd saldo Begroting 2026-2029	**1.748.508**	**1.651.499**	**788.922**	**701.413**	**663.904**
Raadsbesluiten t/m juni 2026					
Turap voorjaar 2026: optimalisatie scenario binnensport	-9.500				
Burgerinitiatief Calisthenicspark Loverveld RB 30-06-2026	-50.000				
Saldo 30-6-2026	**1.689.008**	**1.651.499**	**788.922**	**701.413**	**663.904**
Mutaties Kadernota en Begroting 2027					
Van RAAS naar Reis		-3.000			
Meubilair raadszaal		-12.500			
Opstellen Toekomstagenda Asten 2040		-50.000			
Zero based begroten		-50.000			
KTM2 maatregelenpakket		-594.568			
Nbd bewegwijzering		-55.000			
Groeiplan Taal		-10.000			
Invoering ondernemersfonds		-50.000			
Integraal huisvestingsplan			-50.000		
Saldo 31-12	**1.689.008**	**826.431**	**738.922**	**701.413**	**663.904**

Bijlagen

Bijlage taakvelden

Onderstaande tabel geeft het verplichte overzicht met de indeling van de baten en lasten naar de voorgeschreven taakvelden plaats, inclusief de verdeling over de programma's.

	Begroting 2027		
bedragen x € 1.000	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1. Bestuur en Veiligheid	**-16.760**	**1.981**	**-14.779**
Bestuur	-1.691		-1.691
Burgerzaken	-427	245	-182
Overhead	-12.265	1.612	-10.653
Crisisbeheersing en brandweer	-1.628	62	-1.566
Openbare orde en veiligheid	-749	63	-687
2. Ruimtelijk Domein	**-15.443**	**7.327**	**-8.116**
Verkeer en vervoer	-3.807	487	-3.320
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.999	28	-1.971
Volksgezondheid	-850		-850
Riolering	-2.970	3.445	475
Afval	-1.265	1.629	364
Milieubeheer	-913		-913
Begraafplaatsen en crematoria	-4		-4
Ruimte en leefomgeving	-1.363	130	-1.233
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-311	520	209
Wonen en bouwen	-1.961	1.087	-874
3. Sociaal domein	**-30.303**	**6.342**	**-23.961**
Openbaar basisonderwijs	-25		-25
Onderwijshuisvesting	-944	160	-784
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.532	366	-1.166
Sportbeleid en activering	-84	1	-84
Sportaccommodaties	-2.198	788	-1.411
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-168		-168
Musea	-430	30	-400
Cultureel erfgoed	-58		-58
Media	-586		-586
Samenkracht en burgerparticipatie	-3.499	871	-2.628
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-1.014		-1.014
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-1.375		-1.375
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-316	23	-293
Inkomensregelingen	-6.133	3.786	-2.347
WSW en beschut werk	-1.514		-1.514
Arbeidsparticipatie	-310		-310

Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-997	68	-929
Huishoudelijke hulp (WMO)	-1.832		-1.832
Begeleiding (WMO)	-940		-940
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-24		-24
Jeugdhulp ambulant lokaal	-3.323		-3.323
Jeugdhulp ambulant regionaal	-40		-40
Jeugdhulp ambulant landelijk	-98		-98
Jeugdhulp met verblijf lokaal	-2.284		-2.284
Jeugdhulp met verblijf regionaal	-26		-26
PGB WMO	-156		-156
PGB Jeugd	-122		-122
Beschermd wonen (WMO)		250	250
Jeugdbescherming	-233		-233
Jeugdreclassering	-40		-40
4. Financiën, Control en Economie	**-2.316**	**49.176**	**46.861**
Mutaties reserves	-1.007	2.625	1.618
Treasury	-286	145	-141
OZB woningen	-412	4.336	3.924
OZB niet-woningen		3.065	3.065
Belastingen overig	-4	147	143
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		38.178	38.178
Economische ontwikkeling	-245		-245
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-194	92	-102
Economische promotie	-167	589	421
Resultaat	**-64.822**	**64.826**	**4**

Bijlage beleidsindicatoren

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

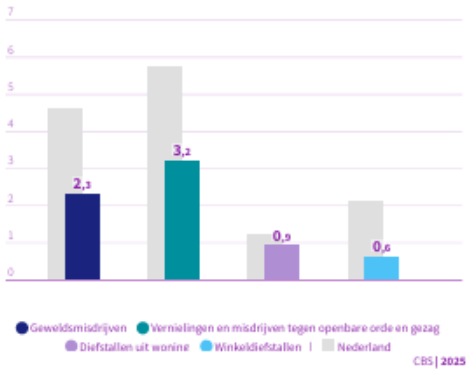
Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | 2021 - 2025

Misdrijven
Asten, per 1.000 inwoners

CBS | 2025

Economie

Functiemenging

54,6%
Asten

54,6%
Nederland

Meerdere bronnen | 2025

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw. 15 t/m 64jr

219,1
Asten

196,1
Nederland

LISA | 2025

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

10,6
Asten

7,4
Nederland

DUO/Ingrado | 2025

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

12
Asten

28
Nederland

DUO/Ingrado | 2025

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,3%
Asten

2,3%
Nederland

DUO/Ingrado | 2025

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

44,6% Asten

42,5% Nederland

Gezondheidsmonitor | 2024

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

CBS | 2024

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

6,1% Asten

14,2% Nederland

Klimaatmonitor | 2018

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde

x €1.000

CBS | 2022 - 2026

Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

837,2 Asten

858,8 Nederland

Meerdere bronnen | 2025

Jongeren met een delict voor de rechter

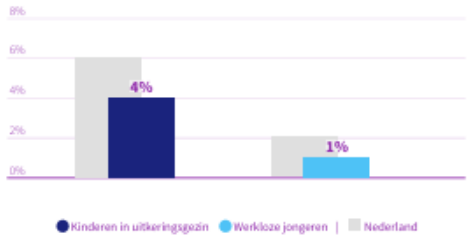
1% Asten

1% Nederland

CBS | 2023

Achterstand onder jeugd

Asten

CBS | 2024

Netto arbeidsparticipatie

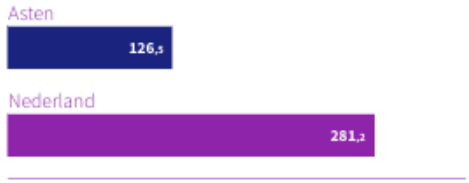
75,0% Asten

73,2% Nederland

CBS | 2025

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

CBS | 2025

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

Asten	Nederland
12,1	8,4

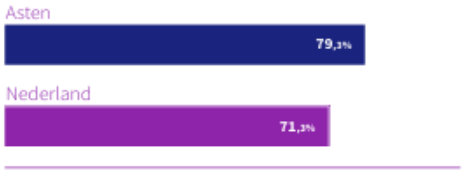
BAG/ABF | 2024

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Asten	Nederland
93,7	217,8

CBS | 2025

Demografische druk

CBS - ABF | 2026

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS | 2025

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

Asten	Nederland
€ 1.162	€ 993

COELO | 2026

Jongeren met jeugdbescherming

Asten	Nederland
0,9%	1,0%

CBS | 2025

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Asten	Nederland
€ 1.232	€ 1.089

COELO | 2026

Jongeren met jeugdreclassering

Asten	Nederland
x	0,4%

CBS | 2025

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo
per 10.000 inwoners

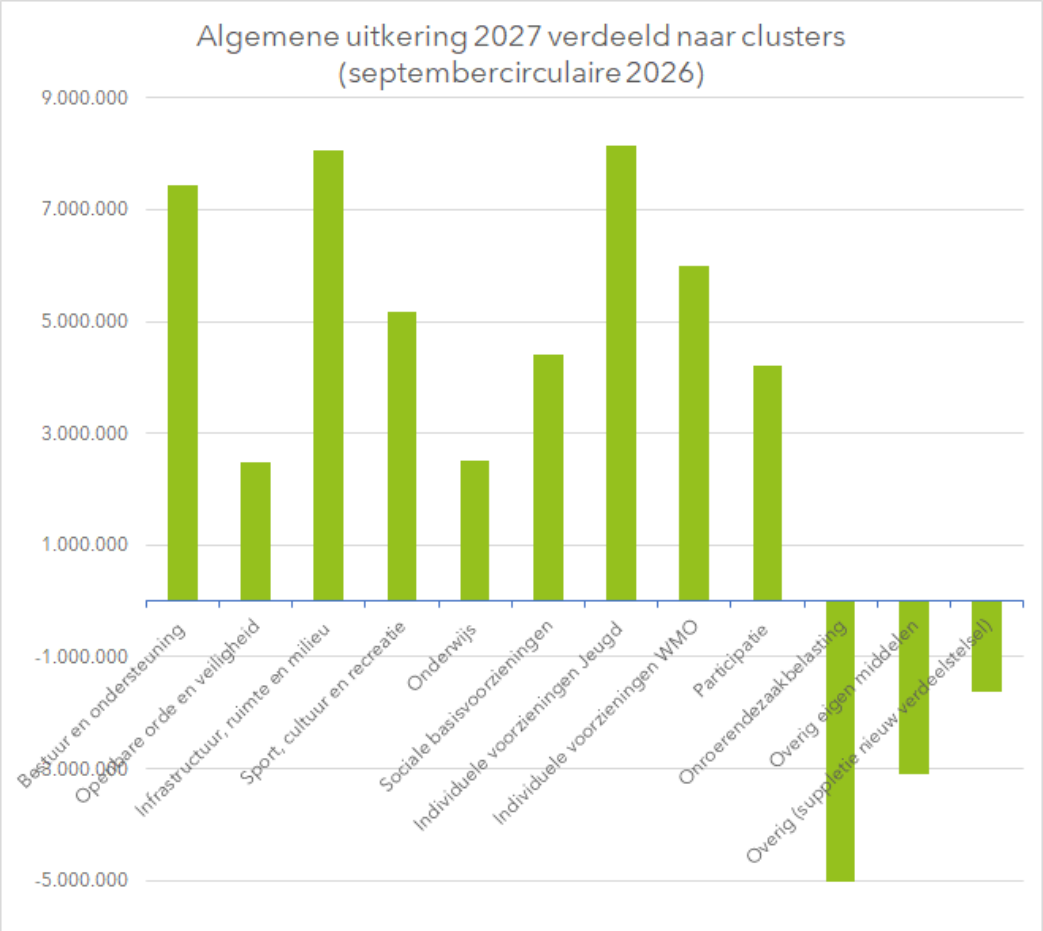
Asten	Nederland
650	720

CBS GMSD Wmo | 2025

Bijlage Algemene uitkering gemeentefonds

Algemene uitkering gemeentefonds

Voor 2027 ontvangt de gemeente € 38 miljoen uit het gemeentefonds (Algemene uitkering) op basis van de septembercirculaire 2026. Het totaal van de algemene uitkering kan worden verdeeld over zogenaamde clusters.
De clusters zijn bedoeld om een verdeling te kunnen maken en de verdeling te onderhouden op landelijk niveau. Het is nadrukkelijk geen bestedingsnorm. De besteding is aan de gemeenteraad. Daarom zijn de baten van de algemene uitkering volledig begroot op programma 4. Om meer inzicht te geven over de opbouw van de algemene uitkering is deze grafiek opgenomen.

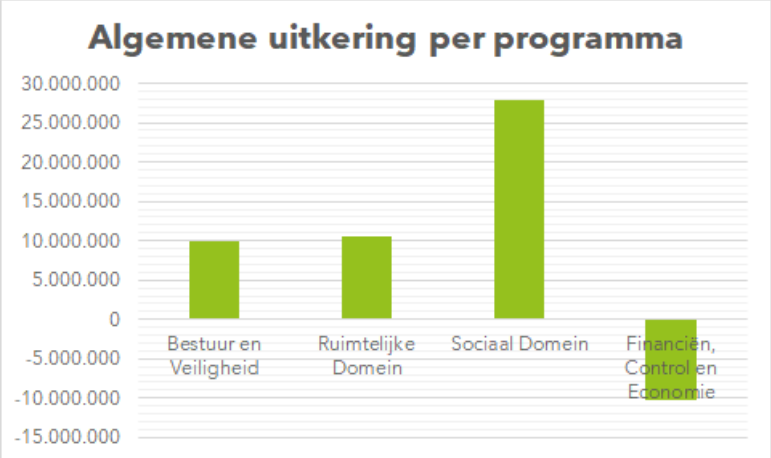

In de grafiek is zichtbaar dat de onroerende zaakbelasting en overige eigen middelen als negatieve correctie op de algemene uitkering wordt toegepast.
Met de invoering van het nieuwe verdeelstelsel is ook een ingroeipad afgesproken waarbij het maximaal voordeel of nadeel niet meer dan € 37,50 per inwoner mag bedragen in 2027.
Het voordeel voor de gemeente Asten is echter veel hoger (€ 134 per inwoner). Om het ingroeipad te realiseren is daarom een (negatieve) suppletie uitkering toegepast (€ 1,6 miljoen). In het cluster Overig is dit zichtbaar.

In de septembercirculaire 2026 is een toelichting gegeven op de vervolgonderzoeken. De verwachting is dat met ingang van 2029 een herziening van de verdeling van de algemene uitkering plaatsvindt en de suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds daarop wordt aangepast. Vervolgens wordt de afbouw ervan vanaf 2029 hervat. Het is onbekend of de huidige

voordeelgemeenten dan nog voordeelgemeenten zijn en de huidige nadeelgemeenten dan nog nadeelgemeente zijn.

We blijven ons, samen met de K80 (een netwerk van kleine gemeenten (tot 25.000 inwoners) die kennis delen, elkaar inspireren en samen belangen behartigen) en de Vereniging van Nederlands gemeenten (VNG), sterk maken voor een betere bekostiging vanuit het Rijk.

Bijlage Lijst met kredieten

Grootboeknummer	Omschrijving grootboeknummer	Restant Saldo
70000013	Audiovisuele middelen / hybride werken	€ 2.724
70000014	Modernisering GBA miv 2019	€ 2.901
70000054	Renovatie 4 duikers en 3 bruggen	€ 1.106.919
70000067	Verbreden fietspad Dijkstraat	€ 93.055
70000068	Herinrichting Voorste Heusden en Patrijs	€ 50.027
70000069	Rotonde Dijkstraat-Schoolstraat	€ 37.720
70000070	Herinr. schoolomgeving Beatrixlaan	€ -2.878
70000071	Herinr. schoolomgeving Voordeldonk	€ 50.000
70000072	Plankosten inricht. Voordeldonk schoolomgeving	€ 133.313
70000073	Herinrichting Wolfsberg	€ 51.281
70000074	Herinrichting Wilhelminastraat(wegen,OV)	€ 484.866
70000116	Grond Ommel Oost Hogeweg N2451 7435m2 M643 185	€ 7.624
70000124	OBS Kleurrijk Ommel kwaliteitsimpuls	€ 23.165
70000176	Bomenrenovatieplan 2021	€ 20.764
70000177	Bomenrenovatieplan 2022	€ 29.881
70000178	Bomen coalitieakkoord 2023-2026	€ 140.426
70000179	Herinrichting Park 't Loverveld	€ 1.747.030
70000180	Evenementenkasten 2023	€ 25.267
70000186	Gemeenschapshuis 't Kwartier	€ 32.320
70000222	Aanpassingen drukrioleringssysteem	€ 19.670
70000246	Starterslening	€ 900.000
70000252	Bomenrenovatieplan 2023	€ 42.888
70000259	School Loverbosch (2026)	€ 10.102.607
70000260	Strategische grondaankopen	€ 2.000.000
70000265	Robotmaaier sportvelden Asten	€ 35.000
70000266	Robotmaaier sportvelden Heusden	€ 12.000
70000268	Aanpak wateroverlast Plutostraat/Kosmosplein	€ 141.000
70000269	Aanpak wateroverlast Juliana-Emmastraat-Hemel enz.	€ 2.520.000
70000270	Waterberging Molenstraat Speelvoorzien	€ 55.000
70000271	Waterberging Molenstraat Verkeer	€ 32.000
70000274	Toplaag kunstgrasveld Klimop 2025	€ 131.000
70000276	Vervangen openbare verlichting 2026	€ 61.851
70000281	Upgrade camera's 2022 (VPT)	€ 10.500
70000282	Renov./verduurz. Bestuursvleugel	€ 629.917
70000283	Bluswatervoorzieningen 2024	€ 33.100
70000284	Revitalisatie loc Venbergweg (zoutloods)	€ 752.330
70000285	Herinrichting schoolomgeving Loverbosch	€ 700.000
70000286	Grond School Loverbosch (2026)	€ 234.570
70000287	Uitbreiding Basisschool Het Talent	€ 1.161.123
70000173	Revit SP Heusden geluidsscherm (dekk 99904026)	€ 121.031
70000258	Revit SP Heusden zandlaag korfb (dekk 99904026)	€ -43.637
70000288	Revit SP Heusden toplaag korfb (dekk 99904026)	€ 57.699
70000289	Revit SP Heusden technisch korfb (dekk 99904026)	€ -88.706
70000290	Revit SP Heusden voetbalv+onvoorzien(dekk 99904026	€ 57.512

Grootboeknummer	Omschrijving grootboeknummer	Restant Saldo
70000294	OBS De Horizon tijdelijke uitbreiding	€ -
70000295	Gesloten bus (techn. onderhoud) Udas 2026	€ 9.680
70000296	Chassis enkel cabine 1 Udas 2026	€ 2.558
70000297	Chassis enkel cabine 2 Udas 2026	€ 2.939
70000298	Sporttechn. laag kunstgras Olympia Boys 2026	€ 145.209
70000299	Shockpad kunstgrasveld Olympia Boys 2026	€ 69.749
70000300	Toplaag kunstgrasveld Olympia Boys 2026	€ 309.300
70000301	Grond Ommel N877 9.980m2 nabet. in 2030 €324.350	€ 509.000
70000302	Aankoop Kloosterstraat 35 M958 +1295 +1296, 5628m2	€ 11.852
70000303	Terreinheftruck zoutloods	€ 40.000
96000001	Verplichting natuurcompensatie	€ 428.201
96000002	Plattelandsontwikkeling	€ 306.621
96000003	Vervangen overige speeltoestellen	€ 22.377
96000004	10 jarenplan EVZ Astense Aa	€ 30.000
96000008	Groenonderhoud door burgers	€ 10.038
96000010	Totaal oplossing DIV 2015-2017	€ 5.045
96000011	Inspectie kunstwerken	€ 30.291
96000012	Implementatie nieuwe Omgevingswet	€ 519.114
96000016	Plan van aanpak duurzaamheid	€ 38.792
96000017	Herinrichten Burg. Ploegmakerspark	€ 45.266
96000020	Kleine burgerinitiatieven	€ 74.193
96000021	Sloop Beekstraat 30 tbv Hondenver.	€ 913
96000022	Rotonde N279/Buizerdweg/Meijelseweg	€ 5.934
96000023	Aanpak illegale bewoning	€ 164.933
96000025	Klimaatmidd. Transitievisie warmte (DU)	€ 48.765
96000026	Uitvoering scenario ambitie museum	€ -
96000030	Gezond in de stad	€ 21.230
96000031	Behoefteonderzoek woonwagen/standplaats	€ 26.901
96000034	Toekomstbestendig zaaksysteem	€ 7.326
96000036	Invoeringskosten Wet Inburgering	€ 30.781
96000037	Energietoeslag	€ 87.900
96000038	Uitvoeringskosten klimaatakkoord	€ 92.827
96000039	Winstbest. jrrk2021 inflatie 2021-2022	€ 65.967
96000040	Skatepark TiPi	€ 50.000
96000042	Gebiedsgerichte aanpak Vitale Peel	€ 69.279
96000043	Overdracht archief 2023	€ 32.634
96000045	Burgerinitiatief Vorstermansplein	€ 180.000
96000046	Veilige fietsverbinding BZOB-Voorbereidi	€ 44.400
96000047	Incidentele projecten Toezicht en Handha	€ 12.895
96000049	Uitv.kn beeind veehouderij Lbv/Lbv-plus	€ 447.608
96000050	Wet goed verhuurderschap	€ 32.410
96000051	Opstellen voorstel speelvoorzieningen	€ 23
96000052	Wet betaalbare huur	€ 65.563
96000055	Organisatie ontwikkelbudget 2024	€ 126.541
96000058	Implementatie nieuw financieel systeem	€ -3.658
96000060	WOO Wet Open Overheid	€ 170.313
96000061	Inclusie openbare ruimte	€ 10.849

Grootboeknummer	Omschrijving grootboeknummer	Restant Saldo
96000063	Bijdr.mobiliteitsmaatregelen Brainport	€ 825.674
96000066	Toerisme en recreatie	€ 8.047
96000067	Toerisme en recreatie 2023-2026	€ 46.948
96000068	Schadevergoedingen groen	€ 144.926
96000070	Beheer Dennendijkse bossen	€ 54.875
96000072	Vergroeningsprojecten Trees for all	€ 86.557
96000075	Restant Spuk Opvang Oekraïne	€ 455.864
96000076	Versterken Sociale basis	€ 6.454
96000079	Buurtsportcoach Plus Pilot	€ 17.472
96000082	Capaciteit klimaat-/energiebeleid CDOKE Spuk K28	€ 607.626
96000083	Nationaal Isolatie Programma NIP/LAI Spuk C94	€ 1.187.477
96000084	Aanpak Energiearmoede Spuk J55	€ 2.894
96000086	Fonds kwaliteitsverbetering buitengebied	€ 1.752.112
96000096	Cultuurhistorische en archeologische waardenkaart	€ 17.273
96000097	Herziening Welstandsnota	€ 50.000
96000098	Beeldkwaliteitsplan centrum Asten	€ 6.935
96000101	Verplichte soortenbescherming bij isolatie	€ 115.564
96000102	Spreidingswet	€ 56.365
96000103	Register Externe veiligheidsrisico's	€ 10.000
96000104	Aanwaslocatie Asten-Oost	€ 27.936
96000105	Migratie Obsurv	€ 42.967
96000106	Microsoft 365 platform	€ 62.955
96000107	Groene entree Heesakkerweg	€ 60.000
96000108	Groeiplan taalontwikkeling	€ 10.000
96000109	Opstellen bomenrenovatieplan	€ 12.716
96000110	Structuurvisie kwaliteit van het landschap	€ 20.326
96000111	Actualiseren Structuurvisie bebouwingsconcentratie	€ 16.032
96000112	ICT Leasekosten	€ 378.000
96000113	Binnensport instandhouding De Schop	€ -16.164
96000118	Brede Specifieke uitkering 2026 Spuk H30	€ 21.268
96000119	Opvang ontheemden Oekraïne 2026 Spuk M16	€ 664.528
96000120	Wet versterking regie volkshuisvesting	€ 60.350
96000121	Implementatie plateau 2 (DU)	€ 13.304
96000122	Onze Lieve Vrouweplein Ommel	€ 123.000
96000123	Optimalisatie scenario Binnensport	€ 90.000
96000126	Leerwerkplekken 2026 en 2027	€ 70.000
96000127	Burgerinitiatief Calisthenicspark	€ 50.000
96000128	Realisatie woningbouwplannen (Stimulans)	€ 341.418